

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

FEDERALNOG MINISTARSTVA FINANSIJA

2023.

Broj: 01-02-06-11-1-2965-7/23

Sarajevo, maj 2024.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	2
II.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	7
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	8
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	9
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	11
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI	13
5.1	Nadležnosti Ministarstva utvrđene Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o trezoru FBiH	13
5.2	Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor (MRS JS)	20
5.3	Drugostepeni upravni postupak	20
5.4	Vršenje ovlaštenja u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala iz nadležnosti FBiH.....	21
5.5	Prelazak Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje na trezorski način poslovanja.....	23
5.6	Centralna harmonizacijska jedinica	24
5.7	Interna revizija	26
6.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	27
6.1	Izrada i donošenje budžeta i plana poslovanja	27
6.2	Izveštavanje.....	27
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	27
7.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	28
7.1.1	Prihodi i primici	28
7.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	28
7.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	29
7.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	30
7.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	33
7.1.2.4	Kapitalni transferi	37
7.1.2.5	Nadzor nad namjenskim utroškom tekućih i kapitalnih transfera	40
7.1.2.6	Izdaci za kamate	42
7.1.2.7	Izdaci za finansijsku imovinu.....	42
7.1.2.8	Izdaci za otplatu dugova	43
7.2	BILANS STANJA.....	43
7.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	43
7.2.2	Stalna sredstva	44
7.2.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja.....	44
7.2.4	Dugoročne obaveze i razgraničenja	46
7.2.5	Popis imovine i obaveza	47
8.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	48
9.	JAVNE NABAVKE	48
10.	NADLEŽNOST MINISTARSTVA U VEZI VOĐENJA GLAVNE KNJIGE TREZORA	50
11.	OSTALI NALAZI	57
11.1	Migracija softverske aplikacije ISFU (Oracle E-Business Suite) na novu verziju	57
11.2	Zamjena interno razvijenih desktop aplikacija za podršku procesima pomoćnih evidencija.....	59
11.3	Projekti finansirani kreditnim i grant sredstvima	59
12.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	63
V.	PRILOZI	67
1.	GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	67
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	67

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izveštaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva finansija (u daljnjem tekstu: Ministarstvo)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2023. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Ministarstva na 31. 12. 2023. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Ministar je odgovoran za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Ministarstva;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva finansija za 2023. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Ministarstva za 2023. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Nisu osigurani uslovi budžetskim korisnicima za primjenu odgovarajućih stopa doprinosa na naknade za rad zaposlenicima članovima komisija, s obzirom na to da ove naknade nisu imale tretman prihoda od nesamostalne djelatnosti. Navedeno nije u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Zakona o trezoru u FBiH, kojim su utvrđene nadležnosti Ministarstva (tačka 5. 1. Izvještaja);
2. Ministarstvo nije obezbijedilo tehničke uslove budžetskim korisnicima za vršenje revalorizacije stalnih sredstava za 2022. godinu, što nije u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH prema kojem je Ministarstvo nadležno za uspostavu i upravljanje trezorom, odnosno za uspostavu i vođenje sistema Glavne knjige i neophodnih sistema pomoćnih knjiga. To je imalo za posljedicu da su početna stanja stalnih sredstava na 1. 1. 2023. godine potcijenjena (tačka 5. 1. Izvještaja);
3. Ministarstvo se nije pridržavalo načela zakonitosti i efikasnosti jer nije rješavalo u zakonski utvrđenom roku po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostepenih organa u skladu sa Zakonom o upravnom postupku. Na 31. 12. 2023. godine bila su 6.274 neriješena predmeta, a u toku godine riješena su 1.654 predmeta (tačka 5. 3. Izvještaja);

4. Radno vrijeme u Ministarstvu iznosi 40 sati sa uračunatim dnevnim odmorom u toku radnog dana, što nije u skladu sa Zakonom o radu i Odlukom o radnom vremenu u federalnim organima državne službe. Navedeno ima za posljedicu i da se evidencije o radnom vremenu ne vode u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu, a što je osnov za ostvarenje prava na plaću i drugih prava iz radnog odnosa (7.1.2.1 Izvještaja);
5. Za naplatu potraživanja po vanjskom dugu koja su prenesena na krajnje korisnike kreditnih sredstava i koja su plaćena iz Budžeta FBiH u iznosu od najmanje 143.964.529 KM Ministarstvo nije poduzelo sve zakonom propisane aktivnosti. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH (tačka 10. Izvještaja).

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- **Registar budžetskih korisnika Federacije BiH koji vodi Ministarstvo nije usklađen sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH, s obzirom na to da su Parlament FBiH, kao i Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH, registrovani kao jedno pravno lice, sa jednim identifikacionim brojem, a u Registru su upisani umjesto jednog po tri budžetska korisnika (tačka 5.1 Izvještaja);**
- **Za razvojno-investicijske projekte pojedini budžetski korisnici su u ranijem periodu otvorili namjenske račune izvan Jedinog računa Trezora, na osnovu saglasnosti Ministarstva. Ministarstvo je aktom od 14. 12. 2023. godine obavijestilo sve budžetske korisnike da su dužni pokrenuti aktivnosti na zatvaranju računa (tačka 11.3 Izvještaja);**
- **Od prelaska Federalnog ministarstva odbrane, Vojske FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH na državni nivo nije utvrđen iznos ukupnog duga, zaduženja i ostalih obaveza, niti je izvršena verifikacija obaveza prema dobavljačima za plaće i naknade zaposlenika i ostale obaveze i potraživanja iskazana u Glavnoj knjizi Trezora FBiH u knjigovodstvenim evidencijama ovih institucija. Za poslove vezane za preostalu finansijsku problematiku ovih institucija zaduženo je Ministarstvo (tačka 7.1.2.3.3 i 7.2.5 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modificovano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, ministar je odgovoran da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedio namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Ministarstva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 31. 5. 2024. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s. r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s. r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Uspostaviti sistem internih kontrola u dijelu kontrolnog okruženja i kontrolnih aktivnosti shodno Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.	4.
2.*	Pripremu budžeta vršiti u zakonski utvrđenim rokovima, a kod budžetskog planiranja dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o budžetima u FBiH prilikom utvrđivanja gornje granice rashoda kod budžetskih korisnika, uvažavajući stvarne potrebe.	5.1
3.*	Uskladiti Registar budžetskih korisnika FBiH s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH u dijelu pravnog statusa i potrebnih podataka budžetskih korisnika.	5.1
4.*	Izvršiti nadogradnju postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u dijelu obračuna po osnovu angažmana zaposlenih u komisijama, kako bi se mogao primijeniti obračun doprinosa za oporezive prihode od nesamostalne djelatnosti, i osigurati njihovo evidentiranje u okviru odgovarajućeg sintetičkog konta.	5.1
5.*	Rješenja po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostepenih organa donositi u roku utvrđenom Zakonom o upravnom postupku i Zakonom o Poreznoj upravi FBiH.	5.3
6.*	Vršiti nadzor nad radom i monitoring privrednih društava u skladu s Uredbom o vršenju ovlaštenja u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala iz nadležnosti FBiH.	5.4
7.*	Osigurati evidentiranje realizovanih sredstava za finansiranje prava utvrđenih članom 129. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.	5.5
8.*	Uspostaviti funkcionalnu CHJ, u skladu s Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, s ciljem uspostavljanja interne revizije i sistema finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru na svim nivoima vlasti u FBiH, shodno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima.	5.6
9.*	Periodične i godišnje finansijske izvještaje sačinjavati u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.	7.
10.*	Radno vrijeme uskladiti sa Zakonom o radu i Odlukom o radnom vremenu u federalnim organima državne službe	7.1.2.1
11.	Evidencije o radnom vremenu za rukovodeće državne službenike i vozača voditi u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu	7.1.2.1
12.	Pravo na naknadu za troškove prevoza priznavati i isplaćivati u skladu s podzakonskim aktom i internim pravilnikom Ministarstva.	7.1.2.1

13.*	Naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s važećim propisima.	7.1.2.2
14.*	Isplatu naknada članovima radnih tijela vršiti samo u slučaju kada utvrđene poslove i zadatke obavljaju van redovnog radnog vremena, u skladu sa Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe.	7.1.2.2
15.*	Propisati mjerljive kriterije za vrednovanje projekata koji se finansiraju iz kapitalnih transfera i dokumentaciju koja je dokaz ispunjenosti kriterija, s ciljem objektivnog bodovanja.	7.1.2.4
16.*	Sredstva tekućih i kapitalnih transfera odobravati ako je potvrđeno da su prethodno doznačena sredstva utrošena za utvrđene namjene u skladu s članom 57. Zakona o budžetima u FBiH.	7.1.2.5
17.*	Riješiti pitanje opreme koja je data na revers u ranijem periodu.	7.2.5
18.	Postupke nabavki putem direktnih sporazuma provoditi u skladu s odredbama člana 90. Zakona o javnim nabavkama.	9.
19.*	Poduzeti sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja po kreditima koji su supsidijarnim sporazumima s FBiH preneseni na krajnje korisnike, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.	10.
20.*	Kursne razlike u Glavnoj knjizi Trezora, sadržane u otplatama anuiteta po vanjskom dugu, knjižiti u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor i Uputstvom o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Trezora.	10.
21.*	Poduzeti aktivnosti kako bi se obezbijedila vjerodostojna dokumentacija po kreditu JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar i evidentirala potraživanja od krajnjeg korisnika u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor i Uputstvom o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Trezora.	10.
22.*	Okončati preostale aktivnosti na implementaciji projekta informatizacije evidencija i zamijeniti desktop aplikacije.	11.2
23.*	Nastaviti aktivnosti na odgovarajućem praćenju i izvještavanju o implementaciji razvojno-investicijskih projekata i osigurati mehanizme za efikasniju kontrolu nad njima, s ciljem blagovremene realizacije projekata.	11.3

* nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda (19)

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Zakon o izvršavanju Budžeta FBiH za 2023. godinu;
- Budžet FBiH za 2023. godinu;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o upravnom postupku;
- Zakon o Poreznoj upravi FBiH;
- Zakon o državnoj službi u FBiH;
- Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Zakon o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH (zakonski ili drugi akt kantona, općina, gradova);
- Zakon o radu;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH;
- Zakon o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje u FBiH; kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Federalno ministarstvo finansija je osnovano u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave.² Vršiti upravne, stručne i druge poslove iz nadležnosti FBiH koji se odnose na: porezni sistem i poreznu politiku; praćenje ostvarivanja politike i mjera u oblasti deviznoga sistema u skladu sa Ustavom BiH i Zakonom o Centralnoj banci BiH,³ carine, uvozne dažbine, kreditni i bankarski sistem; sistem finansijskog poslovanja; obračunski sistem; sistem osiguranja imovine i lica; sistem taksi; doprinosa, drugih dažbina i igara na sreću; sistem finansiranja javne potrošnje; izradu i izvršenje Budžeta FBiH i godišnjeg obračuna Budžeta FBiH, nadzor nad izvršenjem Budžeta FBiH, budžetsku inspekciju, trezorsko poslovanje; upravljanje novčanim tokovima; dnevno praćenje novčanih sredstava; obaveza i potraživanja i utvrđivanje dinamike praćenja, planiranje osiguranja nedostajućih sredstava; koncentracija finansijskih sredstava radi osiguranja finansijskog tržišta; javni dug i njegovo servisiranje; kontrolu izvršavanja Budžeta FBiH i druge poslove utvrđene zakonom.

U sastavu Ministarstva su Porezna uprava FBiH i Finansijska policija FBiH.

Unutrašnja organizacija i način rada utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, na koji je Vlada FBiH dala saglasnost 28. 4. 2022. godine.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji uređen je način rada i rukovođenja, te opis radnih mjesta službenika i namještenika. Organizacijske jedinice Ministarstva su: Kabinet ministra, Sektor za drugostepeni upravni postupak i opće pravne poslove, Sektor za privredu i finansijski sistem, Sektor za poreznu politiku, javne prihode i igre na sreću, Sektor za budžet i javne rashode, Sektor za trezor, Sektor za upravljanje dugom, Sektor za ekonomsko-finansijske i zajedničke poslove, Centralna harmonizacijska jedinica, Jedinica za internu reviziju i Jedinica za budžetsku inspekciju. Sistematizovana su radna mjesta za 286 izvršilaca, a na 31. 12. 2023. godine bilo je zaposleno 135. Budžetom za 2023. planirani broj zaposlenih je 166.

Ministarstvom od 28. 4. 2023. godine rukovodi ministar Toni Kraljević, a do tada je rukovodila ministrica Jelka Milićević.

Sjedište Ministarstva je u Sarajevu, u Ulici Mehmeda Spahe broj 5.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Ministarstva za 2023. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od novembra 2023. do aprila 2024. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

² „Sl. novine FBiH“, br. 19/03, 38/05, 2/06, 8/06, 61/06, 52/09, 48/11

³ „Sl. glasnik BiH“, br. 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Ministarstva za 2022. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Ministarstvo je postupilo u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o preduzetim radnjama s ciljem prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da nisu preduzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke	
1.	Ažuriran je Registar rizika i Mapa poslovnih procesa, a u Godišnjem izvještaju o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole navedene su mjere koje se planiraju poduzeti za daljnji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama.
2.	Donesen je Pravilnik o načinu postupanja sa dokumentacijom s određenim stepenom tajnosti u jedinici za budžetsku inspekciju, kojim je utvrđen način postupanja sa tajnim podacima do kojih inspektori dođu prilikom vršenja nadzora u radu Jedinice za budžetsku inspekciju.
3.	Sredstva za servisiranje vanjskog duga planiraju se blagovremeno, uzimajući u obzir prioritet u izvršavanju Budžeta FBiH.
4.	U opisu radnih naloga navedeni su nazivi modula koji su bili predmet greške i održavanja, kako bi se moglo analizirati koji moduli imaju najviše grešaka u radu i na kojim se najviše troše sati održavanja.
5.	Inicirane su aktivnosti prema Vladi FBiH i ministarstvima koja imaju otvorene račune van Jedinog računara Trezora u cilju njihovog zatvaranja. Ministarstvo je aktom od 14. 12. 2023. godine obavijestilo sve budžetske korisnike koji imaju transakcijske račune otvorene van JRT-a da su dužni po prijemu ovog akta bez odlaganja i odmah pokrenuti aktivnosti na zatvaranju računa, te postupiti u skladu s odredbama Zakona o trezoru u FBiH.
6.	Strategijom razvoja informacionog sistema definisano je da organizacione jedinice Ministarstva, u čijoj je nadležnosti aplikacija, odnosno sam poslovni proces, trebaju pratiti njihove eventualne nove verzije, kojima bi se osigurala redovna nadogradnja svih slojeva ISFU-a.
Djelimično realizovana preporuka	
1.	Izrađena je i usvojena Strategija razvoja informacionog sistema kako bi se na sistemski način pristupilo razvoju informacionih tehnologija, ali nisu okončane preostale aktivnosti na implementaciji projekta informatizacije evidencija i zamjeni desktop aplikacije.
Nerealizovane preporuke	
1.	Pripremu budžeta vršiti u zakonski utvrđenim rokovima, a kod budžetskog planiranja dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o budžetima u FBiH prilikom utvrđivanja gornje granice rashoda kod budžetskih korisnika, uvažavajući stvarne potrebe.
2.	Uskladiti Registar budžetskih korisnika FBiH s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH u dijelu pravnog statusa i potrebnih podataka budžetskih korisnika.
3.	Izvršiti nadogradnju postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u dijelu obračuna po osnovu angažmana zaposlenih u komisijama, kako bi se mogao primijeniti obračun doprinosa za oporezive prihode od nesamostalne djelatnosti, i osigurati njihovo evidentiranje u okviru odgovarajućeg sintetičkog konta.

4.	Rješenja po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostepenih organa donositi u roku utvrđenom Zakonom o upravnom postupku i Zakonom o Poreznoj upravi FBiH.
5.	Vršiti nadzor nad radom i monitoring privrednih društava u skladu s Uredbom o vršenju ovlaštenja u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala iz nadležnosti FBiH.
6.	Osigurati evidentiranje realizovanih sredstava za finansiranje prava utvrđenih članom 129. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.
7.	Uspostaviti funkcionalnu CHJ, u skladu s Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, s ciljem uspostavljanja interne revizije i sistema finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru na svim nivoima vlasti u FBiH, shodno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima.
8.	Godišnje finansijske izvještaje sačinjavati na način utvrđen Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.
9.	Radno vrijeme uskladiti sa Zakonom o radu i Odlukom o radnom vremenu u federalnim organima državne službe.
10.	Naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s važećim propisima.
11.	Uskladiti broj komisija i isplatu naknada u kojima se angažuju zaposlenici u skladu s Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe.
12.	Propisati mjerljive kriterije za vrednovanje projekata koji se finansiraju iz kapitalnih transfera i dokumentaciju koja je dokaz ispunjenosti kriterija, s ciljem objektivnog bodovanja.
13.	Sredstva tekućih i kapitalnih transfera odobravati ako je potvrđeno da su prethodno doznačena sredstva utrošena za utvrđene namjene u skladu s članom 57. Zakona o budžetima u FBiH.
14.	Riješiti pitanje opreme koja je data na revers u ranijem periodu.
15.	Poduzeti sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja po kreditima koji su supsidijarnim sporazumima s FBiH preneseni na krajnje korisnike, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.
16.	Kursne razlike u Glavnoj knjizi Trezora, sadržane u otplatama anuiteta po vanjskom dugu, knjižiti u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor i Uputstvom o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Trezora.
17.	Poduzeti aktivnosti kako bi se obezbijedila vjerodostojna dokumentacija po kreditu JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar i evidentirala potraživanja od krajnjeg korisnika u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor i Uputstvom o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Trezora.
18.	Nastaviti aktivnosti na odgovarajućem praćenju i izvještavanju o implementaciji razvojno-investicijskih projekata i osigurati mehanizme za efikasniju kontrolu nad njima, s ciljem blagovremene realizacije projekata.
Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja	
1.	Nisu date instrukcije budžetskim korisnicima kako bi kroz modul stalnih sredstava ili kroz Glavnu knjigu izvršili revalorizaciju za 2022. godinu, jer su propisi kojima je bila utvrđena njena obaveza izmijenjeni 30. 8. 2023, odnosno 22. 12. 2023. godine.
2.	Revalorizacija stalnih sredstava za 2022. godinu nije izvršena jer su propisi kojima je bila utvrđena njena obaveza izmijenjeni 30. 8. 2023, odnosno 22. 12. 2023. godine. Ovim izmjenama je prestala obaveza revalorizacije.

Nakon izvršene revizije za 2023. godinu date su ukupno 23 preporuke, od čega su četiri nove i 19 preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2022. godinu (18 nerealizovanih i jedna djelimično realizovana).

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se preduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2023. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2023. godinu.

U pismu menadžmentu dato je šest preporuka, od kojih su dvije djelimično implementirane, a za četiri preporuke nisu preduzete aktivnosti. Preporuke koje nisu implementirane, ponovit će se u Izvještaju.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Ministarstvo u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva budžetska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH⁴ i Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁵ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.

Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost sistema internih kontrola je povoljno **kontrolno okruženje**, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacijsku strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji iz 2022. godine, uređena je unutrašnja organizacija i djelokrug organizacionih jedinica, sistematizacija radnih mjesta, rukovođenje Ministarstvom i organizacionim jedinicama, odgovornost za obavljanje poslova i dr. U odnosu na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Ministarstvo radi sa značajno manjim brojem izvršilaca s obzirom na to da je popunjenost radnih mjesta na 31. 12. 2023. godine bila 47%. Neki od sektora koji rade sa značajno manjim brojem izvršilaca su: kabinet ministra (sistematizovano 23, a popunjeno devet radnih mjesta), Sektor za drugostepeni upravni postupak i opće pravne poslove sistematizovano 32, a popunjeno 15 radnih mjesta), Sektor za privredu i finansijski sistem (sistematizovano 34, a popunjeno 12 radnih mjesta), Sektor za poreznu politiku, javne prihode i igre na sreću (sistematizovano 33, a popunjeno 13 radnih mjesta), Sektor za budžet i javne rashode (sistematizovano 30, a popunjeno 16 radnih mjesta), Sektor za trezor (sistematizovano 42, a popunjeno 27 radnih mjesta), Sektor za upravljanje dugom (sistematizovano 35, a popunjeno 16 radnih mjesta), Sektor za ekonomsko finansijske i zajedničke poslove (sistematizovano 28, a popunjeno 13 radnih mjesta) i Centralna harmonizacijska jedinica (sistematizovano 13, a popunjeno 6 radnih mjesta).

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17 i 3/19

Navedeno više dobiva na važnosti zbog značajnosti Ministarstva kao institucije s velikim obimom posla, kojoj je zakonski povjerena široka nadležnost, kao i zbog budžetskih sredstava kojima raspolaže. Nedovoljna popunjenost radnih mjesta i nedostatak komunikacije i koordinacije unutar pojedinih sektora mogu imati za posljedicu neadekvatno obavljanje poslova iz nadležnosti. S obzirom na to da funkcioniraju s 47% popunjenih sistematizovanih radnih mjesta, postavlja se pitanje adekvatnog nivoa popunjenosti i blagovremenog obavljanja poslova iz nadležnosti, odnosno osnovanosti sistematizovanog broja radnih mjesta.

Kontrolne aktivnosti zasnivaju se na pisanim pravilima i procedurama koje se uspostavljaju radi ostvarenja ciljeva korisnika javnih sredstava smanjenjem rizika na prihvatljiv nivo. Revizijom je utvrđeno da pojedini interni akti nisu usklađeni sa zakonskim i drugim propisima koji su na snazi, za što je data preporuka i u Pismu menadžmentu, po kojoj nije postupljeno. S tim u vezi ističemo da nisu ažurirani sljedeći akti: Pravilnik o plaćama i naknadama zaposlenih iz 2017. godine; Pravilnik o pravilima disciplinskog postupka za disciplinsku odgovornost državnih službenika i namještenika iz aprila 2013. godine; Pravilnik o radnim odnosima državnih službenika i namještenika iz aprila 2011. godine i Pravilnik o načinu osnivanja radnih tijela, radu u radnim tijelima i utvrđivanju visine i isplati naknade za rad u radnim tijelima iz 2015. godine. Također, utvrđeno radno vrijeme, kao i vrijeme dnevnog odmora nije usklađeno sa Zakonom o radu i Odlukom o radnom vremenu, što utiče na to da se poslovi ne obavljaju u zakonski utvrđenom radnom vremenu.

Ministarstvo je u novembru 2023. godine sačinilo Mapu procesa u skladu s unutrašnjom organizacijom s obzirom na to da je u primjeni novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji iz 2022. godine.

Također u novembru 2023. godine uspostavilo je Registar rizika kao bazu podataka za sve informacije o rizicima, utvrdilo rizike, te izvršilo ocjenu rizika.

Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2023. godinu dostavljen je Centralnoj harmonizacijskoj jedinici u zakonskom roku. U Izvještaju su navedene mjere koje se planiraju poduzeti za daljnji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama.

Navedeno ukazuje na to da sistem internih kontrola nije adekvatno uspostavljen, kako je utvrđeno Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, u dijelu kontrolnog okruženja i kontrolnih aktivnosti. Naime u dijelu kontrolnog okruženja nije uspostavljen adekvatan nivo popunjenosti radnih mjesta, što utiče na blagovremeno obavljanje poslova iz nadležnosti, dok u dijelu kontrolnih aktivnosti pojedini interni akti nisu ažurirani i usklađeni sa zakonskim i drugim propisima koji su na snazi.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti sačinjena je za prethodnu ministricu i novoimenovanog ministra u skladu s članovima 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.⁶

Preporuka:

- **uspostaviti sistem internih kontrola u dijelu kontrolnog okruženja i kontrolnih aktivnosti shodno Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.**

Prevenција korupcije

Vlada FBiH je Zaključkom od 11. 11. 2021. godine usvojila Akcioni plan za borbu protiv korupcije za period od 2021. do donošenja nove strategije za borbu protiv korupcije u FBiH. U Akcionom planu jedna od aktivnosti federalnih organa uprave je analiziranje i ažuriranje postojećih planova integriteta u roku od šest mjeseci od dana usvajanja Plana. Ministarstvo je u aprilu 2023. godine ažuriralo Plan integriteta, te u maju 2023. godine dostavilo nacrt Plana integriteta na mišljenje Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju za borbu protiv korupcije, koja je konstatovala da je dokument usaglašen sa metodologijom kreiranom od strane Agencije i nije imala primjedbi na dostavljeni nacrt dokumenta. Agencija je dala sugestiju da obavijest o usvajanju Plana integriteta Ministarstvo dostavi i Antikorupcionom timu Vlade FBiH.

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 34/14

Ministar je u junu 2023. godine donio Odluku o usvajanju Plana integriteta (u daljem tekstu: Odluka), te je Odluka dostavljena Antikorupcionom timu Vlade FBiH. Odlukom je utvrđen koordinador koji je zadužen za nadzor nad provođenjem mjera i preporuka iz ažuriranog Plana integriteta, te obaveza podnošenja najmanje jednom godišnje izvještaja ministru o implementaciji mjera i preporuka iz Plana integriteta.

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI

Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave i Zakonom o upravnom postupku,⁷ između ostalog, Ministarstvu je dato u nadležnost planiranje, izvršenje budžeta, izvještavanje o izvršenju budžeta FBiH, zatim zaduživanje i upravljanje dugom, računovodstvo i budžetski nadzor, kao i donošenje provedbenih akata vezanih za registar budžetskih korisnika, sadržaj budžeta i finansijskog plana, donošenje odgovarajućih instrukcija i pravilnika, računovodstvenih propisa i slično, te njihovo usaglašavanje sa zakonskim i drugim propisima i rješavanje po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostepenih organa.

Provedenom revizijom utvrđena je neusklađenost u odnosu na odredbe Zakona o budžetima u FBiH, Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH,⁸ kao i neusklađenost u odnosu na odredbe Zakona o Poreznoj upravi FBiH⁹ i Zakona o upravnom postupku.¹⁰

5.1 Nadležnosti Ministarstva utvrđene Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o trezoru FBiH

Poslovi iz nadležnosti u vezi s izradom budžeta i finansijskog plana nisu vršeni u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, jer su određeni dokumenti pripremljeni i usvojeni sa zakašnjenjem.

- U skladu s Zakonom o budžetima u FBiH Smjernice ekonomske i fiskalne politike za period 2023.-2025. godine Ministarstvo je dostavilo Vladi FBiH 15. 5. 2023. godine, koja ih je Zaključkom¹¹ od 9. 6. 2022. godine usvojila (rok bio do 31. 5. 2022. godine);
- Budžetske instrukcije za pripremu Budžeta FBiH za 2023. godinu dostavljene su svim budžetskim korisnicima 15. 2. 2022. godine o načinu i elementima izrade Dokumenta okvirnog budžeta FBiH za period 2023.-2025. godine (u daljem tekstu: DOB). **U Instrukcijama br. 1 Ministarstvo je naglasilo da je, u cilju osiguravanja pretpostavki za postizanje većeg nivoa kvaliteta procesa pripreme i izrade tabela pregleda prioriteta, uz Budžetske instrukcije broj 1 za period 2023-2025. godine dostavilo „Procedure o procesu izrade finansijskog zahtjeva za organizacione jedinice budžetskog korisnika“.** Svrha i cilj ovih procedura bio je da se uredi proces finansijskog planiranja, ovlasti i odgovornosti u procesu izrade finansijskog zahtjeva unutar organizacionih jedinica budžetskog korisnika. Dodatni cilj ovih procedura jeste da budžetski korisnici izrade finansijske zahtjeve koji osiguravaju efektivnu alokaciju raspoloživih budžetskih sredstava, a koji bi bili usklađeni sa njihovim ciljevima i planiranim aktivnostima, kao i strateškim prioritetima Federacije BiH;
- Ministarstvo je 20. 6. 2022. godine dostavilo Vladi FBiH DOB za period 2023-2025. godine (rok je bio 15. 6. 2022. godine). S obzirom na to da Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika u BiH za period 2023–2025. godine još nije bio razmatran na sjednici Fiskalnog vijeća BiH, u skladu sa članom 18. Zakona o budžetima u FBiH, Vlada FBiH je na sjednici održanoj 30. 6. 2022. godine donijela Zaključak,¹² kojim je usvojila DOB za period 2023-2025. godine.

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 2/98, 48/99 i 61/2022

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 69/14, 14/15, 4/16, 19/18

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 33/02, 28/04, 57/09, 40/10, 27/12, 7/13, 71/14, 91/15

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 2/98, 48/99 i 61/22

¹¹ V. broj: 859/2022

¹² V. broj: 981/2022

Zaključkom je zaduženo Ministarstvo da nakon što Fiskalno vijeće BiH usvoji Dokument globalnog okvira fiskalnog bilansa i politika za period 2023. -2025. godina, u slučaju potrebe revidira DOB za period 2023.-2025. godina i isti dostavi Vladi FBiH na razmatranje i usvajanje. Vlada FBiH je 1. 7. 2022. godine dostavila Parlamentu FBiH DOB;

- Instrukcije br. 2 za pripremu Budžeta FBiH za 2022. godinu dostavljene su 14. 7. 2022. godine svim budžetskim korisnicima. **U njima je istaknuto da su budžetski korisnici dužni izvršiti i analize troškova i koristi za svaki prijedlog potrošnje, koje će pokazati u kojoj mjeri je ova potrošnja opravdana, s obzirom na to da izvještaji Ureda za reviziju za veliki dio budžetskih korisnika, kao i prethodnih godina, ukazuju na neracionalnosti i nepravilnosti kod planiranja i praćenja izvršenja budžetskih sredstava;**
- Ministarstvo je 13. 12. 2022. godine Vladi FBiH dostavilo Nacrt budžeta FBiH za 2023. godinu i Nacrt zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2023. godinu, zajedno s Prijedlogom za Budžeta FBiH za 2023. godinu i Prijedlogom zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2023. godinu po hitnom postupku. Navedeno nije u skladu s članom 25. stav 2. Zakona o budžetima u FBiH, jer je rok za dostavljanje Nacrta budžeta FBiH za 2023. godinu Vladi FBiH bio 31. 10. 2022. godine;
- Vlada FBiH je 29. 12. 2022. godine usvojila prijedlog Budžeta. Prijedlog Budžeta FBiH za 2023. godinu sa obrazloženjem, prijedlog kapitalnih projekata za period 2023.-2025. godine i Prijedlog zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2023. godinu 30. 12. 2022. godine upućeni su u parlamentarnu proceduru po hitnom postupku;
- Prema članu 35. Zakona o budžetima u FBiH, ako Parlament ne donese budžet prije početka fiskalne godine, privremeno se, na osnovu odluke o privremenom finansiranju, nastavlja finansiranje poslova, funkcija i programa korisnika budžeta, a najduže za prva tri mjeseca fiskalne godine. S obzirom na to da Parlament FBiH nije usvojio Budžet FBiH za 2023. godinu do 31. 12. 2022. godine, nije donesena Odluka o privremenom finansiranju.;
- Budžet FBiH za 2023. godinu usvojen je 27. 1. 2023. godine u iznosu od 6.725.847.563 KM;
- Budžetom FBiH za 2023. godinu planirano je 100.000.000 KM na prihodovnoj strani – primici od finansijske imovine. Planirani primici odnose se na prodaju finansijskih potraživanja javnih poduzeća po osnovu kredita koji su supsidijarnim sporazumima s FBiH preneseni na krajnje korisnike. U obrazloženju Prijedloga budžeta FBiH za 2023. godinu navedeno je da bi Vlada FBiH mogla prodati dio svojih potraživanja od javnih kompanija koje imaju dobar kreditni rejting, što je uslov za kupovinu potraživanja od strane finansijskih institucija, prvenstveno banaka. Neke od kompanija koje trenutno imaju takvu finansijsku poziciju, a ujedno imaju finansijske obaveze prema Vladi FBiH su JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo, JP „Elektroprivreda HZHB“ d.d. Mostar, JP „Autoceste“ FBiH d.o.o. Mostar i JP „Ceste“ FBiH d.o.o. Sarajevo, te je u predloženom Budžetu FBiH za 2023. godinu planirana prodaja ovih potraživanja u iznosu od 100.000.000 KM. **Nije prezentirana druga relevantna dokumentacija kojom bi se potvrdila potraživanja, kao i način njihove realizacije;**
- Također, u budžetskim instrukcijama br. 1 i br. 2 utvrđena je osnovica za obračun plaća za državne službenike i namještenike u organima državne službe i javnim ustanovama na nivou FBiH u iznosu od 330 KM, u skladu sa postignutim Sporazumom o osnovici za obračun plaća za državne službenike i namještenike u organima državne službe i javnim ustanovama na nivou FBiH, dok je bod za obračun plaće, zbog porasta indeksa potrošačkih cijena u FBiH utvrđen u iznosu od 1,05. Međutim Vlada FBiH je 8. 12. 2022. godine donijela Odluku o davanju saglasnosti na sporazum o osnovici i bodu za obračun plaća. Sporazumom o osnovici i bodu za obračun plaća od 19. 12. 2022. godine utvrđena je osnovica u iznosu od 385 KM i bodu iznosu 1,00 za obračun plaća u organima vlasti FBiH u fiskalnoj 2023. godini. Također, Sporazumom je definisano da će se osnovica i bod primjenjivati na način i od momenta kako to bude uređeno Zakonom o izvršavanju budžeta za 2023. godinu, a u skladu sa članom 5. stav (1) Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH. **Napominjemo da su zahtjevi budžetskih korisnika na poziciji bruto plaća i naknada plaća manji u odnosu na odobrena sredstva;**

Izmjene i dopune Budžeta FBiH za 2023. godinu

- Instrukcije za izradu Izmjena i dopuna Budžeta FBiH za 2023. godinu Ministarstvo je sačinilo u maju 2023. godine i dostavilo svim budžetskim korisnicima;
- Ministarstvo je Nacrt izmjena i dopunama Budžeta FBiH za 2023. godinu i Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju Budžeta FBiH za 2023. godinu zajedno s obrazloženjima, te prijedlozima Izmjena i dopuna Budžeta FBiH za 2023. godinu i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2023. godinu dostavilo Vladi FBiH 3. 7. 2023. godine na razmatranje po hitnom postupku;
- Vlada Federacije BiH je na prijedlog Ministarstva, na sjednici održanoj 4. 7. 2023. godine utvrdila Prijedlog izmjena i dopuna Budžeta FBiH za 2023. godinu koji je iznosio 6.937.563.355 KM, što je za 211.715.792 KM ili 3,1% više u odnosu na prvobitni Budžet. Također, utvrđen je i prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2023. godinu. Istog dana Vlada FBiH je dostavila Parlamentu FBiH Prijedlog odluke o izmjenama i dopunama Budžeta FBiH i prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2023. godinu;
- Vlada FBiH je na sjednici održanoj 25. 7. 2023. godine donijela Zaključak¹³ kojim je iz parlamentarne procedure povukla Prijedlog odluke o izmjenama i dopunama Budžeta FBiH – hitni postupak i Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2023. godinu – hitni postupak, radi dorade, te obavijestila Parlament FBiH 25. 7. 2023. godine da povlači navedene prijedloge, koji su u dostavljeni aktima od 4. 7. 2023. godine u parlamentarnu proceduru,. Ministarstvo je o navedenom obavještено aktom Vlade FBiH od 28. 7. 2023. godine. **Razlozi zbog kojih su povučeni iz parlamentarne procedure nisu prezentirani, niti je prezentirana dodatna dokumentacija;**
- Ministarstvo je ponovno 19. 10. 2023. godine Vladi FBiH dostavilo Nacrt Izmjena i dopunama Budžeta FBiH za 2023. godinu i Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju Budžeta FBiH za 2023. godinu, a Prijedlog izmjena i dopuna Budžeta FBiH za 2023. godinu i Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2023. godinu 20. 10. 2023. godine;
- U obrazloženju je navedeno uzimajući u obzir i mjere koje Evropska centralna banka poduzima u borbi sa inflacijom pri čemu se nastavlja sa podizanjem referentnih kamatnih stopa, očekuje se da će isto dovesti i do značajnog porasta visine kamata na kreditna zaduženja koja se servisiraju od strane FBiH. Praćenjem sistema javnih finansija, te na osnovu projekcija makroekonomskih indikatora za 2023. godinu dostavljenih od Direkcije za ekonomsko planiranje BiH, kao i revidiranih projekcija indirektnih poreza od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje BiH, javila se potreba za izradom revidiranih projekcija javnih prihoda Budžeta Federacije BiH za 2023. godinu;
- Također, u obrazloženju je navedeno da imajući u vidu da je Vlada FBiH na sjednici održanoj 19. 5. 2023. godine donijela Odluku o vanrednom usklađivanju penzija u skladu sa članom 80. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju u procentu od 3,9%, počev sa isplatom penzija za maj 2023. godine, procijenjeno je da će za navedeno usklađivanje biti potrebno osigurati dodatnih 39.000.000 KM u tekućoj fiskalnoj godini. Usvojene su Izmjene i dopune Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom,¹⁴ gdje je došlo do povećanja osnovice koja se primjenjuje od 1. 4. 2023. godine. Za realizaciju ovoga Zakona u Budžetu FBiH za 2023. godinu, pored planiranih 160.000.000 KM procijenjena su nedostajuća finansijska sredstva u iznosu od oko 67.000.000 KM, a koja obuhvataju postojeće korisnike i potencijalni broj novih korisnika u 2023. godini;
- Vlada FBiH je na prijedlog Ministarstva, na sjednici održanoj 20. 10. 2023. godine, utvrdila Prijedlog izmjena i dopuna Budžeta FBiH za 2023. godinu koji iznosi 6.937.563.355 KM, što je za 211.715.792 KM ili 3,1% više u odnosu na Budžet FBiH;

¹³ V. broj: 980/2023

¹⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 16/23

- **Izmjene i dopune Budžeta FBiH za 2023. godinu Parlament FBiH je usvojio 31. 10. 2023. godine u iznosu od 6.937.563.355 KM.**

Planiranje budžeta zasnovano je na DOB, kojim su definisane gornje granice rashoda za svakog budžetskog korisnika, a budžetski korisnici su dostavili budžetske zahtjeve prema utvrđenim gornjim granicama. Ministarstvo je obavilo konsultacije sa pojedinim budžetskim korisnicima u vezi gornje granice rashoda. U skladu s članom 25. Zakona o budžetima u FBiH, Ministarstvo bi trebalo razmatrati procjene prihoda i zahtjeve korisnika za odobrenje rashoda budžetskih korisnika i, nakon konsultacija i pregovora sa budžetskim korisnicima, predložiti visinu sredstava za svakog budžetskog korisnika. S obzirom na to da prilikom konsultacija nije navedeno kako će se uvećati/smanjiti odobrena sredstva kod budžetskih korisnika, ne možemo potvrditi da je kod svih korisnika gornja granica rashoda utvrđena na realnim potrebama. Navedeno posebno ima značaja uzimajući u obzir nisku realizaciju u odnosu na planirana sredstva, zbog čega ne možemo potvrditi efikasnost planiranja i raspolaganja budžetskim sredstvima.

Preporuka:

- ***pripremu budžeta vršiti u zakonski utvrđenim rokovima, a kod budžetskog planiranja dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o budžetima u FBiH prilikom utvrđivanja gornje granice rashoda kod budžetskih korisnika, uvažavajući stvarne potrebe.***
- **Registar budžetskih korisnika FBiH koji je uspostavilo i vodi Ministarstvo nije u skladu s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja Registra budžetskih korisnika Budžeta u FBiH,¹⁵ što za posljedicu ima da i Parlament FBiH i Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH planiraju budžet kao tri budžetska korisnika s jednim identifikacijskim brojem. U članu 5. Pravilnika o utvrđivanju i vođenju registra budžetskih korisnika u FBiH navedeno je da svaki budžetski korisnik ima identifikacijski broj (ID broj), što se u ovom slučaju ne može potvrditi jer su u Registru budžetskih korisnika FBiH¹⁶ Ured predsjednika FBiH (1101), Ured potpredsjednika FBiH (1102) i Ured potpredsjednika FBiH (1103) u koloni budžetskih korisnika navedeni kao tri budžetska korisnika, ali pod istim identifikacijskim brojem (4200669540004). Također, Registru budžetskih korisnika FBiH Dom naroda Parlamenta FBiH (1001), Predstavnički dom Parlamenta FBiH (1002) i Zajednička služba Parlamenta FBiH (1003) u koloni budžetskih korisnika navedeni su kao tri budžetska korisnika, ali pod istim identifikacijskim brojem (4200594190002). **Navedeno je uticalo na planiranje i realizaciju sredstava za rad i izvještavanje o izvršenju budžeta Parlamenta FBiH i Predsjednika i dva potpredsjednika FBiH.****

Preporuka:

- ***uskладiti Registar budžetskih korisnika FBiH s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH u dijelu pravnog statusa i potrebnih podataka budžetskih korisnika.***
- **U skladu s članom 13. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti, Ministarstvo je nadležno za provjeru sadržaja izjava o fiskalnoj odgovornosti, koje korisnici dostavljaju u skladu s članom 12. Pravilnika. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji obavljanje navedenih poslova, predviđeno je u okviru Sektora za budžet i javne rashode. Ministarstvo je 11. 5. 2022. godine donijelo Internu proceduru o postupku provjere sadržaja Izjave o fiskalnoj odgovornosti kojom je detaljnije definisan postupak provjere formalnog sadržaja, kao i ostala pitanja u vezi provjere Izjave o fiskalnoj odgovornosti. Sektor za budžet i javne rashode izvršio je provjeru formalnog sadržaja zaprimljenih Izjava, Upitnika i odgovarajućih priloga. Prema prezentiranim podacima za 2023. godinu zaprimljeno je 68 izjava, od čega 66 budžetskih korisnika i dva vanbudžetska fonda. Od ukupno zaprimljenih izjava, 61 je zaprimljeno blagovremeno (sedam neblagovremeno), a 39 izjava su uredne (29 neuredno). O rezultatima provjere informisana je Centralna harmonizacijska jedinica, Jedinica za budžetsku inspekciju i Jedinica za internu reviziju.**

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 30/14

¹⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 41/23

- **Članom 81. Zakona o budžetima u FBiH** Ministarstvu su dati u nadležnost poslovi budžetskog nadzora kod budžetskih korisnika, odnosno poslovi inspeksijskog nadzora zakonitosti, blagovremenosti i namjenskog korištenja budžetskih sredstava kojim se nalažu mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti. U Godišnjem planu rada Ministarstva za 2023. godinu u dijelu „Unaprijediti fiskalnu stabilnost i izravnanje u oblasti javnih finansija“ planirane su aktivnost Jedinice za budžetsku inspekciju (u daljnjem tekstu: Jedinica) koje se odnose na provođenje inspeksijskog nadzora zakonitosti, blagovremenosti i namjenskog korištenja budžetskih sredstava kojim se nalažu mjere za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti i provođenje inspeksijskog nadzora nad primjenom odredbi Zakona o finansijskom poslovanju koje se odnose na ugovore između subjekata javnog prava i poduzetnika. Postupak inspeksijskog nadzora putem Jedinice uređen je Pravilnikom o obavljanju inspeksijskog nadzora. Prema prezentiranom Izveštaju za 2023. godinu, u postupku budžetskog nadzora ukupno je utvrđeno 67 nepravilnosti i shodno tome, naložene su mjere s rokovima za njihovo otklanjanje. Od navedenog broja nepravilnosti, do okončanja revizije 15 je otklonjeno, dok je 57 u postupku realizacije (određene mjere su u postupku realizacije, dok određene mjere su predmet osporavanja kroz upravni ili sudski postupak). U toku godine po osnovu provedenih inspeksijskih nadzora u 2023. godini utvrđen je povrat u Budžet FBiH u iznosu od 3.531.272 KM. Također, u toku godine izvršen je povrat u iznosu od 14.977 KM (odnosi se na neizvršeni utvrđeni povrat iz ranijeg perioda).
Pozivajući se na član 85. Zakona o budžetima u FBiH nisu nam prezentirane detaljnije informacije o obavljenim nadzorima. Naime, ovim članom propisano je da je budžetski inspektor dužan čuvati poslovnu i profesionalnu tajnu i podatke za koje sazna tokom vršenja nadzora i drugih poslova iz svoje nadležnosti. U skladu s utvrđenim stepenom tajnosti navedeno se ne odnosi na sve podatke za koje sazna, nego samo povjerljive koje su od strane subjekta kod kojeg je vršen nadzor definisane kao tajne. **Ministarstvo je u novembru 2023. godine donijelo Pravilnik o načinu postupanja sa dokumentacijom s određenim stepenom tajnosti u Jedinici za budžetsku inspekciju. Pravilnikom je uređen način postupanja sa tajnim podacima u Jedinici, odnosno sa dokumentacijom sa određenim stepenom tajnosti.**
- **Predbilansnim radnjama za 2023. godinu** koje je Ministarstvo dostavilo svim federalnim budžetskim korisnicima definisano je da obaveze za koje će računi ili konačna situacija biti ispostavljeni u narednoj fiskalnoj godini, mogu teretiti budžet tekuće godine ukoliko su ispunjeni određeni uslovi (sprovedena kompletna procedura javnih nabavki i zaključeni ugovori sa odabranim izvođačima u tekućoj godini, te da su odobrena sredstva u tekućem budžetu). Također, navedeno je da sve obaveze koje ispunjavaju navedene uslove, a čije plaćanje će biti u narednoj fiskalnoj godini, evidentiraju se na teret odgovarajućeg konta izdataka, a u korist konta kratkoročno razgraničenih rashoda. **Navedeno nije u skladu s odredbama članova 4. i 76. Zakona o budžetima u FBiH, kojima je definisano da se izrada i izvršavanje budžeta zasniva, između ostalog, na načelu jedne godine, kao i da se rashodi i izdaci priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja i u izvještajnom periodu na koji se odnose, nezavisno o plaćanju. To je imalo za posljedicu pogrešno evidentiranje poslovnih događaja kod Ministarstva i ostalih budžetskih korisnika.**
- **U nadležnosti Ministarstva je da osigura provođenje jedinstvenih računovodstvenih procedura i donosi propise o knjigovodstvu, te sadržaju i načinu finansijskog izvještavanja za sve budžetske korisnike i vanbudžetske fondove, u skladu s članom 78. Zakona o budžetima u FBiH.** Revizijom je utvrđeno da obračun naknada zaposlenicima članovima komisija kod budžetskih korisnika po osnovu angažovanja u komisijama nije imao karakter prihoda od nesamostalne djelatnosti, kako je propisano Zakonom o porezu na dohodak¹⁷ i Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak¹⁸ jer nisu obračunati i uplaćeni propisani doprinosi.

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 10/8, 9/10, 44/11, 7/13, 65/13

¹⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 48/21, 77/21, 20/22

Naime, naknade zaposlenicima po osnovu angažmana po bilo kom osnovu, a u vezi s nesamostalnom djelatnošću, neovisno da li se ti poslovi obavljaju u toku ili izvan radnog vremena, imaju karakter oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti, iz čega proizlazi obaveza poslodavca da obračuna i uplati porez i pune doprinose, u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kao i Zakonom o doprinosima¹⁹ i Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa.²⁰

Obračun naknada vršen je prema mišljenju Ministarstva, na način da se ove naknade smatraju oporezivim prihodom po osnovu samostalne djelatnosti. **Također, u postojećoj aplikaciji za obračun plaća i naknada nisu osigurani uslovi za primjenu odgovarajućih stopa doprinosa, jer ona ne podržava primjenu doprinosa na ove naknade kao da se radi o oporezivom prihodu od nesamostalne djelatnosti. Navedeno nije u skladu s nadležnostima Ministarstva utvrđenim Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o trezoru u FBiH. Ured za reviziju je i u ranijim godinama skretao pažnju na navedeno, ali nije postupljeno po preporukama. Ministarstvo je u odgovoru u Upitniku o realizaciji preporuka navelo da je, u skladu s članom 22. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji BiH, obvezno pripremati i davati odgovore na pitanja, vezano za izvršavanje zakona i drugih propisa iz njihove nadležnosti.**

Preporuka:

- ***izvršiti nadogradnju postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u dijelu obračuna po osnovu angažmana zaposlenih u komisijama, kako bi se mogao primijeniti obračun doprinosa za oporezive prihode od nesamostalne djelatnosti, i osigurati njihovo evidentiranje u okviru odgovarajućeg sintetičkog konta.***
- **U skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH Ministarstvo je nadležno za uspostavu i upravljanje trezorom, odnosno za uspostavu i vođenje sistema Glavne knjige Trezora i neophodnih sistema pomoćnih knjiga.** U Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2022. godinu utvrđena je obaveza i data je preporuka da Ministarstvo da instrukcije svim budžetskim korisnicima kako bi kroz modul stalnih sredstava ili kroz Glavnu knjigu izvršili revalorizaciju za 2022. godinu, u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH,²¹ Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH²² i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor,²³ koji su bili na snazi. Prema ovim propisima budžetski korisnici vrše revalorizaciju ako je inflacija na godišnjem nivou, mjerena rastom cijena, viša od 10% ili 10% i više kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava, a s obzirom na to da je prema podacima Federalnog zavoda za statistiku iznos rasta cijena industrijskih proizvoda od januara do decembra 2022. godine porastao za 17,4%, bilo je neophodno izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava.

Prema prezentiranoj dokumentaciji Ministarstvu je od Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH (u daljem tekstu: Služba) 15. 5. 2023. godine upućena Informacija o potrebi provođenja revalorizacije kroz pomoćnu knjigu modula za upravljanje stalnim sredstvima, u kojoj je traženo da Ministarstvo da jasne i konkretne upute o potrebi obračuna revalorizacije stalnih sredstava za budžetske korisnike kroz ISFU sistem. Ministarstvo je dostavilo odgovor Službi 8. 6. 2023. godine u kojem je navelo da u skladu s odredbama člana 2. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH definisani su propisi u primjeni u Federaciji BiH, među kojima su i Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor. Također, u odgovoru je navedeno da se Ministarstvo obratilo dopisom 9. 2. 2023. godine Savezu računovođa, revizora i finansijskih radnika FBiH (u daljem tekstu: Savez) s upitom o primjeni Međunarodnog računovodstvenog standarda za javni sektor (MRS JS) br. 17 – Nekretnine, postrojenja i oprema.

¹⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19 i 4/21

²⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 64/08; 81/08; 98/15; 6/17; 38/17; 39/18, 12/21 i 06/22

²¹ „Službene novine FBiH“, br. 34/14

²² „Službene novine FBiH“, br. 60/14

²³ „Službene novine FBiH“, br. 58/16

Naime, navedeno je da je standardnom predviđeno da budžetski korisnici za vođenje stalnih sredstava koriste samo jedan od modela mjerenja vrijednosti, ne miješajući različite modele. Savez je odgovorio navodeći propise koji su odredbama člana 2. Zakona o računovodstvu i reviziji FBiH u primjeni u FBiH, među kojima su MRS JS. U skladu sa standardom br. 17, subjekti mogu izabrati ili model troška, opisan u tački 43., ili model revalorizacije, opisan u tački 44, i primijeniti tu politiku na cjelokupnu grupu nekretnina, postrojenja i opreme. Stav je Saveza da se modeli moraju dosljedno primjenjivati. Nadalje, navedeno je da je Savez ovlašten za davanje stručnih mišljenja o primjeni MRS JS, te da se stalna sredstva već vode po modelu troška, bilo bi u suprotnosti s MRS JS istovremeno odmjeravati stalna sredstva i po modelu revalorizacije. **Napominjemo da FBiH nema usvojene MRS JS, te da je trenutno u primjeni Zakon o budžetima u FBiH, Zakon o trezoru u FBiH, te podzakonski akti ovih zakona i Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH.** Također, navedeno je da, imajući u vidu preporuku Ureda za reviziju, Sektor za trezor je pokrenuo aktivnosti da se u modulu za vođenje stalnih sredstava u okviru ISFU aplikacije omogući obračun revalorizacije, o čemu bi korisnici bili blagovremeno obavješteni.

U toku revizije za 2023. godinu konstatovano je da je Ministarstvo u okviru svojih nadležnosti poduzelo aktivnosti kako bi osiguralo tehničke uslove za revalorizaciju i kako bi se postupilo po preporuci Ureda za reviziju. Ministarstvo je dostavilo obavijest 13. 6. 2023. godine svim federalnim budžetskim korisnicima koji imaju implementiran modul stalnih sredstava (FA modul za stalna sredstva), te Priručnik firme „CORE“ d.o.o. Sarajevo za realizaciju procesa revalorizacije stalnih sredstava u okviru modula stalnih sredstava. Data je preporuka je da se revalorizacija prvo uradi na testnom okruženju, prije primjene na produkciji, jer je ispravka grešaka kod ovog procesa prilično zahtjevna aktivnost. **U aktu je navedeno da budžetski korisnici kod kojih nije implementiran modul stalnih sredstava obračun revalorizacije mogu obaviti neometano kroz Glavnu knjigu.** Organizovana je obuka za revalorizaciju u modulu stalnih sredstava 14. 9. 2023. godine. Međutim, i pored svih nastojanja da se osiguraju tehnički uslovi, oni nisu osigurani. Prilikom obuke konstatovano je da Ministarstvo nema tehničku mogućnost vraćanja Glavne knjige i pomoćne knjige na 31. 12. 2022, odnosno 1. 1. 2023. godine, s obzirom na to da je izvršen obračun amortizacije za 2023. godinu, te da se kod stalnih sredstava obračun amortizacije radi zadnji, nakon čega nisu moguće nikakve izmjene. Revizijom je utvrđeno da je usluge održavanja obuke firma „CORE“ d.o.o. Sarajevo fakturisala u iznosu od 3.650 KM na osnovu Ugovora za funkcionalnu podršku za aplikaciju za trezorsko poslovanje (ISFU) od 28. 8. 2023. godine.

U Predbilansnim radnjama za 2023. godinu od 29. 11. 2023, koje je Ministarstvo dostavilo svim budžetskim korisnicima FBiH, nije data instrukcija za revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. i 2023. godinu.

Ministarstvo je 27. 12. 2023. godine dostavilo obavijest svim federalnim budžetskim korisnicima u kojoj je navedeno da stupanjem na snagu Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o računovodstvu budžeta, te da je 22. 12. 2023. godine objavljen i Pravilnik o izmjenama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta FBiH i Izmjena Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i Trezor,²⁴ čime je prestala obaveza revalorizacije. Također, navedeno je da prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja za 2023. godinu nemaju obavezu obračuna revalorizacije primjenom kumulativne stope od zadnje promjene vrijednosti sredstava.

Na osnovu navedenog federalni budžetski korisnici, iako su imali obavezu, nisu mogli izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu u skladu sa propisima za budžetske korisnike koji su bili na snazi u 2022. godini, jer nisu obezbijeđeni tehnički uslovi za vršenje revalorizacije putem modula stalnih sredstava. Revalorizacija stalnih sredstava za 2022. godinu nije izvršena u skladu sa tada važećim propisima, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor, zbog čega su stalna sredstva na 1. 1. 2023. godine potcijenjena za visinu zvanično objavljene stope rasta cijena u 2022. godini u iznosu od 17,4%.

²⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 99/23

5.2 Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor (MRS JS)

Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor (MRS JS), koji u međunarodnim okvirima predstavljaju okosnicu harmonizacije računovodstvenog izvještavanja budžetskih korisnika, nisu usvojeni. Budući da MRS JS, čija je implementacija planirana Strategijom reforme upravljanja javnim finansijama u FBiH 2017–2020. u Federaciji BiH, nisu usvojeni, Strategijom reforme upravljanja javnim finansijama u FBiH 2021–2025. nastavljeno je uvođenje MRS-a JS. Planirano je uvođenje MRS-a JS kroz tri faze koje sadrže sedam podaktivnosti, a rok za posljednju fazu je 2025. godina. U 2022. godini poduzete su mjere na osiguranju ključnih eksperata koji bi usmjeravali proces. U toku 2023. godine prezentovane su informacije da su sredstva osigurana u iznosu od 500.000 EUR u okviru projekta IPA 2020 "EU4PFM"²⁵ pri Delegaciji Europske unije za BiH, te je pokrenuta procedura nabavke. Rok za dostavljanje ponuda bio je 6. 11. 2023. godine, a 7. 11. 2023. godine pristupilo se evaluaciji ponuda. U komisiji za evaluaciju ponuda bio je predstavnik Ministarstva finansija i trezora BiH.

Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, koji je stupio na snagu 4. 3. 2021. godine, nije regulisan način postupanja u slučajevima neusvajanja MRS-a JS, dok je ranijim Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH bilo propisano da će do objavljivanja MRS-a JS budžetski korisnici i fondovi u ime Federacije BiH primjenjivati posebne propise za budžetske korisnike i vanbudžetske fondove iz oblasti računovodstva i revizije u javnom sektoru.

5.3 Drugostepeni upravni postupak

Rješavanje po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostepenih organa u nadležnosti je Ministarstva u skladu s odredbama Zakona o Poreznoj upravi FBiH²⁶ i Zakona o upravnom postupku.²⁷ Članom 76. Zakona o Poreznoj upravi FBiH Ministarstvo je utvrđeno kao drugostepeni organ koji rješava po žalbi u roku od 30 dana od dana prijema žalbe od prvostepenog organa. Članom 14. Zakona o upravnom postupku definisano je da se postupak treba voditi brzo i sa što manje troškova i gubitka vremena za stranku i druge osobe koje sudjeluju u postupku, ali tako da se pribavi sve što je potrebno za pravilno utvrđivanje činjeničnog stanja i za donošenje zakonitog i pravilnog rješenja. Pored toga, rješenje o žalbi mora se donijeti i dostaviti stranci što prije, a najkasnije u roku od 30 dana računajući od dana predaje žalbe, u skladu s članom 244. Zakona o upravnom postupku.

U Godišnjem planu rada Ministarstva za 2023. godinu u dijelu „Unaprijediti fiskalnu stabilnost i izravnaje u oblasti javnih finansija“ planirana je aktivnost „Priprema i izrada prijedloga rješenja na žalbe izjavljene na prvostepena rješenja Porezne uprave i Finansijske policije“. Ova aktivnost navedena je kao kontinuirana, uz povećanje broja riješenih žalbi godišnje, a kao nosilac aktivnosti naveden je Odsjek za drugostepeni porezno-upravni postupak. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji iz 2022. godine, predviđeno je da se ovi poslovi obavljaju u okviru dva odsjeka: Odsjek za drugostepeni upravni postupak po osnovu inspekcijskog nadzora i Odsjek za drugostepeni porezno-upravni postupak po osnovu prinudne naplate i ostalih porezno-upravnih predmeta, pri Sektoru za drugostepeni upravni postupak i opće pravne poslove, u kojem su sistematizovana radna mjesta za 32 izvršioaca, od čega je popunjeno 15.

U 2021. godini ministrica je imenovala Komisiju za rješavanje po žalbama u neriješenim drugostepenim porezno-upravnim predmetima, kao stalno radno tijelo do završetka zadataka, čiji bi angažman uticao na poboljšanje efikasnosti Ministarstva u segmentu drugostepenog rješavanja na način da se smanji broj neriješenih predmeta, čime će se stvoriti pretpostavke za skraćenje roka potrebnog za rješavanje ostalih zaprimljenih predmeta. Također, u martu, aprilu i julu 2022. godine i aprilu i junu 2023. godine donesena su rješenja o Izmjeni i dopuni Rješenja o formiranju komisije.

²⁵ Projekat Delegacije EU za BiH za programsko budžetiranje i izvještavanje

²⁶ "Sl. novine FBiH", br. 33/02, 28/04, 57/09, 40/10, 29/11 - odluka US, 27/12, 7/13, 71/14, 91/15 i 44/22

²⁷ "Sl. novine FBiH", br. 2/98, 48/99 i 61/22

Zadatak Komisije je da priprema nacрте rješenja po žalbama na prvostepena rješenja Porezne uprave FBiH donesena u postupku prinudne naplate, postupku razreza poreza na promet nepokretnosti i poreza na imovinu i naslijeđe i u ostalim porezno-upravnim predmetima izuzev predmeta u kojima je izvršen razrez dodatne obaveze u postupcima provedenog inspekcijskog nadzora. Pored navedenog, definisano je da će Komisija obavljati poslove i zadatke vezano za pripremu nacрта rješenja po žalbama na porezne prijave kojima je Porezna uprava FBiH razrezala obaveze po osnovu općinske komunalne takse u ime poreznog obveznika. Rješenjem o izmjeni i dopuni Rješenja o formiranju komisije iz aprila 2022. godine dodan je zadatak Komisije da priprema nacрте odgovora na tužbe u pokrenutim upravnim sporovima protiv konačnih rješenja iz djelokruga Odsjeka za drugostepeni porezno-upravni postupak. U skladu s Rješenjem, Komisija treba da radi kontinuirano, te da ministrici mjesečno podnosi izvještaj o radu najkasnije do 5. radnog dana narednog mjeseca u odnosu na mjesec za koji se podnosi izvještaj, a godišnje najkasnije do 15. januara naredne godine za prethodnu godinu.

Prema izvještajima o radu za 2023. godinu Odsjeka za drugostepeni upravni postupak po osnovu inspekcijskog nadzora i Odsjeka za drugostepeni porezno-upravni postupak po osnovu prinudne naplate i ostalih porezno-upravnih predmeta, konstatovano je da je tokom godine zaprimljeno 1.438 novih žalbi (1.056 u Odsjeku za drugostepeni porezno-upravni postupak po osnovu prinudne naplate i ostalih porezno-upravnih predmeta i 382 u Odsjeku za drugostepeni upravni postupak po osnovu inspekcijskog nadzora). Tokom godine riješena su 1.654 predmeta, i to: Odsjek za drugostepeni upravni postupak po osnovu inspekcijskog nadzora (181 predmet), Odsjek za drugostepeni porezno-upravni postupak po osnovu prinudne naplate i ostalih porezno-upravnih predmeta (887 predmeta) i Komisija za rješavanje po žalbama u neriješenim drugostepenim porezno-upravnim predmetima (586 predmeta), koji su najvećim dijelom iz 2016. godine iz Odsjeka za drugostepeni upravni postupak po osnovu inspekcijskog nadzora, a iz 2018. i 2019. godine iz Odsjeka za drugostepeni porezno-upravni postupak po osnovu prinudne naplate i ostalih porezno-upravnih predmeta. Na 31. 12. 2023. godine neriješena su bila 6.274 predmeta.

Rješenje po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostepenih organa nije se donosilo u roku od 30 dana, računajući od dana predaje žalbe, kako je propisano članom 244. Zakona o upravnom postupku. Zbog neblagovremenog rješavanja po žalbama Ministarstvo nije osiguralo načelo efikasnosti u skladu s članom 6. Zakona o upravnom postupku, kojim je definisano da su organi i institucije s javnim ovlaštenjima, prilikom rješavanja u upravnim stvarima, dužne osigurati efikasno ostvarivanje prava i interesa stranaka, što podrazumijeva dobru organizaciju u izvršavanju poslova organa, koja osigurava brzo, potpuno i kvalitetno rješavanje upravnih stvari u upravnom postupku, uz svestrano razmatranje tih stvari. Navedeno više dobiva na važnosti budući da žalba odlaže izvršenje rješenja u predmetima dodatno utvrđenih poreznih obaveza i predmetima u kojima se porezna prijava Porezne uprave FBiH podnosi u ime poreznog obveznika. Napominjemo da je i članom 76. Zakona o Poreznoj upravi FBiH definisano da Ministarstvo kao drugostepeni organ rješava po žalbama u roku od 30 dana od dana prijema žalbe prvostepenog organa.

Preporuka:

- *rješenja po žalbama izjavljenim na upravne akte prvostepenih organa donositi u roku utvrđenom Zakonom o upravnom postupku i Zakonom o Poreznoj upravi FBiH.*

5.4 Vršenje ovlaštenja u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala iz nadležnosti FBiH

Uredbom o vršenju ovlaštenja u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala iz nadležnosti FBiH i njezinim izmjenama i dopunama²⁸ (u daljem tekstu: Uredba), koju je donijela Vlada FBiH, uređuje se vršenje ovlaštenja po osnovu učešća državnog kapitala u privrednim društvima iz nadležnosti FBiH.

²⁸„Sl. novine FBiH“, br. 20/16,3/17,9/17,69/17, 96/17, 101/22

Članom 4. Uredbe propisano je da Vlada FBiH, putem federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija, vrši poslove: evidentiranja, upravnog nadzora i nadzora općih akata, praćenja rada i monitoring, uz obavezu podnošenja izvještaja federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija Vladi FBiH. Također, članom 5. Uredbe definisano je da Vlada FBiH utvrđuje listu privrednih društava u kojima vrši ovlasti na osnovu učešća državnog kapitala iz nadležnosti Federacije, a listom se zadužuju federalni organi uprave i federalne upravne organizacije za praćenje rada, vršenje nadzora i podnošenje izvještaja Vladi FBiH za svako privredno društvo sa učešćem državnog kapitala iz nadležnosti Federacije.

Uredbom o izmjeni Uredbe o vršenju ovlaštenja u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala iz nadležnosti FBiH koju je donijela Vlada FBiH od 15. 12. 2023. godine navedeno da Vlada FBiH vrši neposredna ovlaštenja (učešće u radu i odlučivanju skupštine, imenovanje i razrješenje članova nadzornih odbora i davanje saglasnosti za imenovanje članova uprave i njihovo razrješenje), te da praćenje rada, upravni nadzor, nadzor nad općim aktima, monitoring i podnošenje izvještaja o privrednim društvima Vladi FBiH vrše federalna ministarstva, svako u okviru svojih resora. U skladu s navedenim, Ministarstvo je obavezno ove poslove obavljati kod četiri privredna društava sa većinskim učešćem državnog kapitala i to: Lutrija BiH d.o.o Sarajevo, Sarajevo osiguranje d.d. Sarajevo, Union banka d.d. Sarajevo i Razvojna banka FBiH.

Prema prezentiranoj dokumentaciji, utvrdili smo sljedeće:

- **Nisu nam prezentirane aktivnosti Ministarstva na obavljanju poslova iz nadležnosti za Sarajevo osiguranje d.d. Sarajevo, Razvojnu banku FBiH i Union banku d.d Sarajevo s obzirom na to da Ministarstvo nije zaprimilo njihove finansijske izvještaje za 2023. godinu, a prezentirana dokumentacija odnosi se samo na 2022. godinu;**
- **Razvojna banka FBiH je 31. 10. 2023. godine dostavila poziv Ministarstvu za 41. sjednicu Skupštine sa materijalima kako bi putem Ministarstva bio upućen članovima Skupštine. Ministarstvo je istog dana članovima Vlade FBiH u funkciji članova Skupštine Banke dostavilo materijale i poziv za održavanje Skupštine koja je bila planirana 7. 11. 2023. godine (u pozivu je, između ostalog, navedeno da se dostavlja: Izvještaj o poslovanju banke sa finansijskim izvještajima za period 1. 1. – 31. 12. 2022. godine, Izvještaj i mišljenje vanjskog revizora o finansijskim izvještajima o poslovanju banke za period 1. 1. – 31. 12. 2022. godine, te izvještaji o radu Odbora za reviziju i Nadzornog odbora za 2022. godinu);**
- **za Union banku d.d. Sarajevo i Sarajevo osiguranje d.d. Sarajevo prezentirane su samo odluke o davanju ovlaštenja punomoćnicima za zastupanje Vlade FBiH na Skupštini dioničara društva Union banka d.d. Sarajevo i Skupštini Sarajevo osiguranja d.d. Sarajevo;**
- Prezentiran nam je Izvještaj o poslovanju Lutrije BiH d.o.o. Sarajevo za 2023. godinu i Plan poslovanja za 2024. godinu sa projekcijom za 2025. i 2026. godinu;
- U skladu s članom 22. Uredbe definisana je obaveza Ministarstva o vođenju službene evidencije o podacima koji se odnose na nadzorne odbore i uprave privrednih društava u kojima Vlada FBiH vrši ovlaštenja na osnovu učešća državnog kapitala. Prema prezentiranim podacima, Sektor za drugostepeni upravni postupak i opće pravne poslove vodi u elektronskoj formi tabelarni pregled sastava aktuelnih nadzornih odbora i uprava za sva privredna društva koja su u resornoj nadležnosti Ministarstva.

Uredbom i Uredbom o izmjeni Uredbe utvrđeno je da praćenje rada, upravni nadzor, nadzor nad općim aktima, monitoring i podnošenje izvještaja o privrednim društvima Vladi FBiH vrše federalna ministarstva, svako u okviru svojih resora. S obzirom na to da nam nije prezentirana sva tražena dokumentacija i aktivnosti u vezi obavljanja poslova iz nadležnosti za Sarajevo osiguranje d.d. Sarajevo, Union banku d.d. Sarajevo i Razvojnu banku FBiH, ne možemo potvrditi da je Ministarstvo vršilo poslove u skladu s Uredbom.

Preporuka:

- **vršiti nadzor nad radom i monitoring privrednih društava u skladu s Uredbom o vršenju ovlaštenja u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala iz nadležnosti FBiH.**

5.5 Prelazak Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje na trezorski način poslovanja

Aktivnosti na uvođenju Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje (u daljem tekstu: Zavod) nisu okončane, odnosno nije osigurano evidentiranje i praćenje prihoda i rashoda namijenjenih za isplatu penzija i rad Zavoda u skladu s važećim propisima. S obzirom na to da su dosadašnje aktivnosti vezane za rad Zavoda bile regulisane Zakonom o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja u FBiH,²⁹ postojala je potreba da se prije prelaska Zavoda na trezorsko poslovanje izvrši usklađivanje propisa kako bi se jasno utvrdio status Zavoda, odnosno izvršilo usklađivanje Zakona o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja u FBiH, Zakona o budžetima u FBiH, Zakona o trezoru u FBiH, kojima bi se regulisalo i evidentiranje prihoda i rashoda namijenjenih za isplatu penzija i rad Zavoda, praćenje svih prihoda i rashoda i izvještavanje. Ministarstvo je izmijenilo zakonske propise iz svoje nadležnosti.

Članovima 124. i 125. Zakona o PIO definisano je da se sredstva za ostvarivanje prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja i za rad Zavoda osiguravaju iz doprinosa, budžeta FBiH, budžeta Bosne i Hercegovine, izdavanja u zakup i prodaje imovine nosioca osiguranja, kamata na novčana sredstva, usluga stručne službe nosioca osiguranja, subvencija, donacija i drugih izvora u skladu sa zakonom, te kreditnih i drugih sredstava. Također, članom 130. Zakona definisano je da se finansijsko poslovanje Zavoda obavlja preko računa budžeta Federacije, te da se prihodi i sredstva za finansiranje rashoda utvrđuju finansijskim planom Zavoda, koji je sastavni dio budžeta Federacije. Istim članom, definisano je da ukoliko prihodi Zavoda ne pokrivaju rashode za isplatu penzija, potrebna razlika sredstava namirit će se iz budžeta Federacije, odnosno drugih izvora koje obezbijedi Federacija.

Od 1. 1. 2021. godine omogućeno je iskazivanje prihoda od doprinosa u Glavnoj knjizi Zavoda u skladu s izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu uplate, pripadnosti i raspodjele javnih prihoda u FBiH.³⁰

Prelaskom Zavoda na trezorsko poslovanje nije moguće prepoznati sredstava iz kojih su isplaćene penzije, odnosno nije vidljivo koliko je redovnih penzija isplaćeno iz sredstava doprinosa, a koliko je penzija ostvarenih po povoljnim uslovima isplaćeno iz sredstava Budžeta FBiH (povoljne penzije se isplaćuju u zbirnom iznosu korisnicima penzija). Sredstva za prava utvrđena članom 129. Zakona o PIO osiguravaju se iz Budžeta FBiH, a ne iz sredstava doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje. Napominjemo da je članom 130. tačka (4) utvrđeno da „Ukoliko prihodi nosioca osiguranja ne pokrivaju rashode za isplatu penzija, u tekućem mjesecu, potrebna razlika sredstava namirit će se iz Budžeta FBiH, odnosno drugih izvora koje obezbijedi FBiH“. Ovakvim načinom evidentiranja prihoda i rashoda nije moguće ispoštovati odredbe ovoga člana Zakona.

S obzirom na to da nisu usklađeni propisi, nije jasno utvrđen status Zavoda i nije osigurano evidentiranje prihoda i rashoda namijenjenih za isplatu penzija i rad Zavoda, praćenje svih prihoda i rashoda i izvještavanje. Prilikom planiranja i izvještavanja trebalo bi osigurati podatke o izvorima i utrošku sredstava. Iako je Zavod prešao na trezorsko poslovanje, isplata prava utvrđenih članom 129. Zakona o PIO osigurava se iz budžetskih sredstava, a ne iz sredstava doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Preporuka:

- **osigurati evidentiranje realizovanih sredstava za finansiranje prava utvrđenih članom 129. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.**

²⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 49/00, 32/01, 18/05

³⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 88/20

5.6 Centralna harmonizacijska jedinica

Prema Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH,³¹ Centralna harmonizacijska jedinica (u daljnjem tekstu: CHJ), koju je uspostavilo Ministarstvo, ovlaštena je za razvoj u oblasti interne revizije i nadzor nad implementacijom svih važećih propisa o internoj reviziji, za uspostavljanje, razvoj, koordinaciju i harmonizaciju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u organizacijama javnog sektora u FBiH.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji u okviru CHJ sistematizovana su tri odsjeka za koje je predviđeno ukupno 13 radnih mjesta: Odsjek za razvoj sistema interne revizije, Odsjek za razvoj finansijskog upravljanja i kontrole i Odsjek za poslove certifikacije, edukacije i informisanja, a na 31. 12. 2023. godine popunjeno je šest radnih mjesta, s tim da nije popunjeno radno mjesto rukovodioca CHJ – pomoćnika ministra.

Kada je u pitanju daljnji razvoj pravnog okvira iz oblasti javnih finansijskih kontrola, u prethodnom periodu CHJ je sačinila Strategiju razvoja sistema internih finansijskih kontrola u javnom sektoru FBiH 2021–2027. godine, te je sačinjen Akcioni plan Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u javnom sektoru FBiH 2021–2027. godine (u daljnjem tekstu: Akcioni plan). Prema Akcionom planu utvrđene su tri oblasti sa strateškim ciljevima: finansijsko upravljanje i kontrola, interna revizija i monitoring razvoja i kvaliteta sistema internih finansijskih kontrola u javnom sektoru FBiH. U ovim oblastima su utvrđeni: prioriteti, rezultati, mjere, indikatori, rokovi za realizaciju, izvori finansiranja, odgovorne osobe i partnerske organizacije. Međutim, nije prezentovano da su poduzimane aktivnosti utvrđene Akcionim planom kojima je definisan rok za realizaciju 2023. godina.

Održane su edukacije za interne revizore – konferencija interne revizije, obuka Agencije za državnu službu FBiH i obuka u saradnji sa Ministarstvom finansija Holandije. U 2023. godini održano je 12 sjednica Koordinacionog odbora CHJ BiH i dvije zajedničke godišnje konferencije za finansijsko upravljanje i kontrolu i internu reviziju. Uspostavljena je kontinuirana podrška u vezi aplikacije PIFC u Odsjeku za certifikaciju, edukaciju i informisanje, koja obuhvata i obuke na radnom mjestu, a organizovana je i chat platforma za koordinatore za finansijsko upravljanje i kontrolu u cilju razmjene znanja i dobrih praksi. U 2023. godini izrađen je i objavljen Priručnik za finansijsko upravljanje i kontrolu,³² te je u septembru sačinjeno Korisničko uputstvo za PIFC Informacioni sistem – Modul za finansijsko upravljanje i kontrolu (FUK). Također, u toku 2024. godine objavljeni su Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH i Smjernice o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH.³³

U 2023. godini provedena su dva ciklusa certifikacije internih revizora za javni sektor (13. i 14. ciklus), te je certificirana 51 osoba za zvanje internog revizora za javni sektor.

Prema Pravilniku o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH,³⁴ 86 institucija obavezno je uspostaviti internu reviziju. Prema prezentiranim podacima, uspostava interne revizije kod obveznika i dalje nije na adekvatnom nivou. Zaključno sa 31. 12. 2023. jedinica za internu reviziju sistematizovana je kod 76 institucija, a kod 46 je sistematizovan jedan ili nijedan interni revizor. U odnosu na prethodnu godinu povećan je broj sistematizovanih jedinica za internu reviziju za dvije. Svih 19 obveznika uspostave interne revizije na federalnom nivou ima sistematizovanu jedinicu za internu reviziju, ali njih sedam nema popunjenu u skladu Međunarodnim standardima za profesionalnu praksu interne revizije (2340 – Nadzor nad angažmanom). Od 18 vanbudžetskih fondova 17 ima sistematizovanu jedinicu za internu reviziju, te jedan nema, ali ima zaposlenog jednog internog revizora.³⁵

³¹ „Sl. novine FBiH“, br. 47/08, 101/16

³² „Sl. novine FBiH“, br. 46/23

³³ „Sl. novine FBiH“, br. 37/24

³⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 49/20

³⁵ Zavod zdravstvenog osiguranja Srednjobosanskog kantona

Najniži stepen uspostave je kod jedinica lokalne samouprave (od 39 sistematizovana je kod 30, a šest nema sistematizovanu jedinicu ni sistematizovano radno mjesto internog revizora,³⁶ dok tri imaju samo jednog sistematizovanog i zaposlenog internog revizora³⁷). Kod svih deset kantonalnih ministarstava finansija sistematizovana je jedinica, ali dva nemaju zaposlenog nijednog internog revizora.³⁸

Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, CHJ vrši provjeru kvaliteta aktivnosti interne revizije redovnom godišnjom i povremenom provjerom u svrhu prikupljanja informacija za poboljšanje metodologije i standarda rada. Redovna godišnja provjera vrši se uvidom u dostavljene informacije u godišnjim izvještajima interne revizije, a sačinjen je i Nacrt pravilnika za osiguranje kvalitete interne revizije, koji će pratiti novu Metodologiju rada interne revizije i aplikaciju PIFC, međutim daljnje aktivnosti na donošenju ovog pravilnika nisu poduzimane. Napominjemo da je Akcionom planom Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u javnom sektoru FBiH u djelu mjere koja se odnosi na razvoj metodologije za provjeru kvaliteta rada interne revizije u javnom sektoru u FBiH kao indikatori navedeni su: izrađena metodologija za provjeru kvaliteta rada interne revizije u javnom sektoru u FBiH i broj usvojenih programa osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije od strane rukovodioca jedinica interne revizije. **Nije prezentovana dokumentacija koja bi potvrdila da se provodi povremena provjera kvaliteta aktivnosti interne revizije u svrhu prikupljanja informacija za poboljšanje metodologije i standarda rada, kao i s ciljem efikasnijeg rukovođenja i koordiniranja internom revizijom u javnom sektoru.**

Godišnji konsolidovani izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH do okončanja revizije nije sačinjen, jer je rok za izradu i dostavljanje ministru do 31. 5. 2023. godine, a Vladi FBiH do 30. 6. 2023. godine, radi razmatranja i usvajanja.

Godišnji konsolidovani izvještaj interne revizije, CHJ je obavezna izraditi na osnovu godišnjih izvještaja jedinica za internu reviziju i dostaviti ga ministru do 30. 4. 2024. godine za prethodnu godinu, nakon čega se dostavlja Vladi FBiH radi razmatranja i usvajanja. Konsolidovani izvještaj interne revizije treba sadržavati informacije o statusu implementacije preporuka sadržanih u izvještajima o internoj reviziji koje su jedinice za internu reviziju dostavljale u toku godine, te analizu rada CHJ, uključujući preporuke za poboljšanje rada koje usvaja Koordinacioni odbor. Do okončanja revizije nije sačinjen Godišnji konsolidovani izvještaj interne revizije.

Osim dva radna mjesta koja su popunjena u 2023. godini, Ministarstvo nije poduzimalo aktivnosti na popunjavanju preostalih sistematiziranih radnih mjesta u CHJ, niti je poduzelo aktivnosti na popunjavanju radnog mjesta pomoćnika ministra, kako bi CHJ mogla izvršavati poslove koji su joj dati u nadležnost Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH. Pravilnikom o u unutrašnjoj organizaciji utvrđeni su poslovi pomoćnika ministra, koji se, između ostalog, odnose na nadzor i koordinaciju pri izradi prednacrti i nacrti zakonskih, kao i prijedloga podzakonskih i drugih akata iz oblasti interne revizije i finansijskog upravljanja i kontrole; izradu nacrti metodologija i uputstava u oblasti interne revizije i finansijskog upravljanja i kontrole, kao i nacrti strategije razvoja javnih internih finansijskih kontrola (PIFC), te izradu i provođenje planova i programa provjere kvaliteta rada interne revizije i finansijskog upravljanja i kontrole. Također, nisu realizovane mjere utvrđene Akcionom planom Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u javnom sektoru FBiH 2021–2027. godine.

Naglašavamo da je CHJ, u skladu s članom 3. tačka 1. i članom 16. Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, ovlaštena za razvoj, rukovođenje i koordinaciju finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije u javnom sektoru, harmonizaciju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u organizacijama javnog sektora u FBiH, ocjenu adekvatnosti i efektivnosti sistema finansijskog upravljanja i kontrole u organizacijama u FBiH. Navedeno više dobiva na važnosti budući da je Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH donesen 2008. godine, a Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH 2016. godine.

³⁶ Banovići, Jablanica, Jajce, Ljubuški, Široki Brijeg i Velika Kladaša

³⁷ Tomislavgrad, Trnovo i Vogošća

³⁸ Ministarstvo finansija Zapadnohercegovačkog kantona i Ministarstvo finansija Kantona 10 Livno

Preporuka:

- **uspostaviti funkcionalnu CHJ, u skladu s Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, s ciljem uspostavljanja interne revizije i sistema finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru na svim nivoima vlasti u FBiH, shodno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima.**

5.7 Interna revizija

Jedinica za internu reviziju uspostavljena je za reviziju svih organizacijskih dijelova, programa, aktivnosti i procesa Ministarstva, ali i za programe, aktivnosti i procese budžetskih korisnika koji su u nadležnosti Jedinice za internu reviziju, kako je utvrđeno članom 10. stav 7. Pravilnika o kriterijima za uspostavljanje jedinice za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.³⁹

Godišnjim planom rada za 2023. godinu,⁴⁰ utvrđeni su ciljevi, obim, metodologija, trajanje i resursi potrebni za obavljanje svake pojedinačne revizije za 2023. godinu. Godišnji plan sačinjen je na osnovu Strateškog plana rada za period od 2023. do 2025. godine, koji je odobren 6. 12. 2022. godine. Godišnjim planom, planirane su revizije pojedinačnih procesa, i to: prihoda od pružanja usluga iz nadležnosti, obračun i isplata plaća i naknada koje nemaju karakter plaća, ugovorene i druge posebne usluge, radna tijela-komisije, ugovori o djelu, tekući transferi, javne nabavke, nabavke robnih rezervi FBiH i popis imovine, obaveza i potraživanja. Revizije su planirane kod 10 budžetskih korisnika (Ustavni sud FBiH, Federalna direkcija robnih rezervi, Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom, Federalno ministarstvo finansija, Federalni zavod za programiranje razvoja, Federalno pravobranilaštvo, Federalni zavod za poljoprivredu, Ured Predsjednika FBiH-1101, Ured Dopredsjednika FBiH-1102 i Ured Dopredsjednika FBiH-1103).

Od predviđenih procesa poslovanja, izvršena je revizija planiranih procesa kod svih deset budžetskih korisnika, od kojih su svi procijenjeni sa visokim rizikom, što potvrđuje da je fokus revidiranja bio na rizičnim područjima. Također, za dva korisnika (Federalni zavod za poljoprivredu i Federalno pravobranilaštvo) revizorski tim Jedinice za internu reviziju prekinuo je proces interne revizije u skladu sa članom 5. i članom 16. stav 5. Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH,⁴¹ na osnovu utvrđenih nalaza iz prezentovane dokumentacije. S tim u vezi, na osnovu člana 14. tačka 6. Zakona i tačke 10. Povelja interne revizije potpisane od strane rukovodioca dostavljeni su Izvještaji o prekidu interne revizije rukovodiocima organa kako bi se preduzeli sve potrebne radnje u skladu sa propisima.

Shodno Pravilniku o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH, Jedinica za internu reviziju obavezna je vršiti reviziju kod 30 budžetskih korisnika, a Strateškim planom rada za period od 2023. do 2025. godine predviđeno je revidiranje programa, aktivnosti i procesa za 29⁴² budžetskih korisnika.

Godišnji izvještaj o radu za 2023. godinu sačinjen je i dostavljen ministru i Centralnoj harmonizacijskoj jedinici u utvrđenom roku, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH. Jedinica za internu reviziju obavila je planirane revizije shodno Godišnjem planu rada za 2023. godinu, te je dala 47 preporuka u konačnim revizorskim izvještajima. Provedeno je pet preporuka, za 22 preporuke nije istekao rok za realizaciju, za 17 je upućen zahtjev za dostavljanje dokaza o implementaciji preporuka, a za tri preporuke realizacija je u toku.

³⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 49/20

⁴⁰ Godišnji plan Jedinice za internu reviziju za 2023. godinu od 12. 12. 2022. godine

⁴¹ „Sl. novine FBiH“, br. 47/2008 i 101/201

⁴² Strateškim planom rada za period od 2023. do 2025. godine Uredi potpredsjednika FBiH vode se kao dvije zasebne revizije, dok je u Pravilniku o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH navedeno tretirana kao jedna revizija.

Nepravilnosti kod ostalih budžetskih korisnika gdje je vršena revizija odnose se na knjigovodstveno evidentiranje putnih troškova, opravdanost osnivanja komisija za provođenje postupaka putem direktnih sporazuma, sklapanja ugovora o djelu za poslove koji su sistematizovani i obračun i isplatu naknada po osnovu ugovora o djelu, donošenje i usklađivanje internih akta u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima, opravdanost kriterija za dodjelu sredstava tekućih transfera i neadekvatnu primjenu Zakona o javnim nabavkama u dijelu sačinjavanja planova javnih nabavki.

Dinamika obavljanja internih revizija kod budžetskih korisnika je na zadovoljavajućem nivou s obzirom na to da je Strateškim planom rada za period 2023-2025. godine predviđeno revidiranje programa, aktivnosti i procesa za svih 30 budžetskih korisnika koji su u nadležnosti Jedinice.

6. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

6.1 Izrada i donošenje budžeta i plana poslovanja

Budžetom FBiH za 2023. godinu⁴³ Ministarstvu su odobrena sredstva u iznosu od 1.576.839.521 KM, a izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2023. godinu⁴⁴ od 1.633.216.341 KM. Odobrena sredstva odnose se na: izdatke za otplate dugova (1.122.479.815 KM), tekuće transfere i druge tekuće rashode (234.700.555 KM), izdatke za kamate (200.854.358 KM), kapitalne transfere (30.000.000 KM), izdatke za materijal, sitan inventar i usluge (23.489.539 KM), izdatke za finansijsku imovinu (15.000.000 KM), plaće i naknade troškova zaposlenih (5.529.915 KM), izdatke za nabavku stalnih sredstava (655.000 KM) i doprinose (507.159 KM).

U toku godine izvršena je unutrašnja preraspodjela u iznosu od 200.000 KM, kojom su uvećane naknade troškova zaposlenih i ugovorene i druge posebne usluge, a umanjene bruto plaće i naknade, te izdaci za nabavku materijala i sitnog inventara, te izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa.

Odlukom Vlade FBiH od 21. 6. 2023. godine⁴⁵ odobrena su sredstva iz tekuće rezerve Vlade FBiH u iznosu od 500.000 KM na ekonomski kod 614300 – „Tekući transferi neprofitnim organizacijama“. Sredstva su odobrena u svrhu realizacije dodijeljenih nadležnosti i zadataka, kao i osiguranja stabilnosti poslovanja Finansijsko-informatičke agencije. Finansijsko-informatička agencija je dostavila Izvještaj o utrošku sredstava.

Ministarstvo je sačinilo Plan rada za 2023. godinu, kao i Trogodišnji plan rada za period 2023. - 2025. godine.

6.2 Izvještavanje

Izvještaj o radu za 2023. godinu dostavljen je 2. 2. 2024. godine Federalnom zavodu za programiranje razvoja u skladu s Uredbom o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji BiH.⁴⁶

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Ministarstvo je sačinilo Godišnje finansijske izvještaje za 2023. godinu i dostavilo ih nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku. U Analizi iskaza, sačinjenoj uz godišnje računovodstvene izvještaje, obrazloženo je izvršenje budžeta u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH (u daljnjem tekstu: Pravilnik).⁴⁷

Uvidom u Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta utvrdili smo da nisu iskazane planske vrijednosti prihoda, što nije u skladu s članom 7. Pravilnika. Navedeno je uticalo na to da uporedni pokazatelji nisu realno iskazani.

⁴³ „Sl. novine FBiH“, br. 6/23

⁴⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 85/23

⁴⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 48/23

⁴⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 74/19, 2/21

⁴⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 69/14, 14/15, 4/16, 19/18, 3/21

Ministarstvo je sačinjavalo periodične izvještaje, ali uvidom u njih konstatovali smo da nije sačinjavan obrazac br. 9 – Izvještaj o namjenskom utrošku transfera, niti je sačinjeno pismeno obrazloženje o namjenskom utrošku sredstava ili razlozi za neutrošena sredstva, kako je propisano članom 16. Pravilnika.

Navedeno ukazuje na to da Godišnji finansijski izvještaji za 2023. i periodični izvještaji nisu sačinjeni u skladu s Pravilnikom.

Preporuka:

- *periodične i godišnje finansijske izvještaje sačinjavati u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.*

7.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

7.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta iskazani su prihodi u iznosu od 30.128.852 KM, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 986.501 KM.

Ostvareni prihodi u cijelosti se odnose na neporezne prihode, od kojih se 99% odnosi na prihode utvrđene Zakonom o igrama na sreću⁴⁸ (29.924.158 KM). Zakonom je utvrđeno ukupno pet vrsta naknada, od kojih je za tri definisana namjena, a raspodjela prikupljenih namjenskih sredstava vrši se u skladu sa Uredbom o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću,⁴⁹ što je detaljnije obrazloženo u tački 7.1.2.3.2 Izvještaja. Sredstva prikupljena po osnovu preostale dvije naknade prihod su Budžeta FBiH.

U skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH⁵⁰ i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor⁵¹ na kratkoročno razgraničenim prihodima iskazana su neutrošena namjenska sredstva u iznosu od 52.593.951 KM na dva podračuna otvorena u okviru Jedinstvenog računa Trezora FBiH (u daljem tekstu: JRT FBiH). Najveći dio razgraničenih prihoda odnosi se na sredstva Garancijskog fonda (47.729.195 KM) i neutrošena sredstva s namjenskog računa (Poseban transakcijski račun za prikupljanje prihoda ostvarenih od prometa Lutrije BiH) – podračun u okviru JRT FBiH (4.864.756 KM), što je detaljno obrazloženo u tački 7.2.3 Izvještaja.

7.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 1.276.494.909 KM, što u odnosu na planirana sredstva u iznosu od 1.633.216.341 KM predstavlja izvršenje od 78%. Ukupni rashodi i izdaci umanjeni za izdatke za otplatu dugova i kamate (996.907.942 KM) iznose 279.586.967 KM.

Nerealizovani iznos raspoloživih sredstava u iznosu od 356.721.431 KM, najvećim dijelom se odnosi na izdatke za otplatu dugova (292.342.214 KM), izdatke za kamate (34.084.016 KM), izdatke za materijal i sitan inventar (16.727.704 KM), tekuće transfere i druge tekuće rashode (11.638.904 KM) i kapitalne transfere (1.001.364 KM).

Strukturu rashoda i izdataka čine: plaće i naknade troškova zaposlenih (4.973.017 KM), doprinosi poslodavca i ostali doprinosi (437.584 KM), izdaci za materijal i usluge (6.761.835 KM), tekući transferi i drugi tekući rashodi (223.061.652 KM), kapitalni transferi (28.999.636 KM), izdaci za kamate (166.770.342 KM), izdaci za nabavku stalnih sredstava (354.244 KM), izdaci za finansijsku imovinu (15.000.000 KM), izdaci za otplate dugova (830.137.601 KM).

⁴⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 48/15, 60/15

⁴⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 89/15, 11/17 i 87/22

⁵⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 60/14

⁵¹ „Sl. novine FBiH“, br. 58/16

7.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Bruto plaće i naknade plaća iskazane su u iznosu 4.129.015 KM. Izvršili smo uvid u obračun plaća i naknada plaća zaposlenika za februar, juni, septembar i decembar 2023. godine.

Odlukom o radnom vremenu u federalnim organima državne službe⁵² koju je donijela Vlada FBiH utvrđeno je da sedmično radno vrijeme u federalnim organima državne službe, stručnim i drugim službama Vlade FBiH i drugim tijelima federalne uprave iznosi 40 sati i raspoređuje se na pet radnih dana po osam sati. **Prema Odluci, dnevni odmor u trajanju od 30 minuta, čije korištenje utvrđuje rukovodilac organa uprave, ne računa se u radno vrijeme od 40 sati. U skladu s Uputstvom o kućnom redu⁵³ utvrđeno je radno vrijeme od 8.00 do 16.00 h, što nije u skladu sa Zakonom o radu i Odlukom o radnom vremenu u federalnim organima državne službe.**

Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu propisuje sadržaj i način vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu kod poslodavca. Članom 8. propisani su elementi koje evidencije trebaju sadržavati, a članom 9. propisano je da se evidencija mora voditi uredno, razumljivo i ažurno na početku i na kraju radnog dana radnika, odnosno drugog lica angažovanog na radu, a u slučaju da neki od podataka iz člana 8. stav (1) ovog Pravilnika nije poznat na početku radnog dana, poslodavac je dužan isti unijeti u evidenciju odmah nakon saznanja tog podatka. Članom 10. je propisano da je poslodavac dužan voditi podatke o radnom vremenu potrebne za ostvarivanje prava iz radnog odnosa.

Uvidom u elektronske evidencije prisustva na poslu utvrdili smo da je kod zaposlenika obuhvaćenih uzorkom radno vrijeme od 8.00 do 16.00 sati sa pauzom od 11.00 do 11.30 sati. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o radu i Odlukom o radnom vremenu u federalnim organima državne službe, kojom je propisano da radno vrijeme iznosi 40 sati i da se raspoređuje na pet radnih dana po osam sati, a da se dnevni odmor od 30 minuta ne računa u radno vrijeme. S obzirom na to da radno vrijeme, kao i vrijeme dnevnog odmora, nije usklađeno sa Zakonom o radu i Odlukom o radnom vremenu, ne možemo potvrditi vjerodostojnost sačinjenih evidencija o provedenom vremenu na radnom mjestu, jer zaposlenici nisu obavljali poslove u zakonski utvrđenom radnom vremenu, od kojih zavisi ostvarenje prava na plaću i druga prava iz radnog odnosa. Također, Uputstvom je definisano da se sekretar Ministarstva, pomoćnici ministra, savjetnici, načelnici jedinica i vozači u Kabinetu ministra zbog prirode posla ne evidentiraju na terminalu za evidentiranje radnog vremena, a za ove zaposlene prezentovane su samo ših-liste. Navedeno ukazuje da Ministarstvo ne vodi za sve zaposlenike podatke o radnom vremenu potrebne za ostvarivanje prava iz radnog odnosa u skladu s odredbama Zakona o radu i Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu. Napominjemo da neusklađenost radnog vremena ima uticaja na obavljanje poslova iz nadležnosti, s obzirom na to da je revizijom utvrđeno neizvršavanje poslova iz nadležnosti i zadataka u zakonski utvrđenim rokovima. O ovoj neusklađenosti Ured za reviziju skretao je pažnju u Izvještaju o finansijskoj reviziji Ministarstva za 2022. godinu, a data je preporuka i u Pismu menadžmentu, po kojoj nije postupljeno.

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 844.002 KM. Najveći dio odnosi se na naknade za topli obrok (343.945 KM), jednokratne pomoći (170.100 KM), naknade za prevoz sa posla i na posao (105.224 KM), regres za godišnji odmor (87.549 KM), otpremnine zbog odlaska u penziju (46.453 KM), pomoći u slučaju ostalih bolesti (27.204 KM), naknade troškova smještaja dužnosnika (22.006 KM), odvojeni život od porodice (21.553 KM) i dr.

Uredbom o naknadama koje nemaju karakter plaće⁵⁴ definisano je da državnim službeniku i namješteniku kome nije organizovan prevoz na posao i sa posla, a čije je mjesto stanovanja udaljeno od mjesta rada najmanje dva kilometra, pripada naknada ili mjesečna karta za troškove prevoza u visini mjesečne karte gradskog, prigradskog, odnosno međugradskog saobraćaja.

⁵² „Sl. novine FBiH“, br. 17/06 i 93/15

⁵³ Uputstvo o kućnom redu od 17. 12. 2019. godine

⁵⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 63/10, 22/11, 66/1, 51/12, 99/22, 15/23 i 68/23

Pravilnikom o plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika⁵⁵ iz 2017. godine definisano je da državni službenik i namještenik ostvaruje pravo na naknadu na osnovu pismenog zahtjeva u kojem se navodi adresa stvarnog stanovanja i da svakodnevno putuje od tog mjesta do mjesta rada, te je definisano da se uz zahtjev se prilaže pismeni dokaz firme o cijeni mjesečne karte u javnom saobraćaju.

Revizijom je utvrđeno da za ostvarivanje prava na naknadu za gradski prevoz zaposlenici ne prilažu zahtjeve i dokumentaciju propisanu internim Pravilnikom, a u većini slučajeva priložene su porezne kartice kao dokumentacija za ostvarivanje ovog prava. Također, u pojedinim slučajevima adrese korisnika prava nisu udaljene najmanje dva kilometra od mjesta rada. Navedeno ukazuje na to da nisu uspostavljene adekvatne kontrole jer je obračun naknade vršen zaposlenicima bez prethodne provjere dokumentacije, kojom se dokazuje ispunjavanje uslova za ostvarivanje prava. Za navedenu nepravilnost data je i preporuka u Pismu menadžmentu, te je Ministarstvo u februaru 2024. godine dostavilo akt Federalnom ministarstvu pravde u kojem je traženo mišljenje u vezi dokumentacije kojom se reguliše ovo pravo. Federalno ministarstvo pravde je u aprilu 2024. godine dostavilo odgovor na upit, a do okončanja revizije nije prezentirano da su poduzete aktivnosti na provjeri dokumentacije koju dostavljaju zaposlenici, a kojom se ostvaruje pravo na naknadu.

Ocjenjivanje zaposlenika vršeno je u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH,⁵⁶ Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH⁵⁷ i Pravilnikom o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH.⁵⁸

Preporuke:

- **radno vrijeme uskladiti sa Zakonom o radu i Odlukom o radnom vremenu u federalnim organima državne službe;**
- **evidencije o radnom vremenu za rukovodeće državne službenike i vozača voditi u skladu s Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu;**
- **pravo na naknadu za troškove prevoza priznavati i isplaćivati u skladu s podzakonskim aktom i internim pravilnikom Ministarstva.**

7.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 6.761.834 KM. Najznačajniji se odnose na: ugovorene i druge posebne usluge (6.057.527 KM), izdatke osiguranja i bankarskih usluga i usluga platnog prometa (289.751 KM), izdatke za energiju (104.495 KM), izdatke za komunikaciju i komunalne usluge (98.171 KM), unajmljivanje imovine i opreme (67.603 KM), nabavku materijala i sitnog inventara (51.640 KM) i izdatke za tekuće održavanje (39.967 KM).

Ugovorene i druge posebne usluge najvećim djelom odnose se na: zatezne kamate (3.392.971 KM), troškove za usluge prodaje administrativnih taksi (795.394 KM), hardverske i softverske usluge (563.866 KM), troškove spora (493.960 KM), ostale nespomenute usluge i dadžbine (401.423 KM), izdatke za rad komisija (137.230 KM), te ugovore o djelu (90.716 KM).

- **Izdaci za zatezne kamate** najvećim dijelom odnose se na zatezne kamate po osnovu sudskih presuda vezanih za civilne invalidnine, civilne žrtve rata, materijalnu i nematerijalnu štetu, kao i po tužbama pravnih osoba. Provođenje rješenja o izvršenju u nadležnosti je poslovne banke kod koje je otvoren glavni račun. U skladu sa Zakonom o izvršnom postupku,⁵⁹ banka obavlja naplatu redom, prema vremenu dostavljanja rješenja o izvršenju, ako zakonom nije drugačije ugovoreno. Ministarstvo samo dostavlja banci pregled do kojeg iznosa budžetom odobrenih sredstava banka može realizovati rješenja o izvršenju.

⁵⁵ Pravilnik o plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika Federalnog ministarstva financija od 22. 12. 2017. godine

⁵⁶ „Sl. novine FBiH“ br. 29/03, 23/04, 39/04, 54/04, 67/05, 8/06, 4/12, 99/15

⁵⁷ „Sl. novine FBiH“ br. 45/09, 103/21

⁵⁸ „Sl. novine FBiH“ br. 30/20

⁵⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 32/03, 52/03, 33/06, 39/06, 39/09, 35/12, 46/16

- Uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na **izdatke za hardverske i softverske usluge** utvrdili smo da su na ovoj poziciji iskazani izdaci za obnovu tehničke podrške za Oracle licence na osnovu zaključenog ugovora sa dobavljačem „CORE“ d.o.o. Sarajevo, usluge obnove licenci za „Vmware vCenter“ i „Vmware vSphere“, te održavanje cjelokupnog informacionog sistema Ministarstva na osnovu zaključenih ugovora sa dobavljačem „QSS“ d.o.o. Sarajevo. Usluge održavanja aplikativnog softvera PIMIS,⁶⁰ adaptivnog održavanja aplikativnog softvera za obračun i isplatu plaća i nabavka dodatnih licenci za softversko rješenje za obračun plaća iskazane su u okviru navedenih izdataka na osnovu ugovora zaključenih sa dobavljačem „PING“ d.o.o. Sarajevo. Na poziciji izdataka iskazane su i usluge funkcionalne podrške za aplikaciju za trezorsko poslovanje ISFU i izvršene su u skladu sa ugovorom potpisanim u augustu 2023. godine sa dobavljačem „CORE“ d.o.o. Sarajevo u ukupnom iznosu 35.100 KM za 250 radnih sati.
- **Ostale nespomenute usluge i dažbine** odnose se na verifikaciju stare devizne štednje koja se vrši prema ugovoru sa Finansijsko-informatičkom agencijom iz marta 2016; usluge emisije vrijednosnih papira na Sarajevskoj berzi vrijednosnih papira, vođenje registra dužničkih vrijednosnih papira, isplatu dospjele glavnice i kamate vlasnicima obveznica po osnovu ratnih potraživanja.
- **Troškovi za usluge prodaje administrativnih taksi** odnose se na usluge prodaje obrazaca mjenica i federalnih upravnih taksi na šalterima Finansijsko-informatičke agencije u skladu sa Ugovorom o distribuciji mjenica i federalnih upravnih taksi od 31. 12. 2021. godine. Za izvršene usluge Finansijsko-informatička agencija ispostavlja račun u visini od 15% od sredstava ostvarenih prodajom mjenica i upravnih taksi.
- **Izdaci za ugovore o djelu** iskazani su u iznosu od 91.982 KM, iako su u knjigovodstvenoj evidenciji evidentirani su u iznosu od 90.716 KM. Naime, prilikom knjigovodstvenog evidentiranja izdaci po osnovu Odbora za javni nadzor u iznosu od 1.266 KM evidentirani su na poziciji izdataka za rad komisija, čime nije primijenjen Kontni plan FBiH za budžet i budžetske korisnike. Na osnovu navedenog izdaci za ugovore o djelu podcijenjeni su u iznosu od 1.266 KM, a izdaci za rad u komisijama precijenjeni za navedeni iznos.

Ugovori o djelu najvećim dijelom odnose se na neto naknade za rad Odbora za javni nadzor u iznosu od 71.210 KM. Na osnovu člana 7. stav 3. Zakona o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH,⁶¹ a u vezi s odredbama člana 66. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH,⁶² propisano je da javni nadzor nad Revizorskom komorom FBiH, društvima za reviziju i ovlaštenim revizorima provodi Odbor za javni nadzor. Članovi odbora su rješenjem Vlade od 28. 7. 2022. godine i izmjenama Rješenja iz decembra 2023. godine⁶³ izabrani na period od četiri godine. Rješenjem je utvrđena mjesečna neto naknada za predsjednika i članove Odbora za javni nadzor u iznosu od jedne prosječne neto plaće isplaćene u FBiH u prethodna tri mjeseca prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku. Zaključena su i četiri ugovora o djelu sa stručnim osobama, neovisnim ekspertima tehničke struke u 2016. godini, na osnovu Zaključka Vlade FBiH⁶⁴ kojim je data saglasnost Ministarstvu za zaključivanje ovih ugovora o djelu na period za koji postoji potreba za njihov angažman, u nedostatku državnih službenika tehničke struke u ovoj oblasti, a u skladu sa članom 14. stav 4. Zakona o fiskalnim sistemima.⁶⁵ Za angažman stručnih osoba u 2023. godini utrošeno je 14.400 KM. Preostali ugovori o djelu zaključivani su u određenim periodima zbog povećanja obima posla i za poslove koji su dijelom sistematizovani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji (u daljem tekstu: Pravilnikom), a odnose se na unos i skeniranje predmeta u baze evidencije drugostepenih postupaka u Sektoru za drugostepeni upravni postupak (4.372 KM), te poslovi prevodenja na engleski jezik (2.000 KM) koji nisu sistematizovani Pravilnikom. **Uvidom u ugovore o djelu, izvještaje o izvršenim aktivnostima i obračun naknada, nismo konstatovali nepravilnosti.**

⁶⁰ Usluge podrške održavanja aplikativnog softvera za upravljanje javnim investicijama na nivou FBiH

⁶¹ „Sl. novine FBiH“, br. 12/09

⁶² „Sl. novine FBiH“, br. 15/21

⁶³ Izmjenama Rješenja iz decembra 2023. godine došlo je do izmjene lica koje obavlja stručne i administrativne poslove

⁶⁴ Zaključak Vlade FBiH V. br. 648/2016

⁶⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 81/09

- **Izdaci za rad komisija** iskazani su u neto iznosu od 135.964 KM, a najvećim dijelom odnose se na rad komisija za savjet za računovodstvo (24.358 KM), verifikaciju računa stare devizne štednje (17.494 KM), rješavanje po žalbama u neriješenim drugostepenim porezno-upravnim predmetima (17.494 KM), provođenje postupka certifikacije internih revizora za javni sektor za 2023. godinu (14.444 KM), stalnu komisiju za provođenje postupaka javnih nabavki za 2023. godinu (11.164 KM) i program javnih investicija (10.452 KM). Komisije su formirane na osnovu rješenja koji je donio ministar i na osnovu rješenja o imenovanju radnih tijela koje je donijela Vlada FBiH. **Za rad zaposlenika angažovanih u komisijama isplaćene su naknade u neto iznosu od 92.212 KM. Pojedini zaposlenicima je u toku 2023. godine isplaćena naknada za rad od tri do pet različitih komisija i/ili radnih tijela u iznosima od 3.480 KM do 6.060 KM. Također, u istom periodu je vanjskim saradnicima isplaćena naknada u iznosima od 2.510 KM do 3.080 KM.**
- Na osnovu člana 54. Zakona o računovodstvu i reviziji⁶⁶ ministrica je u julu 2021. godine donijela Rješenje o imenovanju Savjeta za računovodstvo, te nakon toga donesene četiri izmjene Rješenja.⁶⁷ Prema odredbama člana 56. Zakona, Savjet ima devet članova⁶⁸ koji se imenuju na mandatni period od pet godina. Organizacija, način rada, prava i obaveze Savjeta uređeni su Poslovníkom o radu, kojim je između ostalog definisano da se sjednice u pravilu održavaju u prostorijama Ministarstva, te da se mogu održati i elektronskim putem. Uvidom u pojedinačne zapisnike sa sjednica, konstatovano je da je u toku 2023. godine održano 11 sjednica, a od čega je 10 održano elektronskim putem, dok je samo jedna sjednica održana u prostorijama Ministarstva, te jedna sjednica za mjesec april nije održana zbog tehničkih preduslova.
- **U uzorkovanim izvještajima o radu komisija navedeno je da su poslovi i zadaci obavljani van radnog vremena. Uvidom u elektronske evidencije radnog vremena za pojedine članove komisija (Komisija za javne nabavke) ne možemo potvrditi da su zadatke obavljali van radnog vremena. Navedeno nije u skladu s članom 8. Uredbe, prema kojem članovima radnih tijela pripada naknada samo pod uslovom da su zadatke za koje su zaduženi aktom o osnivanju radnog tijela obavljali izvan redovnog radnog vremena. Također, pojedini izvještaji o radu (Komisija za popis i adekvatno arhiviranje dokumentacije privremeno smještene u kancelariji 111b) ne sadrže podatke o broju prekovremenih sati ili sate rada u dane vikenda ili praznika. Zbog navedenog, konstatujemo da Ministarstvo nije dosljedno primjenjivalo odredbe Uredbe o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe, u dijelu isplate i sačinjavanja izvještaja o radu radnih tijela.**

Na naknade koje su isplaćene članovima obračunat je porez u iznosu od 10%, doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje 6% i doprinos za zdravstveno osiguranje 4% i 0,5% naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća. **Obračun naknada članovima komisija koji su zaposleni u Ministarstvu nije imao tretman plaće, odnosno oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti, što nije u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak⁶⁹ i Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak.⁷⁰ Obaveza poslodavca je da obračuna i uplati poreze i doprinose u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak, kao i Zakonom o doprinosima⁷¹ i Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa.⁷²**

⁶⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 15/21

⁶⁷ „Sl. novine FBiH“ br. 36/22, 78/22, 102/22 i 31/23

⁶⁸ Članove Savjeta imenuje ministar iz reda zaposlenih u Ministarstvu, predstavnika profesionalnih tijela iz člana 136. Zakona o računovodstvu i reviziji, Porezne uprave, regulatornih tijela finansijskog sistema, poslovne zajednice, univerzitetskih profesora i drugih lica koja svojim teoretskim i praktičnim iskustvom u predmetnoj oblasti mogu da doprinesu efikasnijem radu Savjeta na period od pet godina, s tim da ista lica mogu biti ponovo imenovana na još jedan mandat.

⁶⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 10/8, 9/10, 44/11, 7/13, 65/13

⁷⁰ „Sl. novine FBiH“ br. 48/21, 77/21, 20/22, 57/22, 5/23, 85/23 i 97/23

⁷¹ „Sl. novine FBiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19, 4/21, 6/23 i 28/23 – Odluka Ustavnog suda

⁷² „Sl. novine FBiH“, br. 64/08, 81/08, 98/15, 6/17, 38/17, 39/18, 12/21, 6/22 i 19/23

Preporuke:

- **naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavati kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s važećim propisima;**
- **isplatu naknada članovima radnih tijela vršiti samo u slučaju kada utvrđene poslove i zadatke obavljaju van redovnog radnog vremena, u skladu sa Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe.**

7.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta iskazani su **tekući transferi i drugi tekući rashodi** iskazani su u iznosu od 223.061.651 KM. Struktura tekućih transfera i drugih tekućih rashoda je sljedeća: tekući transferi drugim nivoima vlasti (214.122.858 KM), tekući transferi neprofitnim organizacijama (3.020.787 KM), subvencije javnim preduzećima (700.000 KM) i drugi tekući rashodi (5.218.007 KM).

7.1.2.3.1. Tekući transferi drugim nivoima vlasti

Tekući transferi drugim nivoima vlasti najvećim dijelom odnose se na tekuće transfere: kantonima (203.999.998 KM), općinama (6.875.000 KM), gradovima (3.000.000 KM), Državi (230.555 KM), transferi za PIO/MIO (9.591 KM), za kantonalne zavode zdravstvenog osiguranja (6.178 KM), Zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH (584 KM) i Federalnom zavodu za zapošljavanje (250 KM).

Tekući transferi kantonima

Budžetom FBiH za 2023. godinu odobrena su sredstva u iznosu od 200.000.000 KM na ime tekućih transferi drugim nivoima vlasti i fondovima- kantoni i tekućih transfera drugim nivoima vlasti i fondovima - Bosansko-podrinjski kanton Goražde u iznosu od 4.000.000 KM.

Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH za 2023. godinu,⁷³ definisano je da će se sredstva namijenjena za tekuće transfere kantonima koristiti na osnovu Odluke o utvrđivanju kriterija i raspodjele sredstava kantonima koju donosi Vlada FBiH. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju budžeta FBiH za 2023. godinu,⁷⁴ definisano je da će se sredstva za Tekući transfer drugim nivoima vlasti i fondovima – Bosansko-podrinjski kanton Goražde koristiti na osnovu programa koji donosi Vlada FBiH.

Odlukom o utvrđivanju kriterija⁷⁵ od 19. 5. 2023. godine utvrđena je raspodjela sredstava u iznosu od 200.000.000 KM na ime dodijele finansijske pomoći kantonima za provođenje strukturalnih reformi i finansiranje/sufinansiranje infrastrukturnih projekata, u omjeru 50%:50%. Utvrđeni kriterij za raspodjelu sredstava kantonima iz tačke I. Odluke su broj stanovnika prema Popisu stanovništva, domaćinstva i stanova u Bosni i Hercegovini iz 2013. godine⁷⁶ uz primjenu pondera dva za Posavski i Bosansko-podrinjski kanton.

Na osnovu kriterija, utvrđena je raspodjela sredstava u pojedinačnim iznosima kako slijedi:

R. br.	Kanton	Broj stanovnika	% udjela	Ponder	Iznos
1	2	3	4	5	6
1.	Tuzlanski kanton	445.028	19,46%	1	38.928.152
2.	Kanton Sarajevo	413.593	18,09%	1	36.178.423
3.	Zeničko-dobojski kanton	364.433	15,94%	1	31.878.226
4.	Unsko-sanski kanton	273.261	11,95%	1	23.903.093
5.	Srednjobosanski kanton	254.686	11,14%	1	22.278.273
6.	Hercegovačko-neretvanski kanton	222.007	9,71%	1	19.419.727

⁷³ „Sl. novine FBiH“, br. 6/23

⁷⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 85/23

⁷⁵ Odluka o utvrđivanju kriterija raspodjele sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2023. godinu Federalnom ministarstvu finansija sa ekonomskog koda „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni“ („Sl. novine FBiH“, br. 38/23)

⁷⁶ „Sl. glasnik BiH“ br. 60/16

R. br.	Kanton	Broj stanovnika	% udjela	Ponder	Iznos
7.	Županija Zapadnohercegovačka	94.898	4,15%	1	8.301.059
8.	Posavska županija	43.453	3,80%	2	7.601.971
9.	Hercegbosanska županija	84.127	3,68%	1	7.358.882
10.	Bosansko-podrinjski kanton	23.734	2,08%	2	4.152.192
	Ukupno	2.219.220	100,00%		200.000.000

Iako Odlukom nije definisano da se sa korisnicima sredstava zaključuju pojedinačni ugovori o dodjeli i korištenju sredstava, kojima bi se regulisala međusobna prava i obaveze, Ministarstvo je sa kantonima zaključilo pojedinačne ugovore o dodjeli pomoći iz Budžeta FBiH. Uzorkom je obuhvaćeno sedam kantona (76% odobrenih i dodijeljenih sredstava) kojima je dodijeljeno ukupno 152.218.742 KM.⁷⁷

Odlukom je utvrđena obaveza kantona da izvještaj o utrošku sredstava dostave Ministarstvu do 31. 12. 2024. godine. Također, članom 2. zaključenih ugovora utvrđena je obaveza sačinjavanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava, koji uz narativni opis upotrebe sredstava mora sadržavati i sljedeće obrasce: obrazac za finansijski izvještaj primaoca pomoći i izjavu o namjenskom utrošku sredstava koji su sastavni dio ugovora (uključujući dokaz o odlivu sredstava s korisnikovog računa u obliku kopije bankovnog izvoda). Članom 3. zaključenih ugovora definisano je da u slučaju da korisnik do 31. 12. 2024. godine ne dostavi izvještaj sačinjen u skladu s članom 2. zaključenih ugovora obavezan je vratiti cjelokupni iznos pomoći najkasnije do 31. 3. 2025. godine, zajedno sa zakonskim zateznim kamatama na navedeni iznos počevši od dana isplate pa sve do povrata.

Sredstva su u 2023. godini dodijeljena svim kantonima u junu i julu 2023, a rok za dostavljanje izvještaja o namjenskom utrošku sredstava iz 2022. godine bio je do 31. 12. 2023. godine. Ukoliko sredstva nisu utrošena namjenski, cjelokupan iznos kantoni su obavezni vratiti najkasnije do 31. 3. 2024. godine, zajedno sa zakonskim zateznim kamatama. Na osnovu navedenog konstatujemo da nisu ispoštovane odredbe člana 57. Zakona o budžetima u FBiH, s obzirom na to da su kantonima odobrena sredstva za 2023. godinu, a da nije istekao rok za dostavu izvještaja za 2022. godinu.

Vlada FBiH je 22. 12. 2023. godine je donijela Odluku o izdvajanju sredstava⁷⁸ u iznosu od 4.000.000 KM, na ime dodjele finansijske pomoći budžetu Bosansko-podrinjskog kantona (u daljem tekstu: Kanton) u cilju očuvanja likvidnosti i finansijske stabilnosti budžeta. Za realizaciju Odluke bilo je zaduženo Ministarstvo. Ministarstvo je zaključilo 27. 12. 2023. godine Ugovor sa Kantom kojim je utvrđena obaveza dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava do 31. 12. 2024. godine, a što je utvrđeno i tačkom III. Odluke. U slučaju nedostavljanja izvještaja utvrđena je obaveza Kantona vraćanja cjelokupnog iznosa najkasnije do 31. 3. 2025. godine, zajedno sa zakonskim zateznim kamatama.

Tekući transferi jedinicama lokalne samouprave

Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2023. godinu utvrđena je raspodjela sredstava tekućih transfera jedinicama lokalne samouprave, gdje je definisano da će se sredstva koristiti na osnovu odluka o utvrđivanju kriterija raspodjele sredstava općinama i gradovima koje donosi Vlada FBiH. Odluku o utvrđivanju kriterija, načina i procedura za dodjelu sredstava⁷⁹ Vlada FBiH je donijela 27. 4. 2023. godine.

⁷⁷ Unsko-sanski kanton, Kanton Sarajevo, Tuzlanski kanton, Kanton 10, Hercegovačko-neretvanski, Srednjobosanski i Bosansko-podrinjski kanton

⁷⁸ Odluka o izdvajanju sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2023. godinu Federalnom ministarstvu finansija sa ekonomskog koda „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – Bosansko-podrinjski kanton Goražde“

⁷⁹ Odluka o utvrđivanju kriterija, načina i procedura za dodjelu sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2023. godinu Federalnom ministarstvu finansija sa ekonomskog koda „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni i općine“ općine i gradovi („Sl. novine FBiH“, br. 31/23)

Odlukom je definisano da će se sredstva u iznosu od 10.000.000 KM dodijeliti na principu solidarnosti svim općinama i gradovima u jednakom iznosu od 125.000 KM, na ime finansijske pomoći budžetima općina i gradova FBiH. Također, u Odluci je navedeno da će Vlada FBiH posebnom odlukom utvrditi dinamiku doznačavanja, te način izvještavanja o utrošenim sredstvima, a za realizaciju Odluke zaduženo je Ministarstvo. **Kriteriji raspodjele sredstava, iako su trebali biti utvrđeni Odlukom, nisu navedeni.**

Sredstva su dodijeljena svim općinama i gradovima u jednakom iznosu od po 125.000 KM kao jednokratna finansijska pomoć budžetima. Odlukom o utvrđivanju kriterija, načina i procedura za dodjelu sredstava definisano je da se sredstva dodjeljuju na osnovu kriterija, koji nisu u konačnici doneseni.

Zaključenim ugovorima definisana je obaveza dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava, koji mora sadržavati obrazac za finansijski izvještaj korisnika pomoći, izjavu o namjenskom utrošku sredstava i bankovni izvod kao dokaz odliva sredstava sa korisnikovog računa, najkasnije do 31. 12. 2024. godine.

Budući da su sredstva u 2023. godini dodijeljena svim jedinicama lokalne samouprave, a da je rok za dostavljanje izvještaja o namjenskom utrošku sredstava iz 2022. godine do 31. 12. 2023, nisu ispoštovane odredbe člana 57. Zakona o budžetima u FBiH, s obzirom na to da su jedinicama lokalne samouprave odobrena sredstva za 2023. godinu, a da nije istekao rok dostavu izvještaja za 2022. i nisu dostavile izvještaje o utrošku sredstava za 2022. godinu.

7.1.2.3.2. Tekući transferi neprofitnim organizacijama

Tekući transferi neprofitnim organizacijama iskazani u iznosu od 3.020.787 KM, a odnose se na raspodjelu prihoda ostvarenih po osnovu naknada za privređivanje igara na sreću, uplaćenih u Budžet FBiH u 2022. godini. U skladu s Uredbom o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za privređivanje igara na sreću⁸⁰ (u daljem tekstu: Uredba) dio prihoda ostvarenih po osnovu naknada za priređivanje igara na sreću iz člana 7. stav 3. Zakona o igrama na sreću⁸¹ raspodjeljuje se za finansiranje programa i projekata definisanih članom 2. Uredbe. Shodno članu 6. Uredbe, raspodjela sredstava od igara na sreću vrši se jednom godišnje, nakon provedenog postupka po javnom konkursu za dodjelu sredstava koji za raspodjelu sredstava prikupljenih u prethodnoj godini raspisuju nadležna ministarstva.

Ministarstvo je 15. 2. 2023. godine dostavilo nadležnim ministarstvima informaciju o ukupnom iznosu sredstava za raspodjelu, prikupljenih na posebnim transakcijskim računima u prethodnoj godini (3.642.294 KM). U informaciji je navedeno da shodno članu 5. Uredbe, po okončanju propisane procedure na projekte po navedenim ministarstvima, navedeni iznos se raspodjeljuje na sljedeći način: Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (20%), Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke (15%), Federalno ministarstvo kulture i sporta (40%), Federalno ministarstvo zdravstva (15%) i Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta (10%).

Sredstva su raspoređena na osnovu odluka Vlade FBiH o raspodjeli sredstava,⁸² po ministarstvima kako slijedi: Federalno ministarstvo kulture i sporta (1.456.918 KM), Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta (357.765 KM), Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke (516.443 KM) i Federalno ministarstvo zdravstva (199.661 KM).

Sredstva nisu raspoređena za Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, iako je ovo Ministarstvo dostavilo na mišljenje Prijedlog odluke o utvrđivanju liste korisnika i raspodjele dijela prihoda ostvarenih po osnovu naknada za privređivanje igara na sreću.

⁸⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 89/15, 11/17, 87/22

⁸¹ „Sl. novine FBiH“, br.48/15, 60/15

⁸² Odluka Vlade FBiH V. broj 538/2023, Odluka Vlade FBiH V. broj 1290/2023, Odluka Vlade FBiH V. broj 735/2023, Odluka Vlade FBiH V. broj 1883/2023

U mišljenju Ministarstva navedeno je da je Federalno ministarstvo rada i socijalne politike postupilo suprotno odredbama člana 6. Uredbe, odnosno raspisana su dva javna konkursa van roka definisanog Uredbom, s obzirom na to da je rok za raspisivanje Javnog konkursa bio 31. januar (prvi Javni konkurs raspisan je u martu 2023. godine i poništen je Odlukom ministra, a drugi je raspisan u maju 2023. godine). Također, Ministarstvo je navelo da je postupljeno i suprotno članu 4. Uredbe, u dijelu koji se odnosi na donošenje uputstva o podnošenju prijava na javni konkurs.

U skladu s članom 10. Uredbe, nadležna ministarstva dužna su zaključiti pojedinačne ugovore u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu Odluke o raspodjeli sredstva, sa svim korisnicima kojima su sredstva dodijeljena. Također, u skladu s članom 12. Uredbe, ministarstva su dužna da najkasnije do 1. 3. 2024. godine dostave Vladi FBiH sveobuhvatnu informaciju o namjenskom utrošku sredstava dodijeljenih korisnicima u prethodnoj godini, kao i poduzetim mjerama u slučaju da se sredstva namjenski ne utroše.

7.1.2.3.3. Drugi tekući rashodi

Drugi tekući rashodi iskazani su u iznosu od 5.218.007 KM, a odnose se na: rashode po osnovu izvršenja sudskih presuda i rješenja o izvršenju (3.358.946 KM), preuzete obaveze bivšeg Federalnog ministarstva odbrane po osnovu doprinosa za PIO/MIO (1.111.794 KM), rashode po osnovu povrata više ili pogrešno uplaćenih sredstava (738.466 KM) i izvršenje odluka Ustavnog suda BiH i Evropskog suda za ljudska prava (8.800 KM).

Izmjenama i dopunama Budžeta za 2023. godinu odobrena su sredstva za izmirenje neisplaćenih plaća i naknada zaposlenika bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH (1.860.000 KM) i neisplaćenih obaveza prema dobavljačima (300.000 KM), nastalih u periodu od 1. 4. 1996. godine do 31. 12. 2002. godine, iako je Zakonom o utvrđivanju i načinu izmirenja unutrašnjih obaveza FBiH⁸³ utvrđeno da će se opće obaveze po osnovu unutrašnjeg duga izmiriti u periodu od pet godina, počevši od 2004. godine. Zaključkom Vlade FBiH od 27. 7. 2006. godine⁸⁴ utvrđeno je da će poslove bivšeg Federalnog ministarstva odbrane preuzeti federalni organi i federalne upravne organizacije, a Federalno ministarstvo finansija poslove vezane za preostalu finansijsku problematiku. Ministarstvo ni u 2023. godini nije postupilo po Zaključku Vlade FBiH od 31. 10. 2013. godine,⁸⁵ prema kojem je bilo u obavezi da pripremi Informaciju o stanju realizacije preporuka koje se odnose na finansijske obaveze iz Izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH za 2005. godinu.

Komisija za popis primljenih i izdatih mjenica i garancija u Sektoru za upravljanje dugom na 31. 12. 2023. godine, te za popis, usaglašavanje i pripremu naloga za knjigovodstveno zatvaranje u Glavnoj knjizi Trezora svih realizovanih obaveza prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane po osnovu neisplaćenih neto plaća, naknada i obaveza prema dobavljačima, kao i svih realizovanih obaveza Obavještajno-sigurnosne službe FBiH za 2023. godinu imala je zadatak da izvrši popis realizovanih obaveza prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane po osnovu neisplaćenih neto plaća, naknada i obaveze prema dobavljačima, kao i svih realizovanih obaveza Obavještajno-sigurnosne službe za 2023. godinu.

Komisija je samo konstatovala da nije bilo isplata po osnovu neisplaćenih plaća i regresa, kao i obaveza prema dobavljačima bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH. Također, Komisija je navela da je uvidom u rezultate popisa posljednjih nekoliko godina vidljivo smanjenje navedenih obaveza, kojih u 2023. godini nije ni bilo, te je dala mišljenje da se obustavi komisijski popis ovih obaveza. Također, navedeno je da Ministarstvo preuzme obavezu za pripremu naloga za knjigovodstveno evidentiranje u Glavnoj knjizi trezora svih realizovanih obaveza bivšeg Federalnog ministarstva odbrane po osnovu neisplaćenih plaća, naknada i obaveza prema dobavljačima, kao i svih realizovanih obaveza Obavještajno-sigurnosne službe FBiH.

⁸³ „Sl. novine FBiH“, br. 66/04, 49/05, 35/06, 31/08, 32/09, 65/09, 42/11, 35/14

⁸⁴ V. broj: 396/06

⁸⁵ V. broj: 1246/13

Iskazano izmirenje preuzetih obaveza na poziciji drugih tekućih rashoda, u ukupnom iznosu od 1.111.794 KM, nije obuhvaćeno popisom nijedne komisije, niti je na osnovu ovih izmirenih obaveza sačinjen nalog za knjiženje za zatvaranje obaveza Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH. **U postupku revizije nije prezentiran podatak o stanju duga po osnovu neizmirenih obaveza za plaće i naknade i obaveze prema dobavljačima organa koji su prešli na državni nivo, a nije izvršen niti njihov popis sa 31. 12. 2023. godine.**

Nije utvrđen iznos ukupnog duga, zaduženja i ostalih obaveza Federalnog ministarstva odbrane, Vojske FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH, kao što nije izvršena ni verifikacija obaveza prema dobavljačima za plaće i naknade zaposlenika i ostale obaveze i potraživanja iskazana u Glavnoj knjizi trezora u knjigovodstvenim evidencijama Federalnog ministarstva odbrane, Vojske FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH, s obzirom na to da ove institucije prelaskom na državni nivo nisu izvršile popis imovine i obaveza.

U izvještaju Komisije za popis neizmirenih obaveza po osnovu sudskih presuda i izvršnih rješenja zaprimljenih u Trezoru i neizmirenih obaveza na osnovu povrata pogrešno ili više uplaćenih javnih prihoda na JRT FBiH na 31. 12. 2023. godine nisu prezentovani podaci o tačnom iznosu duga, zaduženja i ostalih obaveza Federalnog ministarstva odbrane, Vojske FBiH i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH budući da Ministarstvo raspolaže samo finansijskim podacima o pravosnažnim sudskim odlukama koje su zaprimljene u Ministarstvu.

7.1.2.4 Kapitalni transferi

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta kapitalni transferi iskazani su u iznosu od 28.998.636 KM, a odobreni u iznosu od 30.000.000 KM. Realizovani kapitalni transferi odnose se na kapitalne transfere jedinicama lokalne samouprave (gradovima u iznosu od 10.522.483 KM i općinama u iznosu od 18.476.153 KM). Nerealizovani iznos najvećim dijelom odnosi se na planirana sredstva na poziciji „Kapitalni transferi finansijskim institucijama - Garancijski fond pri Razvojuj banci FBiH“.

Kapitalni transferi jedinicama lokalne samouprave

Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2023. godinu odobrena su sredstva u iznosu od 29.000.000 KM na poziciji „Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni i općine“. Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2023. utvrđeno je da će se sredstva na ovoj poziciji koristiti na osnovu odluka o utvrđivanju kriterija i raspodjele sredstava općinama i gradovima koje donosi Vlada FBiH.

Odluku o utvrđivanju načina raspodjele i procedure za dodjelu sredstava⁸⁶ Vlada FBiH je donijela 27. 4. 2023. godine, te je istom definisano da će se sredstva u iznosu od 29.000.000 KM koristiti za finansiranje/sufinansiranje projekata/zahtjeva/inicijativa koji/koje će biti implementirani/e u jedinicama lokalne samouprave iz sljedećih oblasti: putna infrastrukturu, komunalna infrastruktura, objekti obrazovnog, sportskog, kulturnog karaktera i ostali objekte od značaja za jedinice lokalne samouprave, kao i finansiranje i drugih aktivnosti od značaja iz nadležnosti jedinica lokalne samouprave.

Odlukom je definisano da će Vlada FBiH stupanjem na snagu ove Odluke objaviti Javni poziv za podnošenje prijave, a kriterij za dodjelu sredstava će biti utvrđeni u tekstu Javnog poziva, kojeg će utvrditi Vlada FBiH i koji će biti objavljen na internet stranici Vlade FBiH i u dnevnim novinama. Također, Odlukom je definisano da će Vlada FBiH formirati komisiju koja će vršiti pregled i ocjenjivanje dostavljenih projekata/zahtjeva/inicijativa i na osnovu toga sačiniti prijedlog korisnika navedenih sredstava na osnovu kojeg će Ministarstvo sačiniti prijedlog odluke i dostaviti Vladi FBiH na razmatranje, koja će posebnom odlukom utvrditi konačne iznose sredstava koji će se doznačiti pojedinim gradovima i općinama, dinamiku doznačavanja, te način izvještavanja o utrošenim sredstvima.

⁸⁶ Odluka o utvrđivanju načina raspodjele i procedure za dodjelu sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2023. godinu Federalnom ministarstvu finansija sa ekonomskog koda „Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni i općine“ općine i gradovi („Sl. novine FBiH“, br. 31/23)

Iako je Vlada FBiH donijela Odluku o utvrđivanju načina raspodjele i procedure za dodjelu sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2023. godinu Federalnom ministarstvu finansija, ona ne sadrži kriterije za raspodjelu. Navedeno nije u skladu s članom 24. stav 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2023. godinu, kojim je definisano da će se sredstva na ovoj poziciji koristiti na osnovu odluka o utvrđivanju kriterija i raspodjele sredstava općinama i gradovima koje donosi Vlada FBiH. Odlukom je definisano da će kriteriji za dodjelu sredstava biti utvrđeni Javnim pozivom, što je i učinjeno.

Vlada FBiH objavila je Javni poziv za podnošenje prijave za finansiranje/sufinansiranje projekata/zahtjeva/inicijativa/ostalih aktivnosti od značaja za jedinice lokalne samouprave, 25. 5. 2023. godine na svojoj internet-stranici koji je bio otvoren do 20. 6. 2023. godine. Pravo učešća na Javni poziv mogle su podnijeti jedinice lokalne samouprave, osim onih jedinica lokalne samouprave koje do momenta zatvaranja javnog poziva nisu izvršile povrat neutrošenih/nenamjenski utrošenih sredstava dodijeljenih na osnovu Javnog poziva iz 2021. godine, a na osnovu zahtjeva Ministarstva kojim je upućen zahtjev za povrat sredstava na JRT Budžeta FBiH.

Naglašeno je da će prednost imati projekti koji su visokog stepena zrelosti i prioritetni su za implementaciju u jedinicama lokalne samouprave te direktno doprinose boljem kvalitetu života. Maksimalna vrijednost finansiranja u okviru ovog Javnog poziva po svim projektima/zahtjevima/inicijativama za područje jedne jedinice lokalne samouprave iznosila je do 1.000.000 KM (do 3,4% ukupnih sredstava za raspodjelu). Izuzetno, u slučaju opravdane potrebe, moguća su odobravanja i većih iznosa, o čemu konačnu odluku donosi Vlada Federacije Bosne i Hercegovine.

Javnim pozivom utvrđeni su opći i posebni kriteriji. Opći kriteriji više imaju karakter obavezne dokumentacije, a utvrđeni su na način da predstavljaju osnov za ocjenu formalno-pravne ispravnosti prijave, na šta ukazuje potreba za dostavljanjem čitko popunjene, potpisane i ovjerene prijave na javni poziv, što je jedan od općih kriterija. Preostala dva opća kriterija zahtijevaju dostavu preporuke o realizaciji projekata/zahtjeva/inicijativa – ukoliko postoji (**nije definisano čija preporuka je relevantna, a navodimo da je, prema Izvještaju komisije, ova preporuka dostavljena samo za devet projekata, od ukupno 235 koji su pristigli po Javnom pozivu**) i kopija predračuna koji odgovara vrijednosti zahtjeva ili ostala dokumentacija iz koje je vidljiva ukupna vrijednost projekta. Prvi opći kriterij nalaže dostavu čitko popunjene, potpisane i ovjerene prijave na javni poziv. Provedenom revizijom je uočeno kod jednog aplikanta da vrijednost navedena na prijavnom obrascu ne odgovara vrijednosti u dostavljenom ugovoru, te je dostavljen ugovor o izvođenju radova iz 2020. godine, a kod drugog vrijednost navedena na prijavnom obrascu ne odgovara vrijednosti u idejnom projektu, te kod trećeg da vrijednost navedena na prijavnom obrascu ne odgovara vrijednosti navedenoj u ponudi.

U Javnom pozivu definisani su i posebni kriteriji, gdje je naglašeno da dokazi iz posebnih kriterija nisu obavezni, ali će se na osnovu njih izvršiti vrednovanje aplikacija. Posebni kriteriji odnose se na dostavu: Izjave o sufinansiranju s dokazima sufinansiranja pojedinačnih projekata od jedinice lokalne samouprave, projektno-tehničke dokumentacije (građevinska dozvola, urbanistička saglasnost i ostala odobrenja potrebna za realizaciju projekta izdata od nadležnih organa-navesti najviši nivo dokumentacije koju podnosilac zahtjeva posjeduje te dostaviti ovjerene kopije) i zrelost projekta koja uključuje fazu projekta i očekivani rezultat realizacije. Kod posebnog kriterija koji se odnosi na „projektno-tehničku“ dokumentaciju navedeno je da nije potrebno dostavljati cjelokupne projekte, već kopirati Naslovnu stranicu i konkretni predračun radova koji odgovara vrijednosti zahtjeva. Zrelost projekta vrednovat će se na osnovu dokumentacije koja ukazuje na fazu u kojoj se projekat nalazi: projekat će po završetku projektnih aktivnosti biti u funkciji; radovi na projektu su u toku; proveden postupak nabavke i sklopljen ugovor s izvođačem radova; postupak nabavke u pripremi (pripremljena tehnička dokumentacija i dokumentacija za provođenje postupka nabavke); projektno-tehnička dokumentacija u pripremi. Foto dokumentacija postojećeg stanja objekta (najmanje tri karakteristične fotografije). Očekivani rezultati se mogu dostaviti u posebnoj izjavi ili će se vrednovati na osnovu izjava iz posebnih kriterija ili iz podataka sadržanih u projektnoj dokumentaciji, idejnom i glavnom projektu. U slučaju da se dostavi posebna izjava, ista treba biti ovjerena i potpisana od strane odgovorne osobe.

Navodimo primjer da je za pravdanje ispunjenosti posebnog kriterija koji se odnosio na projektno tehničku dokumentaciju komisija uvažala aplikantima glavne projekte iz 2016. i 2018. godine sa troškovima koji ne odgovaraju cjelokupnom iznosu projekta.

Nejasno je kako je moguće ocijeniti zrelost projekta iz podataka sadržanih u idejnom ili glavnom projektu, ako aplikant nije u obavezi dostaviti cjelokupne projekte (u uzorku najveći broj aplikanata dostavio samo naslovnu stranu, prve stranice glavnog projekta (naslovna strana s fotografijama) i idejnog projekta ili stranice s predmjerom/predračunom radova), kako je navedeno kod projektno-tehničke dokumentacije. Također, Javnim pozivom je definisano da se „očekivani rezultati“ mogu dostaviti u posebnoj izjavi ili će se vrednovati na osnovu izjava iz posebnih kriterija ili iz podataka sadržanih u projektnoj dokumentaciji, idejnom ili glavnom projektu. Definisana dokumentacija kojom se potvrđuje ispunjenost posebnih kriterija ukazuje na netransparentnost i ostavlja prostora za moguća subjektivna postupanja prilikom pregleda i ocjene određenih projekata.

Vlada FBiH je 19. 5. 2023. godine donijela Rješenje o imenovanju interresorne Komisije za dodjelu sredstava općinama i gradovima iz Budžeta FBiH,⁸⁷ čiji zadatak je bio da izvrši pregled i ocjenjivanje dostavljenih projekata/zahtjev/inicijativa i na osnovu toga sačini prijedlog korisnika sredstava na osnovu koga će Ministarstvo pripremiti odluku i dostaviti je Vladi FBiH na razmatranje. Skrećemo pažnju na to u Komisiju nije imenovan predstavnik Ministarstva, kao što je bila praksa u prethodnom periodu.

Komisija je donijela Poslovnik o radu i Procedure za izbor potencijalnih korisnika za dodjelu sredstava 21. 6. 2023. godine. Poslovnikom o radu navedeno je da će Komisija nakon provedenih procedura i izvršenog ocjenjivanja sačiniti prijedlog rang-liste potencijalnih korisnika i dostaviti ga Ministarstvu.

Također, Komisija je donijela Procedure za izbor potencijalnih korisnika za dodjelu sredstava (u daljem tekstu: Procedure), u kojima je posebne kriterije razradila na potkriterije za koje je utvrđen broj bodova koji nose od 5 do 25 bodova, pa je tako navedeno spremnosti sufinansiranja projekta – učešće podnosioca i drugih donatora u realizaciji Projekta; odobreni projekt, građevinska dozvola, urbanistička saglasnost, saglasnost vodoprivrede, elektroprivrede; zrelost projekta i očekivani rezultati realizacije projekta - mjerljivi efekti. Procedurama je definisano da kriteriji zrelost projekta ocjenjuje svaki član komisije posebno pri čemu daje ocjenu od 0 do 5. Zbir ocjena svih članova Komisije daje ukupan broj bodova za predmetnu aplikaciju po ovom kriteriju. Također, Procedurama za ovaj kriterij definisano je da će prednost imati projekti visokog stepena zrelosti i prioritetni za implementaciju, projekti u kojima će ciljana grupa imati direktnu korist, odnosno koji će direktno doprinosti boljem kvalitetu života građana. Ocjenjivanje ovog kriterija vršio je svaki član komisije posebno, pri čemu je davao ocjenu od 0 do 5 i zbroj svih ocjena dao je ukupan broj bodova za konkretnu aplikaciju, što znači da je maksimalan broj bodova bio 25.

Komisija je na osnovu izvršenog bodovanja sačinila Prijedlog rang-liste potencijalnih korisnika i dostavila je Ministarstvu na razmatranje, u sklopu svog Izvještaja o radu. Ministarstvo je na osnovu „Rang-liste potencijalnih korisnika sredstava“ s predloženim iznosima dodjele sredstava sačinilo Prijedlog odluke o raspodjeli sredstava i uputilo ga Vladi FBiH.

Vlada FBiH je 15. 11. 2023. godine donijela Odluku o raspodjeli sredstava⁸⁸ kojom je utvrđena raspodjela 29.000.000 KM na poziciji - Kapitalni transferi na ime dodjele finansijske pomoći budžetima općina i gradova i za sufinansiranje projekata/zahtjeva/inicijativa koji će biti implementirani i/ili čija je implementacija započeta u 2023. godini. Odlukom je ovlašten ministar da u ime Vlade FBiH potpiše ugovore o dodjeli i korištenju ovih sredstava.

⁸⁷ Sastav Komisije: predsjedavajući ispred Federalnog ministarstva prometa i komunikacija i četiri člana ispred Federalnog ministarstva okoliša i turizma, Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalnog ministarstva prostornog uređenja i Kabineta zamjenika premijera FBiH. Za obavljanje stručnih i administrativnih poslova za potrebe Komisije imenovan je član ispred Vlade FBiH

⁸⁸ Odluka o raspodjeli sredstava utvrđenih Budžetom Federacije BiH za 2023. godinu Federalnom ministarstvu finansija sa ekonomskog koda „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni i općine“ općine i gradovi i ekonomskog koda „Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni i općine“ („Sl. novine FBiH“, br. 90/23)

Ministarstvo je s gradovima i općinama zaključilo ugovore o dodjeli pomoći iz Budžeta FBiH u novembru 2023. godine. Uzorkom su obuhvaćene tri općine i pet gradova kojima je dodijeljeno ukupno 2.723.686 KM za sufinansiranje 10 projekata.⁸⁹ Ugovorima je propisana obaveza korisnika da Ministarstvu dostavi izvještaj o namjenskom utrošku sredstava, koji uz narativni opis mora sadržavati izjavu o namjenskom utrošku sredstava i finansijski izvještaj, na propisanim obrascima koji su dio ugovora, najkasnije do 31. 12. 2024. godine, uključujući dokaz o odlivu sredstava s korisnikovog računa u obliku kopije bankovnog izvoda. Ukoliko korisnik do 31. 12. 2024. godine ne dostavi Izvještaj, obavezan je vratiti cjelokupan iznos pomoći najkasnije do 31. 3. 2025. godine, sa zakonskim zateznim kamatama.

Iako je Vlada FBiH donijela Odluku o utvrđivanju načina raspodjele i procedure za dodjelu sredstava utvrđenih Budžetom FBiH za 2023. godinu Federalnom ministarstvu finansija sa ekonomskog koda „Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – kantoni i općine“ općine i gradovi, ona ne sadrži kriterije za raspodjelu. Navedeno nije u skladu s članom 24. stav 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2023. godinu, kojim je definisano da će se sredstva na ovoj poziciji koristiti na osnovu odluka o utvrđivanju kriterija i raspodjele sredstava općinama i gradovima koje donosi Vlada FBiH. Odlukom je definisano da će kriteriji za dodjelu sredstava biti utvrđeni Javnim pozivom, što je i učinjeno.

Rješenjem o imenovanju Komisije za dodjelu sredstava općinama i gradovima iz Budžeta FBiH od 19. 5. 2023. godine Vlada FBiH je imenovala interresornu Komisiju za dodjelu sredstava. Raspodjela sredstava za sufinansiranje projekata za jedinice lokalne samouprave izvršena je na osnovu općih i posebnih kriterija utvrđenih u Javnom pozivu i razrađenih potkriterija, koji su utvrđeni Procedurama za izbor potencijalnih korisnika za dodjelu sredstava. Opći kriteriji imali su više karakter obavezne dokumentacije koja je bila osnov za ocjenu formalno-pravne ispravnosti prijave, te posebno ističemo da je jedan od općih kriterija bila preporuka o realizaciji projekta – ukoliko postoji, bez navođenja čija preporuka je relevantna, a prema Izvještaju komisije ova preporuka dostavljena je samo za devet projekata, od ukupno 235 koji su pristigli po Javnom pozivu. Od posebnih kriterija pažnju skrećemo na kriterij „zrelost projekta“ – faza projekta i očekivani rezultati, koji nije mjerljiv i za koji nije jasno utvrđena dokazna dokumentacija. Također, Javnim pozivom je definisano da se „očekivani rezultati“ mogu dostaviti u posebnoj izjavi ili će se vrednovati na osnovu izjava iz posebnih kriterija ili iz podataka sadržanih u projektnoj dokumentaciji, idejnom ili glavnom projektu, zbog čega se izbor korisnika dijelom zasnivao na subjektivnoj ocjeni članova komisije.

Preporuka:

- *propisati mjerljive kriterije za vrednovanje projekata koji se finansiraju iz kapitalnih transfera i dokumentaciju koja je dokaz ispunjenosti kriterija, s ciljem objektivnog bodovanja.*

7.1.2.5 Nadzor nad namjenskim utroškom tekućih i kapitalnih transfera

Nadzor nad utroškom sredstava dodijeljenih iz Budžeta za 2022. godinu vršila je Komisija za praćenje i evaluaciju utroška tekućih transfera kantonima, gradovima i općinama u FBiH iz Budžeta FBiH za 2022. godinu, koja je formirana Rješenjem od 20. 11. 2023. godine. Zadaci komisije odnosili su se na sljedeće: pripremu obavijesti/napomene korisnicima transfera koji nisu dostavili izvještaj o namjenskom utrošku sredstava o ugovorenoj obavezi za dostavu istih najkasnije do 31. 12. 2023. godine, evaluaciju svih dostavljenih izvještaja o utrošku sredstava sa prijedlogom mjera protiv korisnika koji nisu u potpunosti opravdali doznačena sredstva iz transfera i prijedlogom odluka o potrebnim eventualnim računovodstvenim knjiženjima. Napominjemo da Rješenjem o formiranju komisije nije utvrđen rok za sačinjavanje konsolidovanog izvještaja o namjenskom utrošku sredstava.

⁸⁹ Općine: Kreševo, Posušje i Čelić; Gradovi: Zenica, Goražde, Čapljina, Široki Brijeg, Zavidovići

Zaključkom Vlade FBiH je 27. 10. 2022. godine,⁹⁰ definisano je da strukturalne reforme od značaja za FBiH predstavljaju svi projekti/reforme iz oblasti: upravljanja javnim finansijama, zelene tranzicije, digitalne transformacije, poslovnog okruženja i smanjenja sive ekonomije, istraživanja, razvoja i inovacija, ekonomskih integracija, tržišta energije, tržišta transporta, poljoprivrede, industrije i usluga, obrazovanja i vještina, zapošljavanja i tržišta rada, socijalne zaštite i inkluzije i zdravstvene zaštite. Također, istim Zaključkom zaduženo je Ministarstvo da prilikom kontrole izvještaja o utrošku sredstava dodijeljenih korisnicima za infrastrukturne projekte, koji su od značaja za FBiH, prizna samo do iznosa i za namjene utvrđenim Planovima investiranja dodijeljenih sredstava za kapitalne investicije dostavljenim od strane korisnika.⁹¹

Zaključenim ugovorima u 2022. godini definisana je obaveza dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava, koji uz narativni opis upotrebe sredstava morao sadržavati i sljedeće obrasce: Obrazac finansijskog izvještaja primaoca pomoći (Obrazac 1) i Izjavu o namjenskom utrošku sredstava (Obrazac 2), najkasnije do 31. 12. 2023. godine (uključujući dokaz o odljevu sredstava s korisnikovog računa u obliku kopije bankovnog izvoda). U slučaju da korisnici do naznačenog roka ne dostave izvještaje o namjenskom utrošku sredstava obavezni su vratiti cjelokupni iznos pomoći najkasnije do 31. 3. 2024. godine zajedno sa zakonskim zateznim kamatama na navedeni iznos počevši od dana isplate pomoći korisniku pa sve do povrata.

Uvidom u izvještaje o namjenskom utrošku sredstava za sedam kantona⁹² uzetih u uzorak konstatovali smo da su izvještaji dostavljeni u utvrđenom roku u skladu sa zaključenim ugovorima. Pregledom dokumentacije i u Izvještaju Komisije koji je u vrijeme obavljanja revizije bio u formi nacрта, konstatovano je da Kanton Sarajevo nije postupio u skladu sa zaključenim ugovorom u dijelu namjenskog pravdanja sredstava. Naime, Komisija je konstatovala da u dijelu pravdanja za infrastrukturne projekte utvrđene Planom investiranja, Kanton Sarajevo vršio je preraspodjelu sredstava u dijelu kapitalnih transfera, čime je izmijenjen prvobitni Plan investiranja, koji je dostavljen Ministarstvu 12. 8. 2022. godine, a novi Plan investiranja nije sačinjen. Slijedom navedenog, Komisija je utvrdila da je Kanton djelomično ispunio svoju ugovorenu obavezu, te je zaprimljeni Izvještaj o utrošku sredstava Kantona usvojen za iznos od 35.691.828 KM, dok je za preostali iznos od 486.595 KM konstatovala da je Kanton u obavezi vratiti. Također, u Izvještaju je navedeno da od ukupnog iznosa od 486.595 KM iznos od 11.359 KM Kanton nije uopće utrošio, a ostatak iznosa od 475.236 KM Komisija nije priznala jer iznos nije utrošen shodno usvojenom Planu investiranja 12. 8. 2022. godine, što nije u skladu s Zaključkom Vlade od 27. 10. 2022. godine, kojim je definisano da utrošak sredstava dodijeljenih za infrastrukturne projekte, koji su od značaja za FBiH, prizna samo do iznosa i za namjene utvrđenim planovima investiranja.

Uvidom u izvještaje o namjenskom utrošku sredstava za devet gradova i pet općina⁹³ uzetih u uzorak utvrdili smo da su se doznačena sredstva koristila u svrhe naznačene Javnim pozivom, dostavljeni su izvještaji o namjenskom utrošku sredstava uz preostalu dokumentaciju utvrđenu zaključenim ugovorima (obrazac za finansijski izvještaj, izjavu o namjenskom utrošku sredstava, narativni opis utroška sredstva i dokaz o odlivu sredstava s računa - izvode). Većina korisnika dostavila je izvještaje u utvrđenom roku u skladu sa zaključenim ugovorima, osim Grada Čapljine i Općine Breza koji su dostavili dopune izvještaja u januaru 2024. godine. Također, za Grad Bihać Komisija je konstatovala da je Grad djelomično ispunio svoju ugovorenu obavezu, te je usvojila Izvještaj o utrošku sredstava Grada Bihaća za iznos od 125.000 KM (jednokratna finansijska pomoć) i iznos od 220.000 KM (Projekat 1) odnosno za ukupan iznos od 345.000 KM. Grad Bihać je izvršio povrat sredstava 23. 8. 2023. godine u iznosu od 130.000 KM (Projekat 2), te pregledom dokumentacije Komisija je utvrdila da dodijeljena sredstva u iznosu od 100.000 KM (Projekat 3) nisu utrošena i da nije dostavljena nikakva dokumentacija, niti objašnjenje.

⁹⁰ V. broj: 1537/2022

⁹¹ Planovi investiranja su podložni promjenama, te je iste moguće izmijeniti/dopuniti/donijeti nove, te dostaviti prije dostavljanja konačnog izvještaja o utrošku sredstava

⁹² Unsko-sanski kanton, Kanton Sarajevo, Tuzlanski kanton, Kanton 10, Hercegovačko-neretvanski kanton, Srednjobosanski kanton i Bosansko-podrinjski kanton

⁹³ Gradovi: Tuzla, Goražde, Čapljina, Široki Brijeg, Zavidovići, Zenica, Lukavac, Bihać, Mostar i Općine: Kreševo, Posušje, Čelić, Breza i Ilijaš

Komisija je u Izvještaju konstatovala da nije nadležna da odlučuje o produženju roka dostavljanja izvještaja, odnosno roka za korištenje neutrošenog dijela sredstava, te je naložila korisniku da izvrši povrat sredstva do 31. 3. 2024. godine.

Komisija za dodjelu sredstava općinama i gradovima je 22. 6. 2023. godine dostavila Vladi FBiH informaciju za jedinice lokalne samouprave koje nisu izvršile povrat neutrošenih/nenamjenski utrošenih sredstava dodijeljenih na osnovu Javnog poziva iz 2021. godine, a na osnovu zahtjeva Ministarstva kojim je upućen zahtjev za povrat sredstava i to: Općina Bužim u iznosu (200.000 KM), Općina Jajce u iznosu od 240.000 KM, Općina Ključ u iznosu (160.000 KM), Grad Livno (380.000 KM), Općina Sanski Most (339.405 KM). Povrat sredstava jedinice lokalne samouprave izvršile su tek u 2023. godini i to u novembru i decembru: Grad Livno, Općina Bužim i Općina Sanski Most, u julu Općina Jajce iznos od 80.000 (potraživanje po ovom osnovu obrazloženo u tački 7.2.1 Izvještaja), te u junu Općina Ključ. **Napominjemo da je Javnim pozivom iz 2023. godine definisano da prijave mogu podnijeti jedinice lokalne samouprave, osim onih koje do momenta zatvaranja javnog poziva nisu izvršile povrat neutrošenih/nenamjenskih sredstava dodijeljenih na osnovu Javnog poziva iz 2021. godine.** Također, ističemo da po Javnom pozivu iz 2023. godine, navedenim jedinicama lokalne samouprave odobrena su sredstva samo na poziciji tekućih transfera za jednokratnu finansijsku pomoć na principu solidarnosti (125.000 KM), ali ne i na poziciji kapitalnih transfera drugim nivoima vlasti i fondovima.

Komisija do okončanja revizije nije sačinila konsolidovani izvještaj za praćenje i evaluaciju utroška tekućih transfera kantonima, gradovima i općinama u FBiH iz Budžeta FBiH za 2022. godinu.

Budući da su sredstva u 2023. godini dodijeljena svim kantonima i jedinicama lokalne samouprave, a da je rok za dostavljanje izvještaja o namjenskom utrošku sredstava iz 2022. godine do 31. 12. 2023, nisu ispoštovane odredbe člana 57. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je propisana obaveza dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku sredstava, te da u slučaju nedostavljanja izvještaja korisnik ne može aplicirati za dodjelu sredstava.

Preporuka:

- ***sredstva tekućih i kapitalnih transfera odobravati ako je potvrđeno da su prethodno doznačena sredstva utrošena za utvrđene namjene u skladu s članom 57. Zakona o budžetima u FBiH.***

7.1.2.6 Izdaci za kamate

Izdaci za kamate iskazani su u iznosu od 166.770.342 KM, što u odnosu na planirana sredstva (200.854.358 KM) predstavlja izvršenje od 83 %. U odnosu na prethodnu godinu (86.153.735 KM) veće su za 80.616.607 KM. Izdatke za kamate čine: izdaci za kamate po vanjskom dugu (157.530.483 KM) i izdaci za kamate na domaće pozajmljivanje (9.239.859 KM).

Izdaci za kamate po vanjskom dugu odnose se na kamate na pozajmice primljene kroz Državu – relevantne obaveze (155.783.836 KM) i kamate na pozajmice direktnih ino obaveza FBiH (1.746.646 KM).

Izdaci za kamate na domaće pozajmljivanje odnose se na kamate po emitovanim dugoročnim obveznicama (9.036.500 KM) i trezorskim zapisima (203.359 KM).

7.1.2.7 Izdaci za finansijsku imovinu

Izdaci za finansijsku imovinu iskazani su u iznosu od 15.000.000 KM, a odobreni su Odlukom Vlade FBiH o odobravanju kredita Union banci d.d. Sarajevo po subordiniranim uslovima,⁹⁴ s rokom dospijea od 25 godina i fiksnom godišnjom kamatnom stopom od 0,1%, načinom otplate jednokratno (na dan dospijea) i plaćanjem kamate polugodišnje (na 30. juni i 31. decembar svake godine). Odobrena sredstva kredita namijenjena su za plasiranje kreditne linije mladima za rješavanje stambenog pitanja.

⁹⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 21/23

7.1.2.8 Izdaci za otplatu dugova

Izdaci za otplate dugova iskazani su u iznosu od 830.137.601 KM, što u odnosu na planirana sredstva (1.122.479.815 KM) predstavlja izvršenje od 74%, a u odnosu na prethodnu godinu (730.517.057 KM) veći su za 99.620.544 KM. Struktura izdataka je sljedeća: otplate dugova primljene kroz Državu (670.214.524 KM), otplate domaćeg zaduživanja (109.796.641 KM), otplate unutrašnjeg duga (42.096.019 KM) i vanjske otplate (8.030.417 KM).

Nerealizovani iznos odobrenih sredstava (292.342.214 KM) najvećim dijelom odnosi se na otplate domaćeg pozajmljivanja po osnovu emisije trezorskih zapisa (220.203.359 KM), otplate obaveza po vanjskom dugu (60.144.428 KM), te otplate po unutrašnjem dugu i to za: staru deviznu štednju (5.327.125 KM) i ratna potraživanja - sudske presude –glavnica (2.000.000 KM).

Otplate po osnovu emisije dugoročnih obveznica izvršene su u iznosu od 20.000.000 KM, koliko su i planirane Budžetom za 2023. godinu, međutim otplate po osnovu emisije trezorskih zapisa izvršene su u iznosu od 89.796.641 KM, što je za 220.203.359 KM manje u odnosu na Budžetom planirane. Uzimajući u obzir da se kratkoročni vrijednosni papiri uglavnom emitiraju u cilju održavanja adekvatnog nivoa solventnosti, te uvažavajući stanje sredstava na JRT FBiH, od planiranih osam aukcija trezorskih zapisa ukupne vrijednosti od 310.000.000 KM održane su četiri aukcije ukupne vrijednosti od 160.000.000 KM (sa rokom dospelja od šest do 12 mjeseci). U 2023. godini izvršena su dvije otplate po osnovu dospjelih obaveza trezorskih zapisa u iznosu od 90.000.000 KM po emisijama iz 2022. i 2023. godine, koje su dospjele i plaćene. Napominjemo da u zapisnicima Odbora za likvidnost koji je pratio stanje Budžeta FBiH u 2023. godini, nije konstatovano da je potrebno otkazati planirane aukcije trezorskih zapisa.

Otplate obaveza po vanjskom dugu planirane su u iznosu od 739.389.370 KM, a realizovane su u iznosu od 678.244.941 KM, što je za 61.144.429 KM manje u odnosu na odobrena sredstva. Najveći dio manje realizovanih obaveza po vanjskom dugu odnosi se na planirana, a nekorištena sredstva korektivnog faktora. Radi povećavanja troškova servisiranja vanjskog duga u 2023. godini, koji mogu nastati kroz nepovoljno kretanje kurseva-tečajeva valuta (valutnog rizika), rasta kamatnih stopa (kamatnog rizika) i drugih troškova servisiranja obaveza po vanjskom dugu (otplate troškova novougovorenih kredita), plan otplate obaveza sadrži i 5% troškova korektivnog faktora. Uslijed povećanja troškova servisiranja vanjskog duga u 2023. godini bilo je potrebno iskoristiti sredstva rezerve, a razlog je povećanje kamatnih stopa na kredite sa promjenjivom kamatnom stopom.

7.2 BILANS STANJA

U Bilansu stanja na 31. 12. 2023. godine iskazana je sljedeća struktura: stalna sredstva 25.898.644 KM, gotovina 316 KM, kratkoročna potraživanja 163.370 KM, finansijsko obračunski odnosi 58.697.440 KM, kratkoročne obaveze i razgraničenja 58.959.791 KM, dugoročne obaveze i razgraničenja 18.744.110 KM, izvori stalnih sredstava 7.055.869 KM i neraspoređeni višak prihoda nad rashodima 334.789 KM.

Na poziciji finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama u skladu s propisima za budžetske korisnike koji nemaju transakcijske račune, iskazuje se razlika Aktive i Pasive.

7.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

U finansijskim izvještajima iskazana je **gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja** u iznosu od 58.861.126 KM, od čega se najznačajniji iznos odnosi na poziciju finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama (58.697.440 KM)

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 163.370 KM, a najznačajnija se odnose na sumnjiva i sporna potraživanja po osnovu transfera dodijeljenih po Javnom pozivu iz 2021. godine Općini Jajce u iznosu od 160.000 KM. Odlukom Vlade FBiH od 16. 9. 2021. godine kojom je Opštini Jajce dodijeljen iznos od 365.000 KM, od čega je iznos od 160.000 KM trebao biti utrošen za izgradnju društvenog doma u MZ Vlasinje nije potrošen, te je zatražen povrat koji nije izvršen u 2023. godini.

Potraživanja za bolovanje preko 42 dana iskazana su u iznosu od 3.370 KM, a odnose se na potraživanja Ministarstva za zaposlene kojima se isplaćuje naknada na teret Zavoda zdravstvenog osiguranja.

7.2.2 Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima iskazana su stalna sredstva u iznosu 25.898.644 KM. Njihovu strukturu čine: neotpisana (sadašnja) vrijednost stalnih sredstava (7.390.658 KM) i dugoročna razgraničenja (18.507.986 KM).

Stalna sredstva iskazana su u sadašnjoj vrijednosti 7.390.658 KM (nabavne vrijednosti 15.354.253 KM i ispravke vrijednosti 7.963.595 KM), koliko su iskazani i izvori stalnih sredstava. Struktura stalnih sredstava je sljedeća: građevinski objekti (8.423.135 KM), oprema (3.591.113 KM), stalna sredstva u obliku prava (3.319.176 KM) i sredstva van upotrebe (3.382 KM)

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da su toku godine stalna sredstva povećana za 544.811 KM. Iskazano povećanje najvećim djelom odnosi se na opremu u iznosu od 304.910 KM i na stalna sredstva u obliku prava u iznosu od 175.083 KM. Sa pozicije kratkoročnih razgraničenja za robu i usluge koje su isporučene u 2023. godini odnosi se 276.580 KM.

Pored navedenog, za nabavku stalnih sredstava za u iznosu od 152.094 KM rezervisna su sredstva na poziciji kratkoročnih razgraničenja što je šire opisano u tački 7.2.3. Izvještaja.

U toku godine, otpisana su stalna sredstva u iznosu od 80.726 KM (namještaj – 29.870 KM, kompjuterska oprema – 44.526 KM, oprema za prenos podataka i glasa – 5.942 KM i ugostiteljska oprema – 20 KM), na osnovu Odluke o likvidaciji stalnih sredstava i sitnog inventara iz aprila 2023. godine i Odluke o rashodovanju i isknjižavanju stalnog sredstava iz marta 2023. godine.

U skladu s propisima koji su bili na snazi do 31. 8. 2023. godine, odnosno do 23. 12. 2023. godine⁹⁵ budžetski korisnici bili su obavezni da izvrše revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu, jer je inflacija na godišnjem nivou mjerena rastom cijena, bila viša od 10% ili 10% i više kumulativno od posljednje promjene vrijednosti sredstava.

U Izvještaju o izvršenoj reviziji Ministarstva za 2022. godinu, ovo pitanje je istaknuto i data je preporuka da se izvrši revalorizacija. Aktivnosti Ministarstva u 2023. godini kako bi osigurali tehnički uslovi za revalorizaciju i kako bi se postupilo po preporuci Ureda za reviziju detaljno su obrazložene u tački 5. 1. Izvještaja.

Revizijom za 2023. godinu utvrđeno je da, iako je Ministarstvo bilo obavezno izvršiti revalorizaciju stalnih sredstava za 2022. godinu, nije postupilo po datoj preporuci, jer tehnički uslovi nisu bili obezbijeđeni. Da je izvršena revalorizacija, početna stanja stalnih sredstava na 1. 1. 2023. godine bila bi više iskazana za najmanje 1.334.547 KM, koliko bi iznosilo povećanje stalnih sredstava u visini zvanično objavljene stopa rasta cijena u 2022. godini. Izmjenom podzakonskih propisa⁹⁶ prestala je obaveza revalorizacije.

7.2.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 58.959.791 KM i odnose se na: kratkoročne tekuće obaveze (5.033.989 KM), kratkoročne kredite i zajmove (154.613 KM), obaveze prema zaposlenim (428.394 KM) i kratkoročna razgraničenja (53.342.795 KM).

⁹⁵ Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH („Službene novine FBiH“, broj 34/14), Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 60/14) i Računovodstvene politike za federalne budžetske korisnike i Trezor („Službene novine FBiH“, br. 58/16)

⁹⁶ Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 66/23), Pravilnik o izmjenama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 99/23) i Računovodstvene politike za federalne budžetske korisnike i Trezor („Službene novine FBiH“, br. 99/23)

Kratkoročne tekuće obaveze odnose se na obaveze za tekuće transfere (4.005.555 KM), obaveze prema pravnim licima (465.422 KM) i fizičkim licima (20.688 KM). Obaveze za tekuće transfere odnose se na obaveze za tekuće transfere kantonima (4.000.000 KM) i transfere prema državi (5.555 KM). Ove obaveze su izmirene u januaru 2024. godine. Obaveze prema pravnim licima odnose se na obaveze prema dobavljačima (153.263 KM), ostale obaveze (312.071 KM) i obaveze po osnovu putnih troškova (109 KM).

Kratkoročni krediti i zajmovi odnose se na obaveze po unutrašnjem dugu za staru deviznu štednju u iznosu od 154.613 KM. Komisija za popis novčanih sredstava, donatorskih sredstava, plemenitih metala i vrijednosnih papira, potraživanja i plasmana kratkoročnih i dugoročnih obaveza, razgraničenja i kapitala je u svom Izvještaju konstatovala da su na ovom kontu evidentirane obaveze u 2023. godini u iznosu 84.749 KM. Također, Komisija je konstatovala da se razlika iznosa od 69.864 KM, odnosi na obaveze iz ranijih godina, koje nisu knjižene po projektima, te je predložila da Sektor za upravljanje dugom u skladu sa svojim nadležnostima, pribavi relevantne dokaze o izmirenju navedenih obaveza, te poduzme radnje na zatvaranju ovih obaveza.

Obaveze prema zaposlenim odnose se na plaće, doprinose i ostale obaveze po osnovu plaće, kao i na isplaćenu pomoć u slučaju smrti i teže bolesti za decembar 2023. godine, a isplaćene su u januaru 2024. godine.

Kratkoročna razgraničenja odnose se na sredstva Garancijskog fonda (47.729.195 KM), neutrošena sredstva s namjenskog računa (poseban transakcijski račun za prikupljanje prihoda ostvarenih od prometa Lutrije BiH) – podračuna u okviru JRT-a FBiH (4.864.756 KM) i razgraničene rashode za nabavku roba i usluga (588.843 KM).

Odlukom o uspostavljanju i upravljanju Garancijskog fonda (u daljem tekstu: Fond) koju je donijela Vlada FBiH 23. 11. 2018. godine uspostavljen je Fond, definisan je način finansiranja i održavanje, način obračuna i naplate provizije i premije rizika za garancije koje izdaje FBiH, dinamika punjenja, kao i druga pitanja u skladu sa Zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH. Fond podrazumijeva sredstva Vlade FBiH koja se koriste za plaćanje obaveza po aktiviranim garancijama FBiH na ime zaduživanja na koju se garancija FBiH odnosi.

Zakonom o izvršavanju Budžeta za 2023. godinu definisano je da ukupna vrijednost Garancijskog fonda za 2023. godinu iznosi 59.728.639 KM, a čine ga ostvareni prihodi po osnovu premije u iznosu od 49.330.382 KM, prihodi po osnovu provizije u iznosu od 10.330.917 KM i prihodi ostvareni od obračunatih kamata na sredstva u fondu u iznosu od 67.341 KM. Sredstva Fonda deponovana su na posebnom namjenskom transakcijskom računu u okviru JRT-a FBiH i na 30. 12. 2023. godine iznosila su 47.729.195 KM.

Sredstva Fonda odnose se na obračunatu i uplaćenu premiju i proviziju od društva JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo po osnovu izdate garancije FBiH u iznosu od 1.200.860.062 KM (uvećano za kamatu i druge pripadajuće troškove po Sporazumu o kreditnoj liniji) za kreditno zaduženje JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo u iznosu od 613.990.000 EUR u korist Izvozno-uvozne banke Kine za Projekt izgradnje Bloka 7-450 MW TE Tuzla (39.628.328 KM odnosi se na uplaćenu premiju za izdatu garanciju, a 8.032.917 KM na uplaćenu proviziju za izdatu garanciju). Ostatak sredstava u iznosu od 67.896 KM odnosi se na pripisane kamate u periodu od formiranja Fonda, zaključno sa 31. 12. 2023. godine.

Iznos potencijalnih obaveza po osnovu garancija FBiH za 2023. godinu od 16.034.826 KM planiran je na poziciji Izdataka za kamate vezane za dug po izdatim garancijama - Garancijski fond. Nije bilo realizacije ovih izdataka u 2023. godini.

Razgraničeni rashodi za nabavku roba i usluga iskazani su u iznosu od 588.843 KM. Najveći dio, u iznosu od 407.511 KM, odnosi se na vrijednost softvera za evidenciju po Ugovoru od 23. 5. 2019. godine, s rokom izvršenja od šest mjeseci. Priznavanje razgraničenih rashoda na teret konta finansijskog rezultata izvršeno je 12. 3. 2020. godine. S obzirom da dobavljač nije izvršio ugovorene usluge u predviđenom roku, 22. 12. 2020. godine izvršio je uplatu penala u iznosu od 40.751 KM, a posljednje produženje roka bilo je do 31. 12. 2020. godine.

Ugovor nije realizovan do posljednjeg ugovorenog roka, a u vrijeme obavljanja revizije realizacija Ugovora još uvijek je bila u toku, što je detaljnije obrazloženo u tački 11.2 Izvještaja. **Nije definisan novi rok kojim bi se osiguralo izvršenje Ugovora. Procjena stvarnog iznosa realizovanih usluga nije izvršena, niti se može potvrditi da se prati realizacija Ugovora u cilju njegovog izvršenja, kao ni da su poduzete odgovarajuće aktivnosti prema dobavljaču u skladu s odredbama Ugovora.**

Također, iznos od 29.238 KM odnosi se na nabavku kompjutera po osnovu ugovora iz decembra 2020. godine. Ministarstvo je nakon okončanog postupka javne nabavke zaključilo ugovor u 2020. godini, a članom 6. Ugovora definisano je da se roba mora isporučiti u roku od 40 dana. S obzirom na to da roba nije bila isporučena u ugovorenom roku, Ministarstvo je dostavilo dobavljaču obavijest o raskidu ugovora u februaru 2021. godine, nakon čega nije izvršeno isknjižavanje iz knjigovodstvenih evidencija.

U tekućoj godini u korist razgraničenih rashoda, a na teret izdataka za nabavku stalnih sredstava evidentiran je iznos od 152.094 KM po osnovu zaključenih ugovora za nadogradnju baze aplikativnog softvera za obračun plaćanja i nabavku servera za trezorsku aplikaciju.

Kad je riječ o evidentiranju razgraničenih rashoda, Zakonom o budžetima u FBiH definisano je da je izrada i izvršenje budžeta zasnovano, između ostalog, na načelu jedne godine, kao i da se rashodi i izdaci priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja i u izvještajnom periodu na koji se odnose, neovisno o plaćanju.

7.2.4 Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu od 18.744.110 KM, odnose se na ostale dugoročne obaveze (18.507.985 KM) i dugoročna razgraničenja (236.124 KM).

Ostale dugoročne obaveze odnose se na dugoročne obaveze po osnovu ostalih pravosnažnih presuda, sudskih izvršnih rješenja i upravnih sporova (17.244.694 KM), po osnovu povrata više uplaćenih prihoda (1.254.992 KM) i po osnovu odluka Ustavnog suda BiH i Evropskog suda za ljudska prava (8.300 KM).

Obaveze po osnovu pravosnažnih presuda i sudskih izvršnih rješenja iskazane su u iznosu od 17.244.694 KM. Povećanje ovih obaveza u odnosu na prethodnu godinu iznosi 13.432.441 KM, što je posljedica zaprimanja Rješenja o izvršenju od Union banke od 1. 2. 2024. godine na osnovu presude Općinskog suda u Sarajevu iz decembra 2022. godine radi naplate potraživanja tražiocu izvršenja „NCo“ d.o.o. Sarajevo u iznosu od 13.697.715 KM. Naime, presudom Općinskog suda u Sarajevu utvrđena je obaveza Vlade FBiH – Federalnog ministarstva finansija za isplatu tužiocu iznosa od 13.697.715 KM na ime zakonske zatezne kamate. U obrazloženju presude navedeno je da je bez pravnog osnova vršena naplata posebne takse na robu, a da je Vrhovni sud FBiH nakon provedenog upravnog postupka utvrdio da je naplata tih taksi vršena bez pravnog osnova. Ove obaveze su izmirene u martu 2024. godine.

Preostali iznos obaveza odnosi se na rješenja o izvršenju kojima se FBiH tereti kao solidarno odgovorna za obaveze stečajnih dužnika „Binas“ d.d. Bugojno, „BNT – Tvornica mašina i hidraulike“ d.d. Novi Travnik i PS „Vitezit“ d.o.o. Vitez, te kao solidarni dužnik mora isplatiti neisplaćene obaveze za plaće, topli obrok i razliku regresa, sa pripadajućim zateznim kamatama. Također, u okviru ovih obaveza iskazane su obaveze koje se odnose na sudske presude i rješenja o izvršenju po osnovu civilnih invalidnina, civilnih žrtava rata, neosnovano lišenje slobode, materijalnu i nematerijalnu štetu i dr.

Dugoročne obaveze po osnovu povrata više uplaćenih prihoda najvećim dijelom odnose se na obaveze po osnovu više uplaćenog posebnog poreza na promet domaćeg duhana i duhanskih prerađevina društva MP „Tvornica duhana Čaplina“ d.o.o. (877.041 KM). Također, ove obaveze odnose se na obaveze po osnovu povrata više uplaćenih sredstava na ime doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje na osnovu rješenja Porezne uprave FBiH i to: Vlada Brčko Distrikta – Direkcija za finansije (155.692 KM), Energoinvest Tvornica dalekovodnih stubova d.d. Sarajevo (51.554 KM), CEPS – Centra za poslovne studije (36.000 KM), JP „BH Pošta“ d.o.o. (25.287 KM) i Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije (21.819 KM). Povrat sredstva za Energoinvest Tvornica dalekovodnih stubova d.d. Sarajevo izvršeno je u martu 2024. godine.

7.2.5 Popis imovine i obaveza

Odluku o redovnom godišnjem popisu imovine, obaveza i potraživanja na 31. 12. 2023. godine i formiranju komisija za popis donio je ministar 4. 12. 2023. godine. Rješenjem su pored Centralne popisne komisije formirane:

- Komisija za popis primljenih i izdatih mjenica i garancija u Sektoru za upravljanje dugom, te realizovanih obaveza prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane po osnovu neisplaćenih neto plaća, naknada i obaveza prema dobavljačima i svih realizovanih obaveza Obavještajno-sigurnosne službe u FBiH;
- Komisija za popis obaveza i potraživanja u Trezoru;
- Komisija za popis neizmirenih obaveza po osnovu sudskih presuda i izvršnih rješenja zaprimljenih u Trezoru i neizmirenih obaveza po osnovu povrata pogrešno ili više uplaćenih javnih prihoda na Jedinstveni račun Trezora FBiH;
- Komisija za popis stalnih sredstava u obliku stvari, prava i razgraničenja, zaliha materijala, robe i sitnog inventara;
- Komisija za popis novčanih sredstava, donatorskih sredstava, plemenitih metala i vrijednosnih papira, potraživanja i plasmana, kratkoročnih i dugoročnih obaveza, razgraničenja i kapitala.

Elaborat o redovnom godišnjem popisu sredstava, obaveza i potraživanja na dan 31. 12. 2023. godine sačinjen je 21. 2. 2024. godine te ga je ministar usvojio isti dan. **Datum donošenja i usvajanja Elaborata nije u skladu sa zakonskim propisima, s obzirom na to da je članom 22. stav 5. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH propisano da popisna komisija sastavlja Izvještaj o popisu, utvrđuje viškove i manjkove i dostavlja ga nadležnom organu u utvrđenom roku, a najkasnije 45 dana od dana isteka poslovne godine.**

Na poziciji stalnih sredstava van upotrebe iskazana je vojna oprema (dva pištolja) nabavne vrijednosti 3.382 KM, koja nije popisana jer komisija za popis nije izvršila uvid, niti je poduzela bilo kakve aktivnosti u vezi s ovom opremom. Komisija je samo konstatovala da se na kontu 0117 – sredstva van upotrebe nalaze ta sredstva. U ranijem periodu oprema je data na revers i nije vraćena Ministarstvu, a u obrazloženju traženom za sredstvo van upotrebe navedeno je da Ministarstvo nije u mogućnosti tražiti povrat opreme jer je to u suprotnosti sa Zakonom o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije.⁹⁷

Izvještaj Komisije za popis novčanih sredstava, donatorskih sredstava, plemenitih metala i vrijednosnih papir, potraživanja i plasmana, kratkoročnih i dugoročnih obaveza, razgraničenja i kapitala sačinjen je 16. 2. 2024. godine. Uvidom u rad popisne komisije utvrdili smo da je izvršen cjelovit i tačan popis novčanih sredstava, donatorskih sredstava, plemenitih metala i vrijednosnih papira, potraživanja i plasmana, kratkoročnih i dugoročnih obaveza, razgraničenja i kapitala.

Komisija za popis primljenih i izdatih mjenica i garancija u Sektoru za upravljanje dugom na 31. 12. 2023. godine, te za popis, usaglašavanje i pripremu naloga za knjigovodstveno zatvaranje u Glavnoj knjizi Trezora svih realizovanih obaveza prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane po osnovu neisplaćenih neto plaća, naknada i obaveza prema dobavljačima, kao i svih realizovanih obaveza Obavještajno-sigurnosne službe FBiH za 2023. godinu imala je zadatak da izvrši popis realizovanih obaveza prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane po osnovu neisplaćenih neto plaća, naknada i obaveze prema dobavljačima, kao i svih realizovanih obaveza Obavještajno-sigurnosne službe za 2023. godinu. **Komisija je samo konstatovala da nije bilo isplata po osnovu neisplaćenih plaća i regresa, kao i obaveza prema dobavljačima bivšeg Federalnog ministarstva odbrane i Obavještajno-sigurnosne službe FBiH. Također, navela je da je, uvidom u rezultate popisa posljednjih nekoliko godina, vidljivo smanjenje navedenih obaveza, kojih u 2023. godini nije ni bilo, te je dala mišljenje da se obustavi komisijski popis ovih obaveza.**

⁹⁷ „Sl. novine Kantona Sarajevo“, br. 1/18, 13/18-ispr., 30/19

Iskazano izmirenje preuzetih obaveza na poziciji drugih tekućih rashoda, u ukupnom iznosu od 1.111.794 KM, nije obuhvaćeno popisom nijedne komisije, niti je na osnovu ovih izmirenih obaveza sačinjen nalog za knjiženje za zatvaranje obaveza Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH.

Popis imovine i obaveza nije proveden u cijelosti u zakonski definisanom roku, odnosno nije utvrđeno stvarno stanje imovine i obaveza na 31. 12. 2023. godine, što utiče na istinitost i tačnost prezentiranih podataka u Glavnoj knjizi Trezora.

Preporuka:

- riješiti pitanje opreme koja je data na revers u ranijem periodu.

8. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji, sa 31. 12. 2023. godine, iskazano je 3.198.675 KM. Ovaj iznos odnosi se na federalne upravne taksene marke (2.166.165 KM) i mjenice (1.032.510 KM).

9. JAVNE NABAVKE

Ministarstvo je donijelo Plan javnih nabavki (u daljnjem tekstu: Plan) 13. 2. 2023. godine. U toku godine izvršene su četiri izmjene i dopune Plana, te je predviđeno provođenje 43 postupka za nabavku roba, usluga i radova ukupne procijenjene vrijednosti od 1.244.138 KM.⁹⁸ Rješenjem ministrice imenovana je Stalna komisija za provođenje postupaka javnih nabavki.

Pregled planiranih i provedenih postupaka, kao i revidirani uzorak, dat je u tabeli:

Vrsta postupka	Planirane nabavke*		Provedene nabavke		Revidirani uzorak	
	Broj postupaka	Iznos u KM	Broj postupaka	Iznos u KM	Broj postupaka	Iznos u KM
Otvoreni postupak	10	918.001	10	1.111.500	4	616.467
Konkurentski zahtjev	5	173.160	4	58.245	1	35.100
Direktni sporazum	28	152.977	24	65.823	7	11.155
Ukupno	43	1.244.138	38	1.788.669	11	616.467

* Prema posljednjim izmjenama

Nabavka usluge obnove tehničke podrške za Oracle licence planirana je u iznosu od 328.536 KM, putem otvorenog postupka. Na Portalu javnih nabavki objavljeno je obavještenje o nabavci i tenderska dokumentacija, koju je preuzelo 12 potencijalnih ponuđača. Po isteku roka utvrđenog za zaprimanje ponuda blagovremeno su zaprimljene tri formalno ispravne ponude.⁹⁹ U predmetnom postupku Ministarstvo je provelo e-aukciju nakon koje je izabran najpovoljniji ponuđač „COMTRADE SYSTEM INTEGRATION“ d.o.o. Sarajevo. Zaključen je ugovor u oktobru 2023. godine na period od jedne godine čija vrijednost iznosi 326.898 KM.

Postupak **nabavke opreme za proširenje hardverskog kapaciteta**, putem otvorenog postupka, započeo je u junu 2023. godine. U toku postupka izvršena je jedna izmjena tenderske dokumentacije. Tendersku dokumentaciju preuzelo je 17 potencijalnih ponuđača, dok su izmjenu tenderske dokumentacije preuzela četiri potencijalna ponuđača. Zaprimljena je samo jedna ponuda ponuđača „QSS“ d.o.o. Sarajevo te je zaključen ugovor u septembru 2023. godine u iznosu od 146.250 KM.

Odlukom o pokretanju postupka iz septembra 2023. godine, Ministarstvo je pokrenulo otvoreni postupak **nabavke servera za trezorsku aplikaciju**. Tendersku dokumentaciju preuzelo je 25 potencijalnih ponuđača. Po isteku roka utvrđenog za zaprimanje ponuda blagovremeno je zaprimljena samo jedna ponuda ponuđača „QSS“ d.o.o. Sarajevo, te je u decembru 2023. godine zaključen ugovor u iznosu od 128.694 KM.

⁹⁸ Planirana vrijednost javnih nabavki iskazana je sa PDV-om

⁹⁹ Zaprimljene su tri ponude: COMTRADE SYSTEM INTEGRATION d.o.o. Sarajevo (328.536 KM), PING d.o.o. Sarajevo (328.535 KM), CORE d.o.o. Sarajevo (327.352 KM),

Izvršili smo i uvid u otvoreni postupak nabavke **dodatnih licenci za softversko rješenje za obračun plaća** pokrenut u junu 2023. godine. U svrhu dokazivanja tehničke i profesionalne sposobnosti ponuđači su bili dužni uz ponudu dostaviti sljedeće dokaze: pravo prodaje predmetnih licenci ili da budu ovlašteni od proizvođača softvera (davaoca licence) za prodaju predmetnih proizvoda i/ili usluga i realizaciju predmeta nabavke, a što se dokazuje Izjavom da je ponuđač autorizovan za prodaju licenci za softversko rješenje za obračun plaća i validan ISO certifikat - sistem menadžmenta sigurnošću informacija u oblasti projektovanja, razvoja, instalacije i održavanja računarskih, softverskih i mrežnih sistema.¹⁰⁰ Tendersku dokumentaciju preuzelo je devet potencijalnih ponuđača. Nakon provedene procedure pristigla je jedna formalno ispravna ponuda dobavljača „PING“ d.o.o. Sarajevo, te je navedenim dobavljačem zaključen ugovor u augustu 2023. godine ukupne vrijednosti 14.265 KM.

Revizijom je obuhvaćen pregled dva konkurentna zahtjeva za dostavu ponuda procijenjene vrijednosti 67.800 KM. Navedeni postupci odnose se na nabavku funkcionalne podrške za aplikaciju za trezorsko poslovanje ISFU (35.100 KM) i postupak adaptacije prostorija Ministarstva koji je poništen.

Nabavka funkcionalne podrške za aplikaciju za trezorsko poslovanje - ISFU pokrenuta je u junu 2023. godine. Procijenjena vrijednost iznosila je 35.100 KM. Tendersku dokumentaciju preuzelo je osam potencijalnih ponuđača, dok je jedan ponuđač dostavio ponudu. S obzirom da je pristigla samo jedna ponuda, predviđena e-aukcija nije provedena, te je postupak okončan u skladu sa članom 69. Zakona o javnim nabavkama. U augustu 2023. godine zaključen je ugovor sa „CORE“ d.o.o. Sarajevo na period od godinu dana, kojim je definisano da procijenjeni broj sati planiranih za usluge iznosi 250 radnih sati. Nadalje, u januaru 2024. godine došlo je do krajnje realizacije broja planiranih sati za navedene usluge, a koje su se odnosile na korisničke podrške, dorade i korekcije greški u modulima.¹⁰¹

Članom 14a. Zakona o javnim nabavkama propisano je da ugovorni organ prije pokretanja postupka provodi provjeru tržišta u svrhu pripreme nabavke i informisanja privrednih subjekata o svojim planovima i zahtjevima u vezi s nabavkom. U tu svrhu ugovorni organ može tražiti ili prihvatiti savjet nezavisnih stručnjaka, nadležnih organa ili učesnika na tržištu. O prethodnoj provjeri tržišta, sačinjava se pisana zabilješka o svim radnjama i postupcima i ulaže u predmet spisa.

Prethodnom revizijom smo utvrdili da za sve uzorkovane postupke za otvorene i konkurentne zahtjeve pismene zabilješke nisu sastavljene da daju uvid u konkretne radnje poduzete u svrhu provjere tržišta, nije navedeno kada je izvršena provjera tržišta, odnosno da li su izvršene prethodne konsultacije s tržištem koje podrazumijevaju razgovor s učesnicima na tržištu ili kontaktiranje s osobama koje posjeduju znanje o relevantnom području, npr. nezavisnim stručnjacima, poslovnim organizacijama ili privrednim subjektima, već je samo navedeno da je istraživanje provedeno putem internet-stranice, telefonskim putem ili uvidom u prethodne planove. Ministarstvo je u konačnoj reviziji dostavilo dokumentaciju kojom potvrđuje da je krajem godine pristupilo istraživanju tržišta te sačinilo pismene zabilješke na način propisan Zakonom o javnim nabavkama.

Izvršili smo uvid i u sedam direktnih postupaka, ukupne vrijednosti 11.155 KM, a koji se odnose na servis i popravak putničkih motornih vozila, nabavku auto guma, nabavku mobilnih i fiksnih telefona i usluge održavanje telekomunikacijske mreže.

Uvidom u provedene direktne postupke koji se odnose na servis i popravak putničkih motornih vozila i nabavku autoguma konstatovali smo da se nisu poštovala odredbe člana 90. stav 2. Zakona o javnim nabavkama, kojim je definisano da ugovorni organ pisanim putem ili putem portala javnih nabavki traži prijedlog cijene ili ponudu od jednog ili više privrednih subjekata koji obavljaju djelatnost koja je predmet javne nabavke. Naime, uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na predmetne postupke konstatovano je da su u toku godine provedena tri odvojena postupka za servisiranje i popravak putničkih motornih vozila, od čega za dva postupka prezentovane samo fakture dobavljača MRM d.o.o. Ljubuški u ukupnom iznosu 3.375 KM i odluka o prihvatanju ponude, ali nam nije prezentovana dokumentacija da su traženi prijedlozi cijena ili ponuda od jednog ili više dobavljača.

¹⁰⁰ (ISO27001:2013)

¹⁰¹ Moduli: FA, AP, AR i CE

Također, za predmetne nabavku auto guma konstatovano je da su u toku godine provedena tri odvojena postupka za nabavku ljetnih i zimskih guma za dva službena vozila. Prezentirane su nam samo fakture dobavljača MRM d.o.o. Ljubuški i Tamek son Company d.o.o. Sarajevo u ukupnom iznosu 3.963 KM i odluka o prihvaćanju ponude, ali nam nije prezentirana dokumentacija da su traženi prijedlozi cijena ili ponuda od jednog ili više dobavljača.

Revizijom smo konstatovali nepravilnosti prilikom provođenja postupaka javnih nabavki za uzorkovane otvorene i konkurentske zahtjeve u dijelu sačinjavanja pismenih zabilješki, budući da nisu sastavljene na način da daju uvid u konkretne radnje poduzete u svrhu provjere tržišta. Ministarstvo je krajem 2023. godine pristupilo istraživanju tržišta te sačinilo pismene zabilješke na način propisan članom 14a. Zakona o javnim nabavkama. Također, za uzorkovane direktne postupke koji se odnose na servis i popravak putničkih motornih vozila i nabavku autoguma konstatovali smo da se nisu poštovala odredbe člana 90. stav 2. Zakona o javnim nabavkama budući da Ministarstvo kao ugovorni organ pisanim putem ili putem portala javnih nabavki nije tražilo prijedlog cijene ili ponudu od jednog ili više privrednih subjekata koji obavljaju djelatnost koja je predmet javne nabavke, a za predmetne nabavke prezentovane samo fakture i odluke o prihvatanju ponude.

Preporuka:

- **postupke nabavki putem direktnih sporazuma provoditi u skladu s odredbama člana 90. Zakona o javnim nabavkama.**

10. NADLEŽNOST MINISTARSTVA U VEZI VOĐENJA GLAVNE KNJIGE TREZORA

Uspostavljanje, nadležnosti i upravljanje Trezorom u FBiH uređeno je Zakonom o trezoru u FBiH. Ministarstvo je nadležno za uspostavljanje i vođenje sistema Glavne knjige Trezora i neophodnih sistema pomoćnih knjiga. Trezorski način poslovanja s javnim sredstvima podrazumijeva uspostavljanje jedne Glavne knjige Trezora koja se vodi isključivo u trezoru, kao i postojanje i funkcionisanje Jedinstvenog računa Trezora.

U okviru Glavne knjige Trezora iskazani su **dugoročni plasmani** u iznosu od 598.504.784 KM, a odnose se na: uložena sredstva u banke i druge finansijske institucije (259.249.489 KM), dugoročne depozite (200.000.000 KM), učešće u zajedničkim ulaganjima (86.140.000 KM), pozajmljivanje kantonima (22.115.295 KM), ostala domaća pozajmljivanja (30.000.000 KM) i pozajmljivanja općinama (1.000.000 KM).

Uložena sredstva u banke i druge finansijske institucije odnose se na uložena sredstva u Garancijski fond (80.000.000 KM), budžetska sredstva Garancijskog fonda i prihod od premije (21.283.392 KM), uložena sredstva u Privrednu banku d.d. Sarajevo (56.711.737 KM) i uložena sredstva u Razvojnu Banku FBiH po osnovu komisionih kredita (101.254.361 KM).

Uložena sredstva u Privrednu banku d.d. Sarajevo (u daljnjem tekstu: PBS), iskazana u iznosu od 56.711.737 KM, odnose se na sredstava Protuvrijednosnog fonda – Japan, Japanskog granta i Malezijskog granta uložena u PBS. Plasman sredstava BOR banci d.d. Sarajevo izvršen je 2005. godine, a 2018. godine (nakon statusne promjene BOR banke) sredstva su prenesena na upravljanje PBS-u.

Vlada FBiH je 2005. godine donijela Odluku o davanju saglasnosti na kriterije kreditiranja iz sredstava Japanskih grantova i Malezijske donacije.¹⁰² U 2018. godini donesena je nova Odluka o kriterijima kreditiranja iz sredstava Japanskih grantova i Malezijske donacije,¹⁰³ kojom je prethodna stavljena van snage. Ovim sredstvima administrira Komisija Vlade FBiH za replasman sredstava prikupljenih iz donacija Malezije i Japana.¹⁰⁴

¹⁰² „Sl. novine FBiH“, br. 64/05, 63/06, 32/10

¹⁰³ „Sl. novine FBiH“, br. 72/18

¹⁰⁴ „Sl. novine FBiH“, br. br. 64/05, 63/06, 58/07, 96/07, 59/08, 62/08, 47/09, 58/09, 67/09, 32/10, 24/16, 35/16, 82/16, 23/18, 26/20

Prema Izvještaju PBS-a o stanju na 30. 9. 2023. godine, stanje sredstava iznosi 45.707.916 KM, od čega se na plasirana sredstva odnosi 26.915.346 KM, a na slobodna 18.812.570 KM. Prema obrazloženju Sektora za upravljanje dugom, s obzirom na to da u vrijeme zatvaranja Glavne knjige nisu bili dostupni podaci na 31. 12. 2023. godine, konfirmacija i usaglašavanje stanja sa PBS bankom izvršeno je na 30. 9. 2023. godine.

Učešće u zajedničkim ulaganjima odnosi se na učešće Vlade FBiH u osnivačkom kapitalu Razvojne banke FBiH (21.140.000 KM) i učešće Vlade FBiH u kapitalu Union banke d.d. Sarajevo u iznosu od (65.000.000 KM).

Oročena sredstva iskazana su u iznosu od 228.300.000 KM, od čega su dugoročni depoziti (200.000.000 KM), a kratkoročni (28.300.000 KM). U odnosu na prethodnu godinu oročena sredstva su manja za 57.800.000 KM. U skladu sa Zakonom o investiranju javnih sredstava FBiH¹⁰⁵ i Pravilnikom o investiranju raspoloživih novčanih sredstava,¹⁰⁶ te Politici investiranja raspoloživih novčanih sredstava FBiH za 2023. godinu koju je prethodna ministrica donijela 14. 2. 2023. godine, u 2023. godini izvršeno je oročenje slobodnih sredstava FBiH u iznosu od 42.200.000 KM (od čega 40.000.000 KM dugoročno i 2.200.000 KM kratkoročno). Politikama investiranja definisano je da se raspoloživa novčana sredstva u tekućoj godini, koja trenutno nisu angažovana za druge namjene, niti su ograničena drugim namjenama, mogu investirati isključivo u oročene depozite (fiksne i fleksibilne) kod banaka koje su članice Agencije za osiguranje depozita BiH i oročene depozite Centralne banke BiH, odnosno kod banaka izabranih na posljednjem javnom pozivu za izražavanje interesa za pružanje usluga bez naknade. Nakon što je ministrica donijela pojedinačne odluke o investiranju, s poslovnim bankama zaključeni su ugovori za nova oročenja. Dugoročni depoziti oročeni su na 18, 15 i 13 mjeseci, uz fiksnu kamatnu stopu od 0,50% i 0,60%, a kratkoročni na sedam dana uz automatsko produženje na isti rok u slučaju neotkazivanja pisanim putem, uz efektivnu kamatnu stopu od 0,08%. Po osnovu dugoročnih i kratkoročnih oročenja u 2023. godini ostvareni su prihodi u iznosu od 302.191 KM. Također, u toku godine razoročena su sredstva u iznosu od 100.000.000 KM (90.000.000 KM dugoročni depoziti i 10.000.000 KM kratkoročni depozit) kojima je istekao rok važenja ugovora, a koji su zaključeni u 2020 godini. Prenos sredstava izvršen je u toku 2023. godine na namjenski podračun Federalnog ministarstva prometa i komunikacija - Upravljanje razvojnim sredstvima namijenjenim za finansiranje kapitalnih infrastrukturnih projekata.¹⁰⁷

Potraživanja po vanjskom dugu koja su prenesena na krajnje korisnike kreditnih sredstava iskazana su u iznosu od 152.227.453 KM, a odnose se na obaveze koje su izmirene iz Budžeta FBiH, po kreditima koji su supsidijarnim ugovorima s FBiH preneseni na krajnje korisnike. Dio potraživanja u iznosu od 147.283.898 KM iskazan je na poziciji sumnjivih i spornih, a dio u iznosu od 4.943.555 KM na poziciji redovnih potraživanja. Preknjiženje dijela nenaplaćenih potraživanja starijih od šest mjeseci, u iznosu od 60.654.301 KM, na poziciju sumnjivih i spornih potraživanja izvršeno je u 2023. godini, a najveći dio prenosa na sumnjiva i sporna potraživanja odnosi se na JP „Željeznice FBiH“ u iznosu od 55.525.555 KM.

¹⁰⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 77/04, 48/08

¹⁰⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 81/08

¹⁰⁷ 20. 6. 2023. po isteku ugovora br. 1340925570005762, ASA Banka d.d. Sarajevo je izvršila prenos sredstava u iznosu 15,00 mil KM sa računa oročenja na račun (podračun) PTR-Upravljanje razvojnim sredstvima - kapitalni- infrastrukturni projekti.

21. 6. 2023. po isteku ugovora br. A2 28350, PBS Banka d.d. Sarajevo je izvršila prenos sredstava u iznosu 15,00 mil KM sa računa oročenja na račun (podračun) PTR-Upravljanje razvojnim sredstvima - kapitalni- infrastrukturni projekti.

20. 7. 2023. po isteku ugovora br. 1340925570005859, ASA Banka d.d. Sarajevo je izvršila prenos sredstava u iznosu 15,00 mil KM sa računa oročenja na račun (podračun) PTR-Upravljanje razvojnim sredstvima - kapitalni- infrastrukturni projekti.

20. 8. 2023. po isteku ugovora br. A2 05/20-KM-OD, Union banka d.d. Sarajevo je izvršila prenos sredstava u iznosu 15,00 mil KM sa računa oročenja na račun (podračun) PTR-Upravljanje razvojnim sredstvima - kapitalni- infrastrukturni projekti.

20. 9. 2023. po isteku ugovora br. A1 06/20-KM-OD, Union banka d.d. Sarajevo je izvršila prenos sredstava u iznosu 15,00 mil KM sa računa oročenja na račun (podračun) PTR-Upravljanje razvojnim sredstvima - kapitalni- infrastrukturni projekti.

20. 9. 2023. po isteku ugovora br. A1 28351, PBS Banka d.d. Sarajevo je izvršila prenos sredstava u iznosu 15,00 mil KM sa računa oročenja na račun (podračun) PTR-Upravljanje razvojnim sredstvima - kapitalni- infrastrukturni projekti.

U 2023. godinu potpisani su ugovori o reprogramu s Gradom Goraždem i JP Autoceste FBiH. Vezano za reprogram kredita JP Autoceste FBiH, Vlada FBiH je Zaključkom od 29. 12. 2023. godine zadužila Ministarstvo da odobri i izvrši reprogram svih dospjelih, a neplaćenih obaveza po vanjskim kreditima JP Autoceste FBiH zaključno sa 31. 12. 2023. godine, kojim su dospjele obaveze u iznosu od 225.885.020 KM za 16 kredita odgođene za plaćanje u zavisnosti od vrste kredita u periodu do 2026. do 2048. godine. Zaključivanjem reprograma s Gradom Goražde dospjele obaveze po osnovu glavnice u iznosu od 1.112.980 KM odgođene su za plaćanje do 2044. godine. Reprogramiranjem obaveza za navedene krajnje korisnike smanjen je iznos dospjelih neplaćenih obaveza prema krajnjim korisnicima za 226.998.000 KM.

Najznačajnija sumnjiva i sporna potraživanja odnose se na: JP „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo (69.830.602 KM), JP „Željeznice FBiH“ (55.525.555 KM), JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje (5.868.203 KM), JP „Deponija“ Mostar (3.355.450 KM), JP „Li-Čistoća“ Livno (3.323.302 KM), MKF „Prizma Sarajevo“ – u stečaju (2.314.784 KM), RMU „Breza“ d.o.o. Breza (2.465.246 KM), KJP „10 Juli“ Bosanska Krupa (1.991.895 KM), RMU „Kreka“ d.o.o. Tuzla (1.604.276 KM), JP Regionalna deponija „Lukavac“ (1.520.022 KM) i Općina Grude (969.828 KM). **Ističemo da neplaćanje obaveza ovih korisnika direktno utiče na primitke i likvidnost Budžeta FBiH, s obzirom na to da FBiH obaveze prema kreditorima mora izmiriti u ugovorenom roku i dospjelom iznosu. U ranijem periodu Ministarstvo je s krajnjim korisnicima zaključivalo reprogramme, kao i u toku 2023. godine, koji najvećim dijelom nisu imali efekta s obzirom na to da obaveze ni nakon dospijeca reprograma nisu izmirene. Ministarstvo je u toku 2023. godine slalo opomene za plaćanje, kao i opomene za aktiviranje mjenica. Najveći dio potraživanja nastao je po kreditima iz ranijeg perioda, prije donošenja Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH, kada u cilju njihove naplate nisu osigurani instrumenti naplate kredita od krajnjih korisnika.**

Potraživanja od kantona za dospjele anuitete po odobrenim dugoročnim kreditima iskazana su u iznosu od 772.440 KM, od čega se po III Stand-by aranžmanu zaključenim s Međunarodnim monetarnim fondom (u daljem tekstu MMF), na potraživanja za kamate od Bosansko-podrinjskog kantona odnosi 772.439 KM. Ove obaveze odnose se na dospjele kamate za date pozajmice po Ugovoru o prenosu kreditnih sredstava po III Stand-by aranžmanu MMF-a, sklopljenim između FBiH, koju zastupa Ministarstvo kao zajmodavac, i svih kantona u FBiH. **Napominjemo da po ovim kreditima nisu iskazana dospjela potraživanja po osnovu glavnice u iznosu od 9.472.439 KM, niti se može potvrditi da su poduzete sve zakonom propisane radnje za njihovu naplatu.**

Članom 46. Zakona o budžetima u FBiH definisano je da su budžetski korisnici odgovorni za potpunu i blagovremenu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u budžet i za izvršavanje svih rashoda i izdataka u skladu sa namjenama, a odgovorni su i za zakonito, namjensko, efikasno i ekonomično raspolaganje budžetskim sredstvima. Ministarstvo je u 2023. godini poduzelo određene aktivnosti na naplati potraživanja (pojednim korisnicima su poslale opomene). Međutim, za potraživanja iz ranijih godina, kao i ona za koja su prethodnom periodu zaključeni reprogrami, nisu poduzete sve zakonom propisane radnje za naplatu u iznosu od najmanje 143.964.529 KM. Ovo se odnosi na sljedeće krajnje korisnike: JP „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo (69.830.602 KM), JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje (5.868.203 KM), RMU „Breza“ d.o.o. Breza (2.465.246 KM), JP „Li-Čistoća“ Livno (3.323.302 KM), JP „Deponija“ Mostar (3.355.450 KM), KJP „10. juli“ Bosanska Krupa (1.991.895 KM) i RMU „Kreka“ d.o.o. Tuzla (1.604.276 KM). Iako su sa korisnicima JP „Li-Čistoća“ Livno, KJP „10. juli“ Bosanska Krupa i RMU „Kreka“ Tuzla u ranijem periodu zaključeni reprogrami, obaveze se ne izmiruju, ali daljnjih aktivnosti na naplati potraživanja nije bilo. Za potraživanja od JP „Vodovod“ d.o.o. Posušje i RMU „Breza“ d.o.o. Breza nisu poduzete mjere na naplati, niti je za potraživanja od JP „Deponija“ Mostar aktivirana garancija. Napominjemo da su u 2023. godini dospjela na naplatu potraživanja od JP „Željeznice FBiH“ d.o.o Sarajevo u iznosu od 55.525.555 KM, iako je u prethodnom periodu odgođeno plaćanje dospjelih kreditnih obaveza, a reprogramiranjem nisu poduzete konkretne aktivnosti kako bi se izmirile dospjele obaveze koje su plaćene iz Budžeta FBiH.

Navedeno nije u skladu s članom 46. Zakona o budžetima u FBiH, kojim je propisano da su budžetski korisnici dužni provesti sve zakonom propisane radnje radi naplate potraživanja.

Preporuka:

- **poduzeti sve zakonom propisane radnje za naplatu potraživanja po kreditima koji su supsidijarnim sporazumima s FBiH preneseni na krajnje korisnike, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.**

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 252.926.439 KM, a odnose se na kratkoročno razgraničene prihode nastale po osnovu prenosa kreditnih sredstava na krajnje korisnike u iznosu od 152.227.453 KM, obaveze po osnovu zaduživanja putem emisije trezorskih zapisa u iznosu od 100.000 KM, razgraničene ostale prihode 698.278 KM i razgraničene rashode 709 KM.

U toku revidirane godine izvršene su četiri emisije trezorskih zapisa ukupne nominalne vrijednosti od 140.000.000 KM. Po tom osnovu prikupljeno je 140.000.000 KM (137.983.564 glavnice i 2.016.436 KM kamate), a izmirene su dospjele obaveze u iznosu od 90.000.000 KM po emisijama iz 2022.¹⁰⁸ i 2023.¹⁰⁹ godine.

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 5.991.243.317 KM, a u odnosu na prethodnu godinu (6.044.250.430 KM) manje su za 53.007.113 KM. Struktura ovih obaveza odnosi se na vanjski dug FBiH – dug koji je ugovorila BiH (5.117.371.292 KM), vanjski dug FBiH – dug koji je direktno ugovorila FBiH (49.294.452 KM) i obaveze od domaćeg zaduživanja (824.577.573 KM). U Glavnoj knjizi Ministarstva po osnovu dugoročnog zaduživanja iskazani su izdaci za otplate dugova, izdaci za kamate i kratkoročne obaveze po osnovu zaduživanja.

Obaveze po vanjskom dugu

Vanjski dug FBiH¹¹⁰ na 31. 12. 2023. godine iznosio je 5.166.665.834 KM. U ukupnim dugoročnim obavezama po vanjskom dugu, vanjski dug krajnjih korisnika kredita iskazan je na vanbilansnoj evidenciji Glavne knjige Trezora (3.575.411.985 KM), sredstva odobrena kantonima iskazana su na poziciji dugoročnih plasmana (22.115.295 KM). Preostali iznos 1.569.138.554 KM, odnosi se na obaveze koje direktno otplaćuje FBiH i terete Budžet FBiH.

U nastavku dajemo tabelarni pregled vanjskog duga:

Opis	Stanje duga na 31. 12. 2023. godine	Stanje duga na 31. 12. 2022. godine
Vanjski dug koji je ugovorila BiH	5.117.371.292	5.352.962.392
Stari dug (kreditna zaduženja po ugovorima do 6. 4. 1992. godine)	352.502.434	397.739.956
Zajmovi za infrastrukturu implementirani u FBiH	2.991.272.741	2.839.908.499
Zajmovi za javnu budžetsku potrošnju	1.484.299.405	1.796.234.688
Zajmovi za privredne djelatnosti	289.296.712	319.079.249
Vanjski dug koji je direktno ugovorila FBiH	49.294.452	57.527.869
Zajmovi za infrastrukturu u oblasti vodosnabdijevanja i prometa u FBiH	49.294.452	57.527.869
Ukupno	5.166.665.834	5.410.490.261

¹⁰⁸ FBiH je 15. 6. 2022. godine, u skladu sa Odlukom o zaduženju FBiH putem emisije trezorskih zapisa (9M) radi prikupljanja sredstava za finansiranje izdataka utvrđenih Budžetom FBiH, emitovala devetomjesečne trezorske zapise nominalne vrijednosti 50.000.000 KM.

¹⁰⁹ FBiH je 25. 4. 2023. godine, u skladu sa Odlukom o zaduženju FBiH putem emisije trezorskih zapisa (6M), radi prikupljanja sredstava za finansiranje izdataka utvrđenih Budžetom FBiH, emitovala šestomjesečne trezorske zapise nominalne vrijednosti 40.000.000 KM.

¹¹⁰ Vanjski dug u Federaciji obuhvata vanjski dug Vlade FBiH, kantona, gradova, općina i drugih krajnjih dužnika i obuhvata dio duga bivše Jugoslavije, odnosno restrukturirani dug u okviru Pariškog i Londonskog kluba, te konsolidovani dug IBRD-a (stari dug) i dug nastao zaduživanjem nakon 14. 12. 1995. godine (novi dug). Novi vanjski dug obuhvata dug koji je FBiH direktno ugovorila s vanjskim kreditorima (direktni dug) i dug po kreditima koje je BiH ugovorila u ime FBiH (relevantni dug) i supsidijarno prenijela na FBiH. Po ovim kreditima dužnik je FBiH, odnosno kanton, grad, općina, javno preduzeće ili drugi dužnik – krajnji korisnik kredita, ukoliko su, potpisivanjem podgovora sa FBiH, preuzeli obavezu vraćanja kredita.

U toku 2023. godine zaključen je jedan novi ugovor o kreditnom zaduženju za Projekat modernizacije vodnih i sanitarnih usluga po Sporazumu o zajmu između BiH i Međunarodne banke za obnovu i razvoj po kojem je zaključen supsidijarni sporazum između BiH i FBiH u iznosu od 51.500.000 EUR.

U toku godine evidentirano je 446.131.186 KM po osnovu sukcesivnog povlačenja sredstava po zaključenim ugovorima. Pored toga, pozicije dugoročnih obaveza po osnovu vanjskog duga FBiH korigovane su za pozitivne i negativne kursne razlike prema kursu Centralne banke BiH na 31. 12. 2023. godine. Da su povučena sredstva iskazana po kursu koji je važio na svaki datum povlačenja, iznos povučenih sredstava bio bi 446.574.349 KM.

Po osnovu otplate glavnice u toku godine izvršeno je smanjenje vanjskog duga u iznosu od 678.244.941 KM, od čega se na obaveze po relevantnom dugu odnosi (670.214.524 KM), dok je po direktnom dugu otplaćeno (8.030.417 KM). Plaćene su kamate po otplatama duga u iznosu od 154.214.620 KM (od čega se na relevantni dug odnosi 152.467.974 KM, a na direktni 1.746.646 KM).

Napominjemo da kursne razlike nisu iskazane u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor i Uputstvom o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Trezora.

Preporuka:

- ***kursne razlike u Glavnoj knjizi Trezora, sadržane u otplatama anuiteta po vanjskom dugu, knjižiti u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor i Uputstvom o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Trezora.***

Prema prezentiranoj dokumentaciji Ministarstva, nepovučena kreditna sredstva iskazana su u iznosu od 466.716.621 KM i na njih su u 2023. godini plaćeni ugovoreni troškovi u iznosu od 2.419.945 KM. Na nepovučena sredstva se godinama plaćaju ugovoreni troškovi, a ukupno plaćeni troškovi do 31. 12. 2023. godine iznosili su 19.343.209 KM. Sve obaveze po troškovima na nepovučena sredstva snose krajnji korisnici kredita, osim obaveza po kreditima Svjetske banke – IBRD, koji se plaćaju iz Budžeta FBiH.

S podračuna za servisiranje vanjskog duga FBiH, po osnovu kredita Međunarodne asocijacije za razvoj – IDA (projekat vodosnabdijevanja i kanalizacije za Mostar), plaćene su dospjele kreditne obaveze u iznosu od 15.564.647 KM (glavnica u iznosu od 11.026.561 KM, a kamate u iznosu od 4.574.597 KM).

Supsidijarni kreditni ugovor potpisan je 16. 11. 2000. godine između BiH, FBiH i JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar, kojim je ugovoreno zaduženje u iznosu od 9.082.067 SDR, odnosno preračunato u KM na 31. 12. 2022. godine 22.255.415 KM, s grace periodom od 10 godina i otplatom u periodu od 1. 4. 2010. godine do 1. 4. 2035. godine. Umjesto krajnjeg korisnika, u 2023. godini plaćeno je 2.305.029 KM (glavnica u iznosu od 2.252.329 KM i kamate u iznosu od 52.700 KM), a preostale obaveze po glavnici kredita na 31. 12. 2023. godine iznosile su 10.813.538 KM. **U ranijem periodu konstatovali smo da se otplate ovog kredita tretiraju kao direktni dug FBiH i plaćaju se iz Budžeta FBiH. Za iznos plaćenih obaveza nisu evidentirana potraživanja krajnjeg korisnika u Glavnoj knjizi Trezora u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor i Uputstvom o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Trezora. JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar nije plaćao ove obaveze, što je direktno uticalo na izdatke Budžeta FBiH, budući da FBiH obaveze prema kreditorima mora izmiriti u ugovorenom i dospjelom roku.**

U vezi navedenog duga Ministarstvo je u prethodnom periodu izjavilo da nije u posjedu originalnog supsidijarnog sporazuma niti ovjerene kopije, zbog čega nije ni evidentirano potraživanje od JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar. Na osnovu date preporuke u prethodnom Izvještaju Ureda za reviziju, Ministarstvo je 18. 11. 2021. godine, pozivajući se na nalaze iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Federalnog ministarstva finansija za 2020. godinu, uputilo akt JP „Vodovod“ Mostar.

Također, Ministarstvo je ponovno 6. 11. 2023. godine pozivajući se na akt iz 2021. godine uputilo akt JP „Vodovod“ Mostar i nalaze iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Federalnog ministarstva finansija za 2022. godinu. U aktu je Ministarstvo uputilo zahtjev za izjašnjenje na okolnosti postojanja supsidijarnog Sporazuma kojim su preuzete obaveze po kreditu Svjetske banke-IDA 34000 (Voda za Mostar) od JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar, u smislu da li postoji primjerak Sporazuma potpisanog od strane ovlaštene osobe ili više njih, te ukoliko postoji da isti dostavi Ministarstvu u originalu ili ovjerenj fotografiji. JP „Vodovod“ Mostar nije se očitovao po ovom pitanju, a Ministarstvo nije poduzimalo dalje aktivnosti na osiguranju dokumentacije, niti se obratilo kreditoru.

Nisu poduzete adekvatne aktivnosti kako bi se obaveze po ovom kreditu tretirale u skladu sa zaključenim supsidijarnim kreditnim ugovorom i kako bi se evidentiralo potraživanje od krajnjeg korisnika za iznos plaćenih obaveza. Posebno ističemo činjenicu da se JP „Vodovod“ Mostar nije nikako očitovao po ovom pitanju.

Također, po kreditu Vlade Kraljevine Španije (za vodosnabdijevanje općina Široki Brijeg, Ljubuški i Fojnica), s podračuna za servisiranje vanjskog duga FBiH plaćene su dospjele kreditne obaveze na ime glavnice (2.619.237 KM) i kamate (925.782 KM). U ranijem periodu, Sporazumom o kreditu regulisan je kreditni odnos između Kraljevine Španije i Ministarstva finansija i trezora BiH, kao i odnos između španskih izvođača i navedenih općina, kao krajnjih korisnika kredita. Obaveze po kreditu još uvijek nisu prenesene s BiH na FBiH, odnosno s FBiH na krajnjeg korisnika, a predmet je 2014. godine ustupljen Federalnom pravobranilaštvu. Nije nam prezentirana dokumentacija kojom bi potvrdili da je bilo aktivnosti od Federalnog pravobranilaštva. **Za isplaćena sredstva po kreditu evidentirana su potraživanja koja su sa 31. 12. 2023. godine iznosila 3.490.938 KM.**

Preporuka:

- **poduzeti aktivnosti kako bi se obezbijedila vjerodostojna dokumentacija po kreditu JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar i evidentirala potraživanja od krajnjeg korisnika u skladu s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor i Uputstvom o planiranju i računovodstvenom evidentiranju vanjskog duga FBiH u Glavnoj knjizi Trezora.**

U okviru obaveza po vanjskom dugu iskazane su obaveze JP „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: JP „Željeznice FBiH“) koje su nastale zaključivanjem sedam podugovora po osnovu prenosa obaveza po ino kreditima s FBiH koju zastupa Ministarstvo. Uzimajući u obzir da se dospjele obaveze nisu izmirlivale, niti su poduzimane aktivnosti na njihovom izmirenju, Ministarstvo je 26. 8. 2021. godine s JP „Željeznice FBiH“ zaključilo anekse na podsporazume, kojima su definisani novi reprogramirani planovi otplate kojima je odgođeno plaćanje kreditnih obaveza do 2023. godine. Međutim, ove obaveze nisu izmirene ni u toku 2023. godine. Ministarstvo je u martu 2024. godine dostavilo Izvod otvorenih stavki (u daljem tekstu: IOS) JP-u „Željeznice FBiH“ radi usklađivanja stanja po osnovu vanjskog duga na 31. 12. 2023. godine.

Prema evidencijama Ministarstva, obaveze JP „Željeznice FBiH“, po osnovu vanjskih kredita na 31. 12. 2023. godine, iznose:

Naziv kredita	Ugovoreni dug	Reprogramirane ukupne dospjele obaveze (KM)	Dospjele obaveze na 31. 12. 2023. (KM)
Vlada Španjolske –TALGO	67.337.088 EUR	131.699.897	15.082.821
EBRD 944 – Željeznice I	12.542.358 EUR	24.530.720	2.941.467
EBRD 35418 – Željeznice II	37.465.653 EUR	73.276.448	8.089.818
EIB 21127 – Željeznice I	24.000.000 EUR	46.939.920	5.603.044
EIB 23376 – Željeznice II	51.600.000 EUR	100.020.828	11.071.931
Opec Fond 1189P – Rekonstrukcija željeznica	11.897.064 USD	21.057.589	2.590.680
Vlada Portugala – Projekt modernizacije	31.992.000 EUR	62.570.913	10.145.795
Ukupno	224.937.099 EUR 11.897.064 USD	460.096.315	55.525.555

Iako je Ministarstvo s JP „Željeznice FBiH“ u prethodnim periodima zaključilo anekse na podsporazume, kojima su bili definisani novi reprogramirani planovi otplate, te je dva puta odgođeno plaćanje dospjelih kreditnih obaveza, nisu poduzete konkretne aktivnosti kako bi se izmirile dospjele obaveze koje su plaćene iz Budžeta FBiH. U 2023. godini dospjela su na naplatu potraživanja od JP „Željeznice FBiH“ u iznosu od 55.525.555 KM. Ministarstvo je u toku godine dostavljalo fakture za plaćanje obaveza po reprogramiranim kreditima, ali nije prezentirano da je JP „Željeznice FBiH“ u 2023. godini izvršilo uplatu dospjelih obaveza.

Obaveze po unutrašnjem dugu

Dugoročne obaveze po unutrašnjem dugu¹¹¹ iskazane su u iznosu od 824.577.573 KM i u odnosu na prethodnu godinu (633.760.168 KM) više su za 190.817.405 KM. Ove obaveze iskazane su u Glavnoj knjizi Trezora na poziciji obaveze od dugoročnih obveznica (823.056.617 KM) i ostale dugoročne obaveze (1.520.956 KM¹¹²). Obaveze po osnovu dugoročnih obveznica odnose se na obaveze po osnovu emitovanih obveznica u vlasništvu FBiH (820.000.000 KM) i obaveze po osnovu ratnih potraživanja (3.056.617 KM).

U 2023. godini FBiH se zadužila na osnovu **devet emisija obveznica** u ukupnom iznosu od 250.000.000 KM, za što je prikupljen iznos od 249.766.952 KM. Obveznice u 2023. godini izdane su sa dospeljećem od dvije do 10 godina. U 2023. godini isplaćeno je 20.000.000 KM po dospeljću obveznica koje su izdane u 2018. godini,¹¹³ tako da je ukupno zaduženje na osnovu izdatih obveznica na 31. 12. 2023. godine iznosilo 820.000.000 KM. Kamate po dospjelim obveznicama plaćene su u iznosu od 9.036.500 KM.

Na poziciji ostalih dugoročnih obaveza iskazan je iznos od 1.520.956 KM, a isti se odnosi na verificirani dug koji predstavlja obaveze za čije će se izmirenje u narednom periodu izvršiti emisija obveznica ili gotovinske isplate. Navedene obaveze odnose se na staru deviznu štednju (1.491.031 KM) i ratna potraživanja (29.925 KM).

Obaveze po emitovanim obveznicama na osnovu stare devizne štednje u cijelosti su izmirene u 2023. godini na osnovu XV emisije u iznosu 5.164.523 KM (glavnica od 5.100.763 KM i kamata od 63.760 KM). U periodu od 2009. do 2023. godine za izmirenje duga po osnovu stare devizne štednje izvršeno je ukupno 15 emisija obveznica ukupne vrijednosti od 980.855.173 KM (918.987.063 KM glavnice i 61.868.110 KM kamata).

Zakonom o izmirenju obaveza na osnovu računa stare devizne štednje u FBiH¹¹⁴ (u daljem tekstu: Zakon o izmirenju obaveza) definisano je da se proces verifikacije potraživanja i gotovinska isplata vrši u skladu sa Zakonom o izmirenju obaveza i **Uredbom o postupku verifikacije potraživanja i gotovinskih isplata po osnovu računa stare devizne štednje**.¹¹⁵ Proces verifikacije u prvom stepenu u FBiH vodi Finansijsko-informatička agencija, a u drugom stepenu Komisija za verifikaciju računa stare devizne štednje. Izmjenama navedenog Zakona rok za verifikaciju stare devizne štednje kontinuirano se produžava, a posljednjim izmjenama i dopunama Zakona produžen je do 31. 12. 2022. godine. Tokom obavljanja revizije prezentiran je Nacrt zakona o izmjeni Zakona o izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje u FBiH, kojim je predložen rok za verifikaciju stare devizne štednje do 31. 12. 2026. godine.

¹¹¹ Unutrašnji dug u FBiH obuhvata unutrašnji dug Vlade FBiH nastao u skladu s zakonom (obaveze prema zaposlenicima i dobavljačima Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH, obaveze po osnovu stare devizne štednje i ratnih potraživanja koje podliježu verifikaciji) i dug nastao emisijom tržišnih vrijednosnih papira.

¹¹² Ostale dugoročne obaveze, koje se odnose na one po osnovu verificiranih obaveza za staru deviznu štednju i presuda za ratna potraživanja, evidentirane su u okviru ostalih dugoročnih obaveza.

¹¹³ Federacija BiH je 4.12. 2018. godine, u skladu sa Odlukom o zaduženju FBiH putem emisije obveznica radi prikupljanja sredstava za finansiranje izdataka utvrđenih Budžetom FBiH, emitovala petogodišnje obveznice nominalne vrijednosti 20.000.000 KM.

¹¹⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 62/09, 42/11, 91/13, 101/16, 57/20

¹¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 33/06, 66/06, 5/07, 65/07, 7/09, 4/10, 46/11, 32/12, 18/14, 41/15, 28/16, 42/17, 44/18, 67/20

Vlada FBiH je, na prijedlog Ministarstva, formirala Komisiju za verifikaciju računa stare devizne štednje,¹¹⁶ sa zadatkom da, kao drugostepeni organ, u skladu s odredbama državnog Zakona o izmirenju obaveza po osnovu stare devizne štednje¹¹⁷ i Uredbe o postupku verifikacije potraživanja i gotovinskih isplata po osnovu računa stare devizne štednje u FBiH, rješava po žalbama koje su uložili vlasnici stare devizne štednje, nasljednici sredstava stare devizne štednje, kao i osobe koje su vlasništvo nad starom deviznom štednjom stekle valjanim ugovorom o darivanju. Prema izvještaju Komisije za verifikaciju stare devizne štednje za period januar-decembar 2023. godine iz januara 2024. godine, u periodu od 2007. godine do kraja 2023. godine riješeno je 23.456 predmeta (žalbi). U revidiranoj godini riješeno je 177 žalbi, od čega je 115 odobreno, a po njima je odobren iznos od 1.643.305 KM, dok je 42 zahtjeva za verifikaciju odbijeno.

Dugoročne obaveze po osnovu ratnih potraživanja iskazane su u ukupnom iznosu od 3.086.542 KM i u odnosu na prethodnu godinu (39.851.986 KM) manje su za 36.765.444 KM. Strukturu ovih obaveza čine: obaveze po osnovu dugoročnih obveznica (3.056.617 KM) i ostale dugoročne obaveze, koje predstavljaju registrovani dug (29.925 KM).

Za izmirenje obaveza po osnovu ratnih potraživanja u prethodnom periodu izvršene su četiri emisije obveznica ukupne nominalne vrijednosti od 195.417.760 KM. Obračunate su i iskazane kamate u iznosu od 57.956.663 KM, te je ukupan dug po emitovanim obveznicama iznosio 253.374.423 KM. S 31. 12. 2023. godine na naplatu je dospjelo ukupno 192.523.936 KM glavnice i 57.793.870 KM kamata, te ostatak duga iznosi 3.056.617 KM, od čega se na glavnice odnosi 2.893.824 KM i na kamate 162.793 KM (dug prema trećim osobama). U 2024. godini na naplatu dopijeva otplata glavnice u iznosu od 659.860 KM i kamata u iznosu od 72.346 KM.

Izmjenama i dopunama Uredbe o načinu utvrđivanja i realizovanju unutrašnjih obaveza FBiH, 2009. godine utvrđeno je da Ministarstvo vrši verifikiranje ratnih potraživanja i nastavi s postupkom realizacije potraživanja u skladu sa propisima koji regulišu izdavanje obveznica, te da rješava predmete koji nisu okončani. Vlada FBiH je, u cilju utvrđivanja realnih obaveza FBiH po osnovu ratnih potraživanja i potpune implementacije Akcionog plana za izmirenje pravosnažnih sudskih presuda po osnovu ratnih potraživanja, Zaključkom od 3. 9. 2013. godine zadužila Federalno pravobranilaštvo, kao ovlaštenog zastupnika FBiH, da uspostavi registar sudskih presuda.

S obzirom na to da Federalno pravobranilaštvo nije uspostavilo registar sudskih presuda, Ministarstvo i dalje vrši evidentiranje verifikovanog duga po osnovu raspoloživih podataka o izvršnim sudskim rješenjima u Glavnoj knjizi Trezora. **Dakle, Ministarstvo ne raspolaže konačnim podacima o svim sudskim izvršnim rješenjima i pravosnažnim presudama po osnovu ratnih potraživanja.**

Na vanbilansnoj evidenciji iskazano je 13.265.701.927 KM. Najveći iznos od 7.964.739.130 KM odnosi se na vanbilansno evidentiranje primljenih mjenica za osiguranje kredita, zajmova i grantova. Također, u okviru vanbilansne evidencije evidentirana su dugoročna potraživanja FBiH od krajnjih korisnika kredita u iznosu od 3.575.411.985 KM, kojima je FBiH, po osnovu supsidijarnih sporazuma, ustupila na upotrebu kreditna sredstva, a iznos od 1.200.860.062 KM odnosi se na izdate garancije za obezbjeđenje kredita i zajmova.

11. OSTALI NALAZI

11.1 Migracija softverske aplikacije ISFU (Oracle E-Business Suite) na novu verziju

Za podršku procesu trezorskog poslovanja od 2001. godine Ministarstvo koristi informacioni sistem za upravljanje finansijama (ISFU) Oracle E-Business Suite, a implementirani su moduli: glavna knjiga (GL), upravljanje nabavkama (PO), obaveze prema dobavljačima (AP) i upravljanje sredstvima (CE). Nabavljen je i modul upravljanje stalnim sredstvima (FA) koji nije implementiran.

¹¹⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 82/16, 23/17, 3/19

¹¹⁷ „Sl. glasnik BiH“, br. 28/06, 76/06, 72/07, 97/11, 100/13

U prethodnom periodu proveden je postupak javne nabavke za nadogradnju ISFU sistema i zaključen je ugovor u iznosu od 818.999 KM (s PDV-om), s rokom završetka tri godine i realizacijom ugovorenih aktivnosti u fazama. U prethodnom revizorskom izvještaju konstatovano je da iako je plan završetka bio januar 2022. godine, zbog nemogućnosti implementacije novog modula paralelno sa zatvaranjem poslovne godine i pripremom finansijskih izvještaja, aktivnosti su nastavljene tokom marta 2022. godine i 30. 3. 2022. godine završena je III faza projekta, te je navedeno da će se eventualni nedostaci koji se uoče ispraviti kroz garancijski period.

Ugovorom nije precizirano da li se trebaju raditi testovi prihvatanja (Acceptance tests) za svaku pojedinačnu fazu projekta. Pravila struke nalažu da se prije puštanja sistema u produkciju urade testovi prihvatanja u konkretnom slučaju za svaku fazu projekta. Testovi prihvatanja osiguravaju kvalitet i potvrdu ugovorenih funkcionalnosti. Testove je trebao kreirati tim za nadgledanje realizacije projekta ispred Ministarstva, te iste ponavljati sve dok testirana funkcionalnost ne zadovolji postavljene kriterije. Uspješno izvršeni testovi su formalni uslov za puštanje sistema u produkciju.

Ugovorom za javnu nabavku roba – Nadogradnja postojeće aplikacije i baze trezorskog sistema definisano je da je isporučilac dužan osigurati garancijski rok na ispravnost izvedenih faza nadogradnje postojeće aplikacije i baze trezorskog sistema (ISFU) u trajanju od 12 mjeseci od datuma primopredaje po svakoj pojedinoj fazi projekta za tu fazu. **Također, definisano je da je u toku garantnog roka isporučilac dužan otkloniti sve nedostatke koje korisnici otkriju pri unosu, obradi podataka i/ili izvještavanju, kao i sve nedostatke same aplikacije i baze podataka, koji mogu uticati na stabilnost i brzinu rada trezorskog sistema. Pored toga, propisano je da je isporučilac dužan izvršiti nadogradnju postojeće aplikacije i baze trezorskog sistema (ISFU) na način koji će ispuniti sve zahtjeve naručioca.**

Ministarstvo je sa istim dobavljačem 7. 12. 2022. godine zaključilo Ugovor o javnoj nabavci usluga – funkcionalna podrška za aplikaciju za trezorsko poslovanje (ISFU) u iznosu od 29.250 KM koji je važio do 7. 12. 2023. za 200 radnih sati. Međutim, budući da su utrošeni svi planirani radni sati, Ministarstvo je nakon provedenog postupka nabavke novi ugovor zaključilo 28. 8. 2023. u iznosu od 35.100 KM sa istim dobavljačem, kojim je planirano 250 radnih sati i rokom trajanja do 28. 8. 2024. godine.

U toku godine, zbog uočenih nedostataka na aplikaciji, budžetski korisnici su dostavljali zahtjeve za njihovo otklanjanje. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da su u radnim nalogima navedeni i poslovi koji su rađeni na otklanjanju nedostataka u okviru modula potraživanja (AR), modula stalna sredstva (FA) i modulu za pomoćnu knjigu za plaćanja (CE), **a ponuđač je uz radne naloge ispostavljaao fakture u okviru funkcionalne podrške za aplikaciju trezorsko poslovanje (ISFU), iako su uočeni nedostaci trebali biti otklonjeni u okviru garancijskog perioda.**

Imajući u vidu navedeno, prilikom nadogradnje postojeće aplikacije i baze trezorskog sistema nisu uspostavljene adekvatne interne kontrole i nadzor kako bi se projekat realizovao u skladu sa Ugovorom, što je dovelo u pitanje stabilnost rada trezorskog sistema.

Ured je u prethodnim izvještajima dao preporuku da se usvoje politike kojima bi se osigurala redovna nadogradnja ISFU sistema s ciljem praćenja tehnološkog napretka, neprekidnosti rada, kao i korištenja pogodnosti Oracle podrške. Ministarstvo je u martu 2024. godine donijelo Strategiju razvoja informacionog sistema (u daljem tekstu: Strategija) kojom je definisano da Informacioni sistem finansijskog upravljanja (ISFU) je trezorska aplikacija razvijena na Oracle platformi (Oracle baza i Oracle eBusiness Suite). Verzija aplikacije u upotrebi je Oracle eBS 12.2.8 i Oracle DB 12.1.0.2.0 pokretanih na Linux operativnom sistemu. Oracle eBusiness Suite (eBS) poslovna aplikacija obuhvata sljedeće module: Glavnu knjigu, obaveze prema dobavljačima, nabavku, potraživanje od kupaca, upravljanje gotovinom i stalna sredstva. Također, Strategijom je definisano da za postizanje produktivnije i efikasnije zaštite podataka informacionih sistema primjenjuje se izrada sigurnosnih kopija ili backup proces. Sigurnosne kopije su korisne prvenstveno za dvije svrhe. Prva je da se može vratiti stanje nakon katastrofe (tzv. disaster recovery), a druga je da se može vratiti mali broj podataka nakon što su slučajno izbrisani ili oštećeni. U podatke visokog prioriteta spadaju Oracle bazirane aplikacije (ISFU sistem, Centralizirani obračun plata) i Windows bazirane aplikacije (BPMIS, razne aplikacije za evidenciju i registri).

Strategijom je definisano da organizacione jedinice Ministarstva, u čijoj je nadležnosti aplikacija, odnosno sam poslovni proces, trebaju pratiti njihove eventualne nove verzije, izvršiti procjenu isplativosti ulaganja u funkcionalnosti koje donose nove verzije (ukoliko su one opravdane, iniciraju nadogradnju postojećeg informacionog sistema u funkcionalnom smislu).

11.2 Zamjena interno razvijenih desktop aplikacija za podršku procesima pomoćnih evidencija

Za podršku procesima pomoćnih evidencija Ministarstvo koristi više „malih“ desktop aplikacija koje su razvijene interno u Ministarstvu korištenjem funkcionalnosti MS ACCESS baze: podržani su procesi evidencije duga dobavljačima Federalnog ministarstva odbrane i Vojske FBiH, proces obrade neuplaćenih doprinosa, ostale pravosnažne sudske presude i izvršna sudska rješenja, vansudske nagodbe, isplata razlika neisplaćenih plaća budžetskih korisnika, povrati više uplaćenih sredstava, odluke Vrhovnog suda FBiH, a u međuvremenu je iskazana potreba za izradom softverskih rješenja za podršku drugim procesima u Ministarstvu.

Kako Ministarstvo nije osiguralo održavanje ovih procesa, kao i zbog tehnoloških ograničenja primijenjenih softverskih rješenja u osiguranju adekvatnih kontrola za finansijske transakcije koje se obrađuju, pokrenute su aktivnosti za zamjenu softvera. Nakon provedenog postupka javne nabavke, zaključen je Ugovor 23. 5. 2019. godine na iznos od 407.511 KM (s PDV-om), s rokom završetka šest mjeseci, a plaćanje je ugovoreno po završetku posla. Do 2023. godine nije bilo plaćanja za izvršene usluge, jer je ono ugovoreno po završetku posla. Budući da softver nije završen u ugovorenom roku, implementator je tražio produženje roka, a zadnji produženi rok bio je 31. 12. 2020. godine. Zbog kašnjenja u realizaciji ugovora izvođač je platio ugovorenu kaznu u iznosu od 40.751 KM.

Prema pismenom obrazloženju odgovorne osobe, u toku 2023. godini održavani su sastanci sa dobavljačem, dok pismenog dodatnog produženja roka nije bilo. Zadnji sastanak je održan u martu 2024. godine.

Na osnovu prezentiranih podataka o aktivnostima, od ukupno 26 podmodula, do okončanja revizije od strane službenika za pojedinačne module prihvaćeni svi, osim modula u Sektoru za dug – Krediti, te je u toku finalizacija i tog jedinog preostalog modula. Također, navedeno je i s obzirom na to da nije još uvijek došlo do zvaničnog preuzimanja aplikacije ista se koristi kao testna, te nije bilo plaćanja prema dobavljaču.

U Ministarstvu ni nakon tri godine od ugovorenog roka nije implementiran softver za evidenciju, a prihvaćeni su svi moduli iz aplikacije osim modula Krediti, koji je namijenjen za potrebe Sektora za upravljanje dugom.

Preporuka:

- ***okončati preostale aktivnosti na implementaciji projekta informatizacije evidencija i zamijeniti desktop aplikacije.***

11.3 Projekti finansirani kreditnim i grant sredstvima

Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija¹¹⁸ (u daljnjem tekstu: PJI) propisan je način i kriteriji za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH koji se donosi svake godine. Kroz Program javnih investicija FBiH prati se kretanje višegodišnjih kapitalnih ulaganja koja se finansiraju dijelom ili u potpunosti iz Budžeta FBiH i planiraju se u DOB-u, odnosno godišnjem Budžetu FBiH.

¹¹⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 106/14, 27/19, 104/22 i 17/24

Vlada FBiH je 24. 8. 2023. godine imenovala Komisiju za Program javnih investicija FBiH na period od četiri godine.¹¹⁹ Rješenjem su utvrđeni zadaci komisije: analiza i ocjenjivanje projekata u skladu s kriterijima i principima za ocjenjivanje projekata kandidiranih za PJI iz Obrasca za ocjenu prijedloga projekta; razmatranje izvještaja Ministarstva o utrošku sredstava kojima se finansiraju projekti uključeni u PJI FBiH čija je realizacija u toku; razmatranje izvještaja o napretku projekata uključenih u PJI FBiH čija je realizacija u toku; predlaganje mjera za unapređenje planiranja javnih investicija i mjera za povećanje efikasnosti realizacije investicija i obavljanje drugih poslova od značaja za pripremu PJI FBiH i koordinaciju sredstava za razvoj u FBiH. Komisija izvještava Vladu FBiH o svom radu polugodišnje.

Izvještavanje o planu i utrošku sredstava kojima se finansiraju projekti vrši se kvartalno, putem IP obrasca.

Članom 5. Budžeta FBiH za 2023. godinu¹²⁰ definisano je da su kapitalni projekti finansirani iz vanjskih kreditnih sredstava dio Budžeta FBiH. Pregled kapitalnih projekata za period 2023.-2025. nije planiran Budžetom, nego je objavljen kao prilog uz Budžet FBiH za 2023. godinu. Ministarstvo je 21. 10. 2022. godine dostavilo PJI za period 2023-2025. godine, koji je Vlada FBiH usvojila Zaključkom od 27. 10. 2022. godine. PJI FBiH 2023 - 2025. godina sadrži 135 projekata sa ukupnom vrijednosti u iznosu 17.398,23 mil. KM. Od ovog iznosa 8.604,88 mil. KM (49,5%) se odnosi na 71 kandidovani projekat; 6.691,88 mil. KM (38,5%) na 57 projekata u implementaciji i 2.101,47 mil. KM (12%) na sedam odobrenih projekata. Od ukupnog broja kandidovanih projekata, najveći broj je podnjet od JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo (16), zatim JP Autoceste FBiH (11), Federalno ministarstvo okoliša i turizma (10), JP Međunarodni aerodrom Sarajevo (6), Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (6 + 1 posredstvom Ureda za koordinaciju projekata u poljoprivredi), JP Željeznice FBiH, dok ostali podnosioci imaju manje od tri projekta.

Za razvojno-investicijske projekte, koji se realizuju putem posebnih projektnih računa i posebnih transakcijskih namjenskih računa, otvorenih van Jedinog računa Trezora (u daljem tekstu: JRT), Zaključkom Vlade FBiH iz 2021. godine definisano je da se postojeći razvojno-investicijski projekti nastave implementirati po do sada utvrđenim procedurama i u skladu s potpisanim međunarodnim sporazumima do kraja realizacije ovih projekata. Međutim, nije utvrđeno kako će se realizovati novi projekti.

Za razvojno-investicijske projekte pojedini budžetski korisnici su u ranijem periodu otvorili namjenske račune van JRT, na osnovu saglasnosti Ministarstva, što nije u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH, kojim je propisano da se sva javna sredstva, uključujući i transakcije koje se odnose na dugove i programe finansirane iz inostrane ili domaće pomoći, uplaćuju isključivo na JRT, evidentiraju u Glavnoj knjizi Trezora, a svi računi se drže i vode u ime Ministarstva.

Na osnovu preporuke date u Izvještaju o finansijskoj reviziji Izvještaja o izvršenju budžeta FBiH za 2022. godinu, Ministarstvo je aktom od 14. 12. 2023. godine obavijestilo sve budžetske korisnike koji imaju transakcijske račune otvorene van JRT-a da su dužni po prijemu ovog akta bez odlaganja i odmah pokrenuti aktivnosti na zatvaranju računa, te postupiti u skladu s odredbama Zakona o trezoru u FBiH.

Prema prezentiranoj dokumentaciji, u toku 2023. godine samo je Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove (u daljem tekstu: Uprava) poduzela aktivnosti na zatvaranju posebnog transakcijskog računa otvorenog van JRT-a, u ovom slučaju otvorenog u NLB Banci d.d. Sarajevo. Naime, Uprava se obratila Ministarstvu 13. 12. 2023. godine kako bi se dale instrukcije za prijenos sredstava na JRT-a i instrukcije za uplatu sredstava od povrata PDV-a, koji se ostvaruje tokom implementacije projekta u skladu s članom 29. Zakona o porezu na dodanu vrijednost BiH.¹²¹ Ministarstvo je u odgovoru navelo da je neutrošena sredstva potrebno uplatiti na depozitni račun Budžeta FBiH.

¹¹⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 66/23

¹²⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 6/23, 85/23

¹²¹ „Sl. glasnik BiH“, br. 9/05, 35/05, 100/08, 33/17, 46/23 i 80/23

Vežano za uplatu sredstava koja se odnose na sredstva od povrata PDV-a Ministarstvo je dalo instrukciju da privremeno do dostavljanja konačne instrukcije, a najkasnije do 31. 7. 2024. godine predmetni račun ostane aktivan, a koji će služiti isključivo za naplatu sredstava od povrata PDV-a i sa kojeg se neće vršiti nikakve isplate, osim prenosa zaprimljenih povrata na račune u okviru JRT-a, a o čemu će se dostaviti naknadna instrukcija. Također, Ministarstvo je u obrazloženju navelo da je u toku iznalaženje sistemskog rješenja vezanog za prilive sredstava od povrata PDV-a na JRT-a. Uprava je u martu 2024. godine izvršila prenos sredstava na JRT-a u iznosu od 603.500 KM, a preostali iznos od 327 KM ostao je na računu za bankarske troškove do zatvaranja računa.

U skladu s članovima 13. i 17. Uredbe Ministarstvo ima obavezu najmanje jednom godišnje informisati Vladu FBiH o utrošku sredstava kojima se finansiraju projekti uključeni u PJI FBiH, a Komisija za PJI FBiH ima obavezu izvještavanja Vlade FBiH o svom radu polugodišnje. Komisija za PJI FBiH sačinila je izvještaje za period januar – juni 2023. godine, te juli – decembar 2023. godine, koje je Vlada FBiH usvojila zaključcima. U Izvještaju Komisije naglašeno je da je potrebno obezbijediti da u PJI budu uključeni projekti sa najvećim stepenom pripremljenosti, s obzirom na ograničena sredstva raspoloživa za finansiranje kapitalnih projekata. U tu svrhu potrebno je propisati dodatne kriterije kako bi prednost za uključivanje u prioritetne projekte za finansiranje imali projekti čija bi implementacija bila izvjesna u godinama za koje se donosi PJI, te na taj način bi se izbjeglo kašnjenje u realizaciji projekta i stvaranja dodatnih troškova zbog nepovučenih kreditnih sredstava, u slučaju kreditnog zaduženja.

Također, Ministarstvo je u skladu s članom 17. Uredbe sačinilo Informaciju o utrošku sredstava u 2023. godini kojima su finansirani projekti uključeni u PJI FBiH koja je dostavljena Vladi FBiH u martu 2024. godine.

Napominjemo da je taksa na nepovučena sredstva ugovorena i plaća se za 20 projekata koje finansiraju kreditori: EBRD, IBRD i KfW. Ugovorima je definisano da se taksa obračunava primjenom definisanog postotka na nepovučeni iznos kredita, a počinje se obračunavati nakon isteka perioda od nekoliko mjeseci (utvrđeno ugovorima o zajmu) nakon potpisivanja ugovora o zajmu i obračunava se dok se zajam ne povuče o cijelosti ili dok se ugovor o kreditu ne otkáže.

Ugovoreni iznos kredita za ove projekte iznosi 1.337.884.486 KM. Povučeni iznos kredita zaključno sa 31. 12. 2023. godine iznosio je 871.167.865 KM, dok je iznos nepovučenih sredstava iznosio 466.716.621 KM. Ukupno plaćena taksa na nepovučena sredstva, zaključno sa 31. 12. 2023. godine, iznosila je 19.343.209 KM, od čega se na taksu plaćenu u 2023. godini odnosi 2.419.945 KM.

U nastavku je tabelarni pregled devet projekata na koje se odnosi 76,25% ukupno plaćene takse na nepovučena sredstva u 2023. godini:

Projekat	Planirani period implementacije projekta	Ugovoreni iznos kredita	Iznos kredita povučen do 31. 12. 2023.	Iznos nepovučenih sredstava	Troškovi plaćeni u 2023.	Ukupno plaćeni troškovi do 31. 12. 2023.
1	2	3	4	5	6	7
Sanacija cesta nakon poplava	1. 6. 2019 – 13. 6. 2020.	127.128.950	80.682.174	46.446.776	327.361	3.713.198
Projekat regionalni vodovod Plava voda	1.7. 2019– 28. 8. 2020.	21.514.130	324.912	21.189.218	137.938	811.443
Projekat javnog prevoza Sarajevo 1	1. 7.2020– 31. 12. 2022.	29.337.450	24.046.192	5.291.258	56.353	378.084
Projekat Koridor Vc dio 3	2. 12. 2020– 31. 12. 2022.	352.049.400	230.592.357	121.457.043	623.741	4.580.159
Projekat Koridor Vc obilaznica Doboj	30. 4. 2021– 31. 12. 2024.	117.349.800	76.047.401	41.302.999	426.790	2.415.786
Energetska efikasnost u bolnici Zenica	1. 8.2021– 31. 3. 2022.	19.558.300	195.583	19.362.717	98.158	512.085

Projekat	Planirani period implementacije projekta	Ugovoreni iznos kredita	Iznos kredita povučen do 31. 12. 2023.	Iznos nepovučениh sredstava	Troškovi plaćeni u 2023.	Ukupno plaćeni troškovi do 31. 12. 2023.
1	2	3	4	5	6	7
Projekat modernizacije cesta	1. 1. 2018–30. 9. 2023.	113.438.140	111.125.356	2.312.784	13.512	1.086.523
Projekat podrške preduzećima	20. 9. 2021–31. 12. 2024	65.715.888	12.087.857	53.628.031	157.851	379.384
Projekat vjetroelektrane Podveležje	1. 7. 2014–31. 12. 2021.	127.128.950	125.638.561	1.490.389	3.726	2.566.738
Ukupno		973.221.008	660.740.383	312.481.215	1.845.430	16.443.400

U okviru projekta „Upravljanja javnim investicijama za rezultate: Sistem za planiranje i upravljanje javnim investicijama – PIPMS BiH“, a uvažavajući preporuke Ureda za reviziju, kao i provedbu mjera iz Strategije upravljanja javnim finansijama u FBiH, Ministarstvo je u 2023. godini pripremlilo izmjene i dopune Uredbe o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija. Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija¹²² stupila je na snagu u februaru 2024. godine.

Izmjenama Uredbe definisane su aktivnosti na unapređenju metodologije koja se koristi za odabir projekata koji se uključuju u program javnih investicija na način da su postavljeni viši standardi pripreme projektne dokumentacije kod složenijih i finansijski značajnijih projekata, urađena izmjena obrasca za ocjenu projekta, razrađena skala bodovanja u okviru svakog postavljenog kriterija za ocjenjivanje, te definisana dokumentacija kojom se dokazuje ispunjenje kriterija, a u cilju adekvatnog ocjenjivanja i rangiranja kandidovanih projekata.

Ministarstvo je u prethodnom periodu dalo saglasnost za otvaranje posebnih projektnih računa i posebnih transakcijskih namjenskih računa, otvorenih van JRT-a, putem kojih se implementiraju razvojno-investicijski projekti. Ovo nije u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH, kojim je propisano da se svi računi moraju držati u ime ministarstva finansija, odnosno službi za finansije. Ministarstvo je u decembru 2023. godine obavijestilo sve budžetske korisnike koji imaju transakcijske račune otvorene van JRT-a da su dužni bez odlaganja i odmah pokrenuti aktivnosti na zatvaranju računa. Osim Federalne uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove koja je poduzela aktivnosti na gašenju računa u 2023. godini, nisu prezentirane aktivnosti ostalih budžetskih korisnika na zatvaranju posebnih transakcijskih računa otvorenih van JRT-a, kao i evidentiranju projektnih rashoda u Glavnoj knjizi Trezora, što bi omogućilo i njihovo praćenje i izvještavanje.

Uzimajući u obzir činjenicu da se iz godine u godinu plaćaju značajni iznosi takse na nepovučena sredstva, nije osigurano praćenje, realizacija i izvještavanje o realizaciji razvojno-investicijskih projekata u skladu s Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija i Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH za 2023. godinu.

Preporuka:

- *nastaviti aktivnosti na odgovarajućem praćenju i izvještavanju o implementaciji razvojno-investicijskih projekata i osigurati mehanizme za efikasniju kontrolu nad njima, s ciljem blagovremene realizacije projekata.*

¹²² „Sl. novine FBiH“, br. 17/24

12. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2023. godinu Ministarstvo je 28. 5. 2024. godine dostavilo komentar.

Obrazloženja su data na nalaze i preporuke u vezi sa: obračunom doprinosa na naknade za rad u komisijama; revalorizacijom stalnih sredstava za 2022. godinu; usklađivanjem internih akata Ministarstva sa zakonskim i drugim propisima; budžetskim planiranjem; usklađivanjem registra budžetskih korisnika s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja Registra budžetskih korisnika Budžeta u FBiH; nadogradnjom postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u dijelu obračuna naknada po osnovu angažmana u komisijama; zaprimljenih žalbi izjavljenih na upravne akte prvostepenih organa; evidentiranjem sredstava za finansiranje prava utvrđenih članom 129. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju; uspostavom funkcionalne Centralne harmonizacijske jedinice; sačinjavanjem Godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta; donošenjem internog akta kojim bi se regulisalo radno vrijeme; isplate naknada članovima radnih tijela; kriterijima za vrednovanje projekata i dokumentacije koji se finansiraju iz kapitalnih transfera; odobravanjem sredstava tekućih i kapitalnih transfera; poduzimanjem zakonom propisanih mjera za naplatu potraživanja po kreditima koji su po osnovu supsidijarnih ugovora s FBiH preneseni na krajnje korisnike; knjigovodstvenim evidentiranjem otpлата obaveza po kreditu JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar; usvajanjem politika kojima bi se osigurala redovna nadogradnja svih slojeva ISFU-a i aktivnostima na odgovarajućem praćenju i izvještavanju u vezi implementacije razvojno-investicijskih projekata.

Uvaženo je i inkorporirano u konačan Izvještaj obrazloženje koje se odnosi na redovnu nadogradnju svih slojeva ISFU-a, s obzirom na to da su Strategijom razvoja informacionog sistema definisani nosioci i uslovi za nadogradnju ISFU-a, te da svaku novu verziju procjenjuje Sektor za trezor i Odsjek za IT, ukoliko procijene da je neophodno i/ili isplativo raditi nadogradnju aplikacije, iniciraju postupak nadogradnje.

Djelimično je prihvaćeno dodatno obrazloženje koje se odnosi na rad Centralne harmonizacijske jedinice, jer je prezentirano da su u toku 2024. godine objavljeni Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH i Smjernice o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH. Navedeno nije uticalo na izmjenu nalaza i datu preporuku.

Za obrazloženja koja nisu prihvaćena jer nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza, dajemo sljedeća pojašnjenja:

- za obračun doprinosa za rad zaposlenika u komisijama, stav Ministarstva je da se angažovanje zaposlenika u komisijama ne vrši na osnovu ugovora o radu, niti u vezi s ugovorom o radu. Navedeno je da se angažman osoba u razne komisije obavlja na osnovu imenovanja ili posebnih ugovora zaključenih između isplatitelja i osobe koja se angažuje u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima ili posebnim propisom. Također, navedeno je da se predmetne preporuke ponavljaju i u ranijim izvještajima o reviziji, a Ministarstvo se očitovalo da one nisu u skladu s važećim zakonskim rješenjem, te su neprovođive, gdje je navedeno da je karakter primanja osoba angažovanih u komisijama regulisan Zakonom o doprinosima i ostalim propisima donesenim na osnovu ovog Zakona, a ne propisima o porezu na dohodak. Pored toga, istaknuto je da u skladu s članom 22. Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH, Ministarstvo kao organ uprave nadležno je davati mišljenja i odgovore na pitanja vezano za implementaciju Zakona o doprinosima i Zakona o porezu na dohodak.

Ured za reviziju u datim preporukama ukazuje da se naknade za rad zaposlenika u komisijama obračunavaju kao oporezivi prihod od nesamostalne djelatnosti, u skladu s važećim propisima. Osnovni cilj jeste da se ukaže na neprimjerenost angažmana zaposlenika u komisijama u kojima obavljaju poslove iz nadležnosti Ministarstva, npr. godišnji popis, Stalna komisija za javne nabavke, popis i adekvatno arhiviranje dokumentacije i sl., a za to im se isplaćuje naknada na koju se obračunavaju doprinosi kao da se radi o samostalnoj djelatnosti.

Ovakva praksa uočena je i revizijom drugih budžetskih korisnika. Uvažavajući navedeno, Ministarstvo, kao ovlašten organ uprave u skladu s članom 22. Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH, koji daje mišljenja i odgovore na pitanja vezano za implementaciju Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima, trebalo bi da ima jedinstven stav i njegovu primjenu za sve porezne obveznike;

- u vezi revalorizacije stalnih sredstava navedeno je da je Ministarstvo poduzelo sve moguće mjere kako bi korisnici imali na raspolaganju alate potrebne za obračun revalorizacije. Međutim, poništavanje amortizacije kako bi se uradila revalorizacija nije moguće jer Oracle EBS sistem ne podržava takvu opciju. Također, pozivajući se na osnovne principe revizije javnog sektora Ministarstvo je navelo da nije data preporuka koja bi eventualno konstatovala „neusklađenost“ postupanja Ministarstva. Ističemo da je u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH Ministarstvo nadležno za uspostavu i upravljanje trezorom, odnosno za uspostavu i vođenje sistema Glavne knjige Trezora i neophodnih sistema pomoćnih knjiga, a preporuka u Izvještaju revizije nije data jer su propisi kojima je bila utvrđena obaveza revalorizacije izmijenjeni 30. 8. 2023, odnosno 22. 12. 2023. godine;
- vezano za donošenje nedostajućih internih akata navedeno je da je revizorskom timu prezentirana informacija da su u procesu izrade pravilnik o plaćama i naknadama, pravilnik o pravilima disciplinskog postupka za disciplinsku odgovornost državnih službenika i namještenika i pravilnik o načinu osnivanja radnih tijela, rada u radnim tijelima i utvrđivanju visine i isplate naknade za rad u radnim tijelima. Međutim, konstatujemo da pravilnici nisu još uvijek doneseni, te će aktivnosti na izradi pravilnika biti predmet revizije narednog perioda;
- po pitanju gornje granice rashoda navedeno je da je za svakog budžetskog korisnika postupljeno u skladu s procjenama zasnovanim na analizama prijedloga prioriteta za izradu DOB-a i budžetskih zahtjeva svakog budžetskog korisnika u svrhu efektivnog i efikasnog planiranja Budžeta FBiH za 2023. godinu. Ističemo da gornja granica rashoda nije utvrđena na realnim potrebama s obzirom na realizaciju sredstava u odnosu na planirana sredstva;
- u vezi usklađivanja Registra budžetskih korisnika FBiH s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH, Ministarstvo je stava da je budžetske korisnike koji su stekli uslove budžetskog korisnika s posebnim razdjelima na osnovu dostavljenih obrazaca RBK uvrstilo u Registar budžetskih korisnika. Također, navedeno je da je u pitanju preporuka koja se ponavlja iz ranijeg izvještaja, te je ona u okviru donošenja Plana mjera/aktivnosti po konačnom izvještaju za 2022. godinu ocijenjena kao neprovođiva. Registar budžetskih korisnika FBiH koji je uspostavilo i koji vodi Ministarstvo i dalje nije u potpunosti u skladu s Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja Registra budžetskih korisnika Budžeta u FBiH, s obzirom na to da Parlament FBiH i Predsjednik i dva potpredsjednika FBiH planiraju budžet kao tri budžetska korisnika s jednim identifikacijskim brojem. U skladu s članom 3. Pravilnika o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika budžeta u FBiH, Registar uspostavlja i vodi Federalno ministarstvo finansija, te je potrebno u narednom periodu poduzeti aktivnosti na usklađivanju Registra;
- u vezi nadogradnje postojeće aplikacije za obračun plaća i naknada u dijelu obračuna naknada po osnovu angažmana u komisijama navedeno je da se isplata naknada za angažmane u komisijama ne obavlja kroz aplikaciju za obračun plaća, nego kroz modul AP, te da nema nikakvih prepreka da se kroz modul AP obračunavaju doprinosi u skladu s preporukom Ureda za reviziju. Ističemo da niti Uredu za reviziju, niti budžetskim korisnicima koji su slali upite Ministarstvu po pitanju obračuna punih doprinosa na naknade za rad u komisijama, nije prezentirana instrukcija na koji način je omogućeno izvršiti puni obračun doprinosa kroz modul AP;
- vezano za evidentiranje realizovanih sredstava za finansiranje prava utvrđenih članom 129. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju navedeno je da svako zasebno pravo iz člana 129. Zakona vodi na odvojenom ekonomskom kodu i odvojenom projektu, čime je osigurano analitičko evidentiranje svakog pojedinačnog prava, te je moguće utvrditi koliko je sredstava utrošeno po pojedinačnom pravu.

Iako je Zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje prešao na trezorski način poslovanja, isplata prava utvrđenih članom 129. Zakona osigurava se iz budžetskih sredstava, a ne iz sredstava doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje. S obzirom na to da nisu usklađeni zakonski propisi, trenutno nije moguće uspostaviti kontrolu nad utroškom budžetskih sredstava za isplatu ovih prava, odnosno nije prezentiran podatak koliko je sredstava za penzije isplaćeno iz sredstava doprinosa, a koliko iz sredstava Budžeta;

- za uspostavu funkcionalne Centralne harmonizacijske jedinice dat je pregled realizacije aktivnosti Akcionog plana Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u javnom sektoru FBiH 2021–2027. godine.

Međutim, nije prezentirano da su aktivnosti koje se odnose na 2023. godinu realizovane, s obzirom na to da je navedeno da nema informacije da je Sektor za dug realizovao mjere za upravljanje rizicima i izradu metodologije za praćenje uticaja i kvantifikaciju efekata implementiranih preporuka interne revizije, osim da su u tom segmentu iskazali rizike i odgovore na rizike u Registru rizika.

Također, ne provodi se povremena provjera kvaliteta aktivnosti interne revizije u svrhu prikupljanja informacija za poboljšanje metodologije i standarda rada, kao i s ciljem efikasnijeg rukovođenja i koordiniranja internom revizijom u javnom sektoru. Ističemo da je Centralna harmonizacijska jedinica, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, ovlaštena za razvoj, rukovođenje i koordinaciju finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije u javnom sektoru, kao i harmonizaciju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u organizacijama javnog sektora u FBiH;

- za sačinjavanje Godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta navedeno je da Ministarstvo u službeno usvojenom budžetu nema iskazanih planskih prihoda po budžetskim korisnicima, već su svi prihodi planirani kao prihodi FBiH. U skladu s članom 7. stav 3. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, u kolone obrazaca koje se odnose se planirane pozicije trebalo je unijeti podatke planiranih prihoda iz posljednjeg budžeta, zvanično usvojenog od nadležne institucije, za godinu za koju se sačinjava izvještaj. Napominjemo da su u Budžetu Ministarstva za 2023. godinu iskazane planske vrijednosti namjenskih prihoda, koji nisu iskazani u finansijskim izvještajima;
- vezano za usklađivanje radnog vremena sa Zakonom o radu i Odlukom o radnom vremenu u federalnim organima državne službe navedeno je da je u Izvještaju o izvršenju budžeta FBiH za 2022. godinu data preporuka da Vlada FBiH donese odluku o radnom vremenu na nivou FBiH, te iz nje proizilazi da je za predlaganje ove odluke nadležno Federalno ministarstvo rada i socijalne politike. Prema važećoj Odluci Vlade FBiH, dnevni odmor u trajanju od 30 minuta, čije korištenje utvrđuje rukovodilac organa uprave, ne računa se u radno vrijeme od 40 sati, te je s tim u vezi potrebno uskladiti Uputstvo o kućnom redu kojim je definisano radno vrijeme Ministarstva;
- za obavljanje poslova komisija izvan radnog vremena navedeno je da se strogo vodilo računa o zapisnicima vezanim uz rad komisija, te da se naknada odobrava ukoliko je komisija obavljala poslove izvan radnog vremena. Uvidom u elektronske evidencije prisustva na poslu nismo se uvjerali da su svi članovi komisija izvršavali zadatke izvan radnog vremena kako je navedeno u zapisnicima;
- u vezi propisivanja mjerljivih kriterija za vrednovanje projekata koji se finansiraju iz kapitalnih transfera navedeno je da je u okviru Javnog poziva kojim su utvrđeni opći i posebni kriteriji Komisija za dodjelu sredstava općinama i gradovima iz Budžeta FBiH definisala potkriterije za vrednovanje projekata, kao i dokumentaciju koja se smatra dokazom ispunjenosti kriterija u cilju objektivnog bodovanja.

Napominjemo da su utvrđeni opći kriteriji više imali karakter obavezne dokumentacije koja je bila osnov za ocjenu formalno-pravne ispravnosti prijava, te posebno ističemo da je jedan od općih kriterija bila preporuka o realizaciji projekta – ukoliko postoji, bez navođenja čija preporuka je relevantna.

Prilikom bodovanja aplikacija za utvrđeni kriterij „zrelost projekta“ – faza projekta i očekivani rezultati, nije jasno utvrđena dokazna dokumentacija. Također, Javnim pozivom je definisano da se „očekivani rezultati“ mogu dostaviti u posebnoj izjavi ili će se vrednovati na osnovu izjava iz posebnih kriterija ili iz podataka sadržanih u projektnoj dokumentaciji, idejnom ili glavnom projektu, zbog čega se izbor korisnika dijelom zasnivao na subjektivnoj ocjeni članova komisije;

- za odobravanje sredstava tekućih i kapitalnih transfera korisnicima iako prethodno nisu utrošena doznačena sredstva iz ranijih godina, navedeno je da je određen razuman rok za dostavljanje izvještaja o utrošku sredstava uvažavajući propise i procedure koji se odnose na postupke javnih nabavki, što predstavlja preduslov za korištenje i utrošak dodijeljenih sredstava. Napominjemo da se postupak dodjele sredstava i zaključivanje ugovora kasno provede, što je jedan od razloga prolongiranja rokova i nemogućnosti poštovanja odredbi člana 57. Zakona o budžetima u FBiH;
- u vezi knjigovodstvenog evidentiranja otplate obaveza po kreditu JP „Vodovod“ d.o.o. Mostar, navedeno je da Ministarstvo u svojim evidencijama i arhivama nema originalni supsidijarni sporazum o preuzimanju otplate obaveza, kao ni ovjerenu kopiju, već postoji samo kopija koji su potpisali predstavnici organa BiH i Federacije BiH, ali ne i ovlaštena osoba ispred JP-a „Vodovod“ d.o.o. Mostar. Napominjemo da je obavljanjem revizije za 2019. godinu JP-a „Vodovod“ d.o.o. Mostar reviziji prezentirana kopija supsidijarnog sporazuma koji su potpisali predstavnici organa BiH, FBiH i ovlaštena osoba ispred JP-a „Vodovod“ d.o.o. Mostar.

Dostavljene su i informacije o poduzetim određenim aktivnostima na osnovu date preporuke, koje se odnose na rješavanje žalbi izjavljenih na upravne akte prvostepenih organa. Ministarstvo je navelo da kontinuirano poduzima aktivnosti na popunjavanju radnih mjesta u predmetnom sektoru, te da se radi na povećanju broja riješenih predmeta. Po pitanju naplate potraživanja po kreditima koji su supsidijarnim sporazumima preneseni na krajnje korisnike, navedeno je da su poduzimane aktivnosti na naplati duga i upućivane opomene za plaćanje koje su samo djelimično dale rezultat, te da se problem naplate potraživanja uglavnom odnosi na javna preduzeća u vlasništvu Vlade FBiH.

Vezano za razvojno-investicijske projekte navedeno je da se Izmjenama i dopunama Uredbe o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija uspostavlja unaprijeđeni okvir za pripremu, implementaciju i praćenje projekata. Također, navedeno je da će ocjenu performansi upravljanja javnim investicijama s uključenim preporukama za unapređenje dati i MMF, čija je misija (PIMA misija) tokom aprila 2024. godine s Ministarstvom radila na pripremi novog izvještaja o ocjeni upravljanja javnim investicijama u FBiH.

Reviziju Federalnog ministarstva finansija obavio je revizorski tim u sastavu: Sabina Muderizović – voditeljica tima, Magdalena Kraljević – članica tima, i Danira Dervišević – članica tima.

Voditeljica tima

Sabina Muderizović, s. r.

Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom

Mia Buljubašić, s. r.

Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju institucija
Federacije BiH

Kimeta Bihorac, s. r.

V. PRILOZI

- 1. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Ministarstvo finansija
Nadležno ministarstvo

Federalno ministarstvo finansija - financija
Potrošačka jedinica - glava

Sarajevo
Sjedište potrošačke jedinice-glave

4200575050003

Identifikacioni broj

84.11

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

16010001

Organizacioni broj

1601

Operativni broj

0110

Funkcionalni kod

10

Fond

Pojedinačni obrasci: X,

Konsolidovani obrasci:

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA
Period izvještavanja od JAN-23 do DEC-23

R.b.	Broj Konta	POZICIJA	Oznaka za AOP	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-3)	Procenat 4/3 x 100
					u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
1		2		3	4	5	6	7
1		PRIHODI (2+17+36)	200	0	30.128.852	29.142.351	30.128.852	0,0%
2	710000	PRIHODI OD POREZA (3+7+9+11+13+14+15+16)	201	0	0	0	0	0,0%
3	711000	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća (4+5+6)	202	0	0	0	0	0,0%
4	711100	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	203	0	0	0	0	0,0%
5	711200	Porezi na dobit preduzeća	204	0	0	0	0	0,0%
6	711900	Porez na dobit banaka i dr.fin.organizacija, društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih poduzeća	205	0	0	0	0	0,0%
7	712000	Doprinosi za socijalnu zaštitu (7=8)	206	0	0	0	0	0,0%
8	712100	Doprinosi za socijalnu zaštitu	207	0	0	0	0	0,0%
9	713000	Porezi na plaću i radnu snagu (13=14)	208	0	0	0	0	0,0%
10	713100	Porezi na plaću (zaostale uplate poreza)	209	0	0	0	0	0,0%

11	714000	Porez na imovinu (15=16)	210	0	0	0	0	0,0%
12	714100	Porez na imovinu	211	0	0	0	0	0,0%
13	715000	Domaći porezi na dobra i usluge	212	0	0	0	0	0,0%
14	716000	Porezi na dohodak	213	0	0	0	0	0,0%
15	717000	Prihodi od indirektnih poreza	214	0	0	0	0	0,0%
16	719000	Ostali porezi	215	0	0	0	0	0,0%
17	720000	NEPOREZNI PRIHODI (18+26+34+35)	216	0	30.128.852	29.142.351	30.128.852	0,0%
18	721000	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika (19+.....+25)	217	0	1.414.186	1.618.530	1.414.186	0,0%
19	721100	Prihodi od nefin.javnih poduzeća i finansijskih institucija	218	0	640	320	640	0,0%
20	721200	Ostali prihodi od imovine	219	0	1.413.546	1.618.210	1.413.546	0,0%
21	721300	Kamate i dividende primijene od pozajmica i učešća u kapitalu	220	0	0	0	0	0,0%
22	721400	Naknade primijene od pozajmica i učešća u kapitalu	221	0	0	0	0	0,0%
23	721500	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	222	0	0	0	0	0,0%
24	721600	Prihodi od privatizacije	223	0	0	0	0	0,0%
25	721700	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	224	0	0	0	0	0,0%
26	722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga (27+.....33)	225	0	26.708.871	27.514.311	26.708.871	0,0%
27	722100	Administrativne takse	226	0	754	1.060	754	0,0%
28	722200	Sudske takse	227	0	0	0	0	0,0%
29	722300	Komunalne naknade i takse	228	0	0	0	0	0,0%
30	722400	Ostale budžetske naknade i takse	229	0	6.630.177	6.491.871	6.630.177	0,0%
31	722500	Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	230	0	22.070.412	21.010.991	22.070.412	0,0%
32	722600	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	231	0	2.222	10.369	2.222	0,0%
33	722700	Neplanirane uplate-prihodi	232	0	5.306	0	5.306	0,0%
34	723000	Novčane kazne	233	0	5.795	9.510	5.795	0,0%
35	777000	Drugi tekući prihodi	234	0	0	0	0	0,0%
36		PRIMLJENI TRANSFERI (Transferi i donacije) (37+38+39+40+41+42)	235	0	0	0	0	0,0%
37	731100	Primljeni tek transferi od inostranih Vlada i međun. organizacija	236	0	0	0	0	0,0%
38	732100	Primljeni transferi od ostalih nivoa vlasti	237	0	0	0	0	0,0%
39	741100	Primljeni kapitalni transferi od inostranih Vlada	238	0	0	0	0	0,0%
40	742100	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	239	0	0	0	0	0,0%
41	742200	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	240	0	0	0	0	0,0%
42	733100	Donacije	241	0	0	0	0	0,0%
43		R A S H O D I (44+47+48+58+67+75+80)	242	494.574.367	431.003.065	365.238.941	-63.571.302	87,1%
44	611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih (45+46)	243	5.529.915	4.973.017	4.197.770	-556.898	89,9%
45	611100	Bruto plaće i naknade plaća	244	4.830.091	4.129.015	3.492.539	-701.076	85,5%
46	611200	Naknade troškova zaposlenih	245	699.824	844.002	705.231	144.178	120,6%

47	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	246	0	437.584	371.597	437.584	0,0%
48	613000	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (49+.....+57)	247	23.489.539	6.761.835	15.800.717	-16.727.704	28,8%
49	613100	Pulni troškovi	248	50.000	37.981	41.169	-12.019	76,0%
50	613200	Izdaci za energiju	249	160.000	104.495	113.056	-55.505	65,3%
51	613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	250	130.000	98.171	103.103	-31.829	75,5%
52	613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	251	80.000	51.640	41.273	-28.360	64,6%
53	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	252	28.000	14.700	17.495	-13.300	52,5%
54	613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	253	80.000	67.603	67.603	-12.397	84,5%
55	613700	Izdaci za tekuće održavanje	254	80.000	39.967	41.499	-40.033	50,0%
56	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga pl. prometa	255	590.000	269.751	58.332	-300.249	49,1%
57	613900	Ugovorene i druge posebne usluge	256	22.291.539	6.067.627	15.317.185	-16.234.012	27,2%
58	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi (59+.....+66)	257	234.700.555	223.061.652	229.713.816	-11.638.903	95,0%
59	614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	258	214.830.555	214.122.858	210.093.946	-707.697	99,7%
60	614200	Tekući transferi pojedincima	259	0	0	0	0	0,0%
61	614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	260	4.000.000	3.020.787	3.539.893	-979.213	75,6%
62	614400	Subvencije javnim preduzećima	261	700.000	700.000	0	0	100,0%
63	614500	Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima	262	0	0	0	0	0,0%
64	614600	Subvencije finansijskim institucijama	263	0	0	0	0	0,0%
65	614700	Tekući transferi u inostranstvo	264	0	0	0	0	0,0%
66	614800	Drugi tekući rashodi	265	15.170.000	5.218.007	16.079.977	-9.951.993	34,4%
67	615000	Kapitalni transferi (68+.....+74)	266	30.000.000	28.998.636	28.999.306	-1.001.364	96,7%
68	615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	267	29.000.000	28.998.636	28.999.306	-1.364	100,0%
69	615200	Kapitalni transferi pojedincima	268	0	0	0	0	0,0%
70	615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	269	0	0	0	0	0,0%
71	615400	Kapitalni transferi javnim poduzećima	270	0	0	0	0	0,0%
72	615500	Kapitalni transferi privatnim poduzećima i poduzetnicima	271	0	0	0	0	0,0%
73	615600	Kapitalni transferi finansijskim institucijama	272	1.000.000	0	0	-1.000.000	0,0%
74	615700	Kapitalni transferi u inostranstvo	273	0	0	0	0	0,0%
75	616000	Izdaci za kamate (76+.....+79)	274	200.854.358	166.770.341	86.153.735	-34.084.017	83,0%
76	616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	275	170.672.881	155.783.836	74.829.169	-14.889.045	91,3%
77	616200	Izdaci za inostrane kamate	276	1.846.651	1.746.646	1.968.566	-100.005	94,6%
78	616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	277	12.300.000	9.239.859	9.356.000	-3.060.141	75,1%
79	616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama	278	16.034.826	0	0	-16.034.826	0,0%
80	600000	Tekuća budžetska rezerva	279					0,0%
81		TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 minus 43)	280	-494.574.367	-400.874.213	-336.094.590	93.700.154	81,1%
82		TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA	281					0,0%
83		PRIMICI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84+85+86)	282	0	0	0	0	0,0%

84	811100 (osim 811122 i 811123)	Primici od prodaje stalnih sredstava	283	0	0	0	0	0,0%
85	811200	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	284	0	0	0	0	0,0%
86	811900	Ostali kapitalni primici	285	0	0	0	0	0,0%
87	821000	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA (88+.....+93)	286	655.000	354.243	725.878	-300.757	54,1%
88	821100	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	287	0	0	0	0	0,0%
89	821200	Nabavka građevina	288	0	0	0	0	0,0%
90	821300	Nabavka opreme	289	455.000	281.509	607.465	-173.491	61,9%
91	821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	290	0	0	0	0	0,0%
92	821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	291	130.000	72.734	53.595	-57.266	55,9%
93	821600	Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	292	70.000	0	64.818	-70.000	0,0%
94		NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (87 minus 83)	293	655.000	354.243	725.878	-300.757	54,1%
95		NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 minus 94)	294	-495.229.367	-401.228.456	-336.820.468	94.000.911	81,0%
96		TRANSAKCIJE U FINACIJSKOJ IMOVINI	295					
97		PRIMICI OD FINACIJSKE IMOVINE (98+.....+104)	296	0	0	0	0	0,0%
98	813100	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	297	0	0	0	0	0,0%
99	813200	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i nepr. organiz.	298	0	0	0	0	0,0%
100	813300	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim poduzećima	299	0	0	0	0	0,0%
101	813400	Primitak sredstava po osn. učešća u dionicama javnih poduzeća	300	0	0	0	0	0,0%
102	813500	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih poduzeća i zajedničkim ulaganjima	301	0	0	0	0	0,0%
103	813600	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	302	0	0	0	0	0,0%
104	813700	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	303	0	0	0	0	0,0%
105	822000	IZDACI ZA FINACIJSKU IMOVINU (106+.....+112)	304	15.000.000	15.000.000	15.000.000	0	100,0%
106	822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	305	0	0	0	0	0,0%
107	822200	Pozajmljivanje pojedincima, neprof. organiz. i privat poduzećima	306	0	0	0	0	0,0%
108	822300	Pozajmljivanje javnim poduzećima	307	0	0	0	0	0,0%
109	822400	Izdaci za kupovinu dionica javnih poduzeća	308	0	0	0	0	0,0%
110	822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih poduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	309	0	0	0	0	0,0%
111	822600	Ostala domaća pozajmljivanja	310	15.000.000	15.000.000	15.000.000	0	100,0%
112	822700	Pozajmljivanje u inostranstvo	311	0	0	0	0	0,0%
113		NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINACIJSKE IMOVINE (97 minus 105)	312	-15.000.000	-15.000.000	-15.000.000	0	100,0%
114		TRANSAKCIJE U FINACIJSKIM OBVEZAMA	313				0	0,0%

115		PRIMICI OD ZADUŽIVANJA (116+120)	314	0	0	0	0	0,0%
116	814000	Primici od dugoročnog zaduživanja (117+118+119)	315	0	0	0	0	0,0%
117	814100	Zajmovi primljeni kroz državu	316	0	0	0	0	0,0%
118	814200	Primici od inostranog zaduživanja	317	0	0	0	0	0,0%
119	814300	Primici od domaćeg zaduživanja	318	0	0	0	0	0,0%
120	815000	Primici od kratkoročnog zaduživanja (121+122+123)	319	0	0	0	0	0,0%
121	815100	Zajmovi primljeni kroz državu	320	0	0	0	0	0,0%
122	815200	Primici od inostranog zaduživanja	321	0	0	0	0	0,0%
123	815300	Primici od domaćeg zaduživanja	322	0	0	0	0	0,0%
124	823000	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (125+.....+130)	323	1.122.479.815	830.137.601	730.517.057	-292.342.214	74,0%
125	823100	Otplate dugova primljenih kroz državu	324	729.595.263	670.214.524	456.021.806	-59.380.739	91,9%
126	823200	Vanjske otplate	325	9.794.107	8.030.417	8.154.799	-1.763.690	82,0%
127	823300	Otplate domaćeg pozajmljivanja	326	330.000.000	109.796.641	220.000.000	-220.203.359	33,3%
128	823400	Otplata unutrašnjeg duga	327	51.590.445	42.096.019	46.340.452	-9.494.426	81,6%
129	823500	Otplata duga po izdenim garancijama	328	1.500.000	0	0	-1.500.000	0,0%
130	823600	Otkup duga	329	0	0	0	0	0,0%
131		NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA (115 minus 124))	330	-1.122.479.815	-830.137.601	-730.517.057	292.342.214	74,0%
132		UKUPAN FINANCIJSKI REZULTAT (95+113+131)	331	-1.632.709.182	-1.246.366.057	-1.082.337.525	386.343.125	76,3%
133		SINTETIČKA KLASIFIKACIJA FUNKCIJA VLADE (COFOG) (134+143+149+156+166+173+180+187+194+203)	332	0	1.276.494.909	1.111.479.874	1.276.494.909	0,0%
134	01	Opće javne usluge (135+.....+142)	333	0	1.276.494.909	1.111.479.874	1.276.494.909	0,0%
135	011	Izvršni i zakon.organi, finansijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	334	0	1.119.110.502	1.034.654.929	1.119.110.502	0,0%
136	012	Strana ekonomska pomoć	335	0	0	0	0	0,0%
137	013	Opće usluge	336	0	0	0	0	0,0%
138	014	Osnovno istraživanje	337	0	0	0	0	0,0%
139	015	liR Opće javne usluge	338	0	0	0	0	0,0%
140	016	Opće javne usluge n. k.	339	0	0	0	0	0,0%
141	017	Transakcije vezane za javni dug	340	0	157.384.407	76.824.945	157.384.407	0,0%
142	018	Transferi općeg karaktera između različitih nivoa vlasti	341	0	0	0	0	0,0%
143	02	Obrana(144+.....+145)	342	0	0	0	0	0,0%
144	021	Vojna obrana	343	0	0	0	0	0,0%
145	022	Civilna obrana	344	0	0	0	0	0,0%
146	023	Inostrana vojna pomoć	345	0	0	0	0	0,0%
147	024	liR Obrana	346	0	0	0	0	0,0%
148	025	Obrana n. k.	347	0	0	0	0	0,0%
149	03	Javni red i sigurnost (150+.....+155)	348	0	0	0	0	0,0%
150	031	Policijske usluge	349	0	0	0	0	0,0%

151	032	Usluge protivpožarne zaštite	350	0	0	0	0	0,0%
152	033	Sudovi	351	0	0	0	0	0,0%
153	034	Zatvori	352	0	0	0	0	0,0%
154	035	liR Javni red i sigurnost	353	0	0	0	0	0,0%
155	036	Javni red i sigurnost n. k.	354	0	0	0	0	0,0%
156	04	Ekonomski poslovi (157+.....+165)	355	0	0	0	0	0,0%
157	041	Opći ekonomski, komercijalni i poslovi po pitanju rada	356	0	0	0	0	0,0%
158	042	Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov	357	0	0	0	0	0,0%
159	043	Gorivo i energija	358	0	0	0	0	0,0%
160	044	Rudarstvo, proizvodnja i izgradnja	359	0	0	0	0	0,0%
161	045	Transport	360	0	0	0	0	0,0%
162	046	Komunikacije	361	0	0	0	0	0,0%
163	047	Ostale industrije	362	0	0	0	0	0,0%
164	048	liR Ekonomski poslovi	363	0	0	0	0	0,0%
165	049	Ekonomski poslovi n. k.	364	0	0	0	0	0,0%
166	05	Zaštita životne sredine (167+.....+172)	365	0	0	0	0	0,0%
167	051	Upravljanje otpadom	366	0	0	0	0	0,0%
168	052	Upravljanje otpadnim vodama	367	0	0	0	0	0,0%
169	053	Smanjenje zagađenosti	368	0	0	0	0	0,0%
170	054	Zaštita raznovrsnosti flore i faune i zaštita krajolika	369	0	0	0	0	0,0%
171	055	liR Zaštita životne sredine	370	0	0	0	0	0,0%
172	056	Zaštita životne sredine n. k.	371	0	0	0	0	0,0%
173	06	Stambeni i zajednički poslovi (174+.....+179)	372	0	0	0	0	0,0%
174	061	Stambeni razvoj	373	0	0	0	0	0,0%
175	062	Razvoj zajednice	374	0	0	0	0	0,0%
176	063	Vodosnabdijevanje	375	0	0	0	0	0,0%
177	064	Ulična rasvjeta	376	0	0	0	0	0,0%
178	065	liR Stambeni i zajednički poslovi	377	0	0	0	0	0,0%
179	066	Stambeni i zajednički poslovi n. k.	378	0	0	0	0	0,0%
180	07	Zdravstvo (181+.....+186)	379	0	0	0	0	0,0%
181	071	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	380	0	0	0	0	0,0%
182	072	Vanbolničke usluge	381	0	0	0	0	0,0%
183	073	Bolničke usluge	382	0	0	0	0	0,0%
184	074	Usluge zdravstvene zaštite	383	0	0	0	0	0,0%
185	075	liR Zdravstvo	384	0	0	0	0	0,0%

186	076	Zdravstvo n. k.	385	0	0	0	0	0,0%
187	08	Rekreacija, kultura i religija (188+.....+193)	386	0	0	0	0	0,0%
188	081	Usluge sporta i rekreacije	387	0	0	0	0	0,0%
189	082	Usluge kulture	388	0	0	0	0	0,0%
190	083	Usluge emitiranja i izdavaštva	389	0	0	0	0	0,0%
191	084	Religijske i druge zajedničke usluge	390	0	0	0	0	0,0%
192	085	IIR Rekreacija, kultura i religija	391	0	0	0	0	0,0%
193	086	Rekreacija, kultura i religija n. k.	392	0	0	0	0	0,0%
194	09	Obrazovanje (195+.....+202)	393	0	0	0	0	0,0%
195	091	Predškolsko i osnovno obrazovanje	394	0	0	0	0	0,0%
196	092	Srednje obrazovanje	395	0	0	0	0	0,0%
197	093	Obrazovanje poslije srednje škole koje nije visoko obrazovanje	396	0	0	0	0	0,0%
198	094	Visoko obrazovanje	397	0	0	0	0	0,0%
199	095	Obrazovanje koje nije definirano nivoom	398	0	0	0	0	0,0%
200	096	Pomoćne usluge obrazovanju	399	0	0	0	0	0,0%
201	097	IIR Obrazovanje	400	0	0	0	0	0,0%
202	098	Obrazovanje n. k.	401	0	0	0	0	0,0%
203	10	Socijalna zaštita (204+.....+212)	402	0	0	0	0	0,0%
204	101	Bolest i hendikepiranost	403	0	0	0	0	0,0%
205	102	Starost	404	0	0	0	0	0,0%
206	103	Nasljednici	405	0	0	0	0	0,0%
207	104	Porodica i djeca	406	0	0	0	0	0,0%
208	105	Nezaposlenost	407	0	0	0	0	0,0%
209	106	Stanovanje	408	0	0	0	0	0,0%
210	107	Socijalno isključenje n. k.	409	0	0	0	0	0,0%
211	108	IIR Socijalna zaštita	410	0	0	0	0	0,0%
212	109	Socijalna zaštita n. k.	411	0	0	0	0	0,0%

Sarajevo
Mjest:

26.2.2024.
Datum

SMALBEGOVIĆ (NEDIB) LEJLA
Certifikovani računovođa
CERTIFICIRANI RAČUNOVOĐA
Lejla Smalbegović
BROJ CR-5978/5
Biloj dozvole

Toni Kraljević, ministar
Rukovodilac

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Federalno ministarstvo finansija
Nadležno ministarstvo

FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSIJA-FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSIJA Sarajevo
Potrošačka jedinica - glava

Sarajevo-Centar
Sjedište potrošačke jedinice

Obrazac BS

4200575050003

Identifikacioni broj

84.11

Šifra po kvalifikacionoj djelatnosti

16010001

Organizacioni broj

1601

Operativni broj

0110

Funkcionalni kod

10

Fond

Pojedinačni obrasci:

Konsolidovani obrasci:

FINANSIJSKO/FINANCIJSKO
INFORMATIČKA AGENCIJA
POSLOVNA JEDINICA SARAJEVO
ISPOSTAVA CENTAR 8

28.02.2024

BILANS STANJA
na dan 31.12.2023. godine

- u KM -

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
1	1	2	3	4	5	6
		I AKTIVA				
2	100000+200000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (3 do 10)	001	58.861.126	53.240.541	110,56
3	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	002	316	367	86,10
4	120000	Vrijednosni papiri	003	0	0	
5	130000	Kratkoročna potraživanja	004	163.370	4.547	3.592,92
6	140000	Kratkoročni plasmani	005	0	0	
7	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama	006	58.697.440	53.235.627	110,26
8	210000	Zalihe materijala i robe	007	0	0	
9	220000	Zalihe sitnog inventara	008	0	0	
10	190000	Kratkoročna razgraničenja	009	0	0	
11	000000	B. Stalna sredstva (14+17+20+21)	010	25.898.644	12.805.780	202,24
12	011000	Stalna sredstva	011	15.354.253	14.890.168	103,12
13	011900	Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	012	7.963.595	7.220.359	110,29
14	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (12-13)	013	7.390.658	7.669.809	96,36
15	020000	Dugoročni plasmani	014	0	0	
16	029000	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	015	0	0	
17	020-029	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (15-16)	016	0	0	
18	031000	Vrijednosni papiri	017	0	932.144	
19	031900	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	018	0	570.712	
20	031-0319	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (18-19)	019	0	361.432	
21	09	Dugoročna razgraničenja	020	18.507.986	4.774.539	387,64
22		UKUPNA AKTIVA (2+11) = 41	021	84.759.770	66.046.321	128,33

Kontrolni broj: 10131121492145

str. 1 od 2

R.b.	Broj konta	Pozicija	Oznaka za AOP	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (4/5) × 100
	1	2	3	4	5	6
23		II PASIVA				
24	300000	A. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (25 do 30)	022	58.959.791	53.339.206	110,54
25	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	023	5.033.989	816.150	616,80
26	320000	Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	024	0	0	
27	330000	Kratkoročni krediti i zajmovi	025	154.613	69.281	223,17
28	340000	Obaveze prema zaposlenicima	026	428.394	369.432	115,96
29	360000	Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	027	0	0	
30	390000	Kratkoročna razgraničenja	028	53.342.795	52.084.343	102,42
31	400000	B. Dugoročne obaveze i razgraničenja (32+33+34)	029	18.744.110	5.010.663	374,08
32	410000	Dugoročni krediti i zajmovi	030	0	0	
33	420000	Ostale dugoročne obaveze	031	18.507.986	4.774.539	387,64
34	490000	Dugoročna razgraničenja	032	236.124	236.124	100,00
35	500000	C. Izvori stalnih sredstava (36+37+38+39-40)	033	7.055.869	7.696.452	91,68
36	510000	Izvori stalnih sredstava	034	7.390.658	8.031.241	92,02
37	520000	Ostali izvori sredstava	035	0	0	
38	530000	Izvori sredstava rezervi	036	0	0	
39	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	037	0	0	
40	590000	Neraspoređeni višak rashoda nad приходima	038	334.789	334.789	100,00
41		UKUPNA PASIVA (24+31+35) = 22	039	84.759.770	66.046.321	128,33

Sarajevo-Centar, 26.02.2024.
Mjesto i datum

SMAILBEGOVIĆ (NEĐIB) LEJLA
Certifikovani računovoda

CR-5976/5
Broj dozvole

033/253-490
Kontakt

Toni Kraljević
Rukovodilac

Kontrolni broj: 10131121492145

str. 2 od 2

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSIJA
FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSIJA
SARAJEVO

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL MINISTRY OF FINANCE
SARAJEVO

Broj : 02-11-3-7-7755-3/23
Sarajevo, 24.05.2024.godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI-ja 2580) daje se u vezi s vašom finansijskom revizijom Federalnog ministarstva finansija-financija za 2023. godinu, u svrhu izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivni prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu s posebnim propisima Federacije BiH za budžetske korisnike o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Izjava se daje i u svrhu potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, prikazane u finansijskim izvještajima Federalnog ministarstva finansija-financija u svim značajnim aspektima usklađene s nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bismo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti, razumne su i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana adekvatno su računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu s posebnim propisima Federacije BiH o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvređivanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava za slučajeve koji su nam bili poznati.

Sarajevo, Ulica Mehmeda Spahie br. 5
Telefon +387 33 253 400 Fax: +387 663 314
e-mail : ured.ministra@mf.gov.ba
www.fmf.gov.ba

- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova proveli smo u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupili smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Sve transakcije su evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane u finansijskim izvještajima.

Omogućili smo vam:

- pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji, za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja;
- pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku, pokrenutim protiv Federalnog ministarstva finansija-financija i koje je pokrenulo Federalnog ministarstva finansija-financija i procjenu ishoda tih sporova;
- pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnjenja i isplate po tim osnovama;
- dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije;
- neograničen pristup osobama u Federalnom ministarstvu finansija-financija za koje ste utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet povezanih stranaka subjekta i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo sve informacije u vezi s prevarom ili sumnjom da ona postoji, za koje imamo saznanja i koje mogu uticati na subjekt, a uključuju:
 - rukovodstvo;
 - zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli ili
 - ostale, gdje prevara može imati značajan učinak na finansijske izvještaje.

S poštovanjem,

Sarajevo, Ulica Mehmeda Spahića br. 5
Telefon +387 33 253 400 Fax: +387 663 314
e-mail : ured.ministra@mf.gov.ba
www.mf.gov.ba